

**ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ  
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ  
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ  
ΤΜΗΜΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ  
ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ**

**ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ**

**ΘΕΜΑ:**

**Σταχυολόγηση Ορθόδοξων Θεολογικών Ηλεκτρονικών Πηγών:  
Κριτική και αξιολόγηση.**

**Σπουδαστής: *Ευάγγελος Καταφυλής***

**Επόπτες καθηγητές: *Dr.Εμμανουήλ Γαρουφάλλου*  
*Dr. Γεωργία Ζαφειρίου***

Θεσσαλονίκη, 2018

**Alexander Technological Educational Institute of Thessaloniki**  
**School of Business Administration and Economics**  
**Department of Library Science and Information Systems**

**Thesis title:**

**Gleaning of Christian Orthodox information sources:  
Source criticism and evaluation**

**Evangelos Katafylis 197/04**

**Supervisors: Dr. E. Garoufallou  
Dr. G. Zafeiriou**

**Thessaloniki 2018**

## Ευχαριστίες

Θα ήθελα να εκφράσω τις ειλικρινείς ευχαριστίες μου στους ανθρώπους εκείνους που με τον τρόπο τους συνέβαλαν στην ολοκλήρωση των σπουδών στο Τμήμα Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης. Πρώτα από όλους θα ήθελα να ευχαριστήσω τους γονείς μου, που στάθηκαν στο πλευρό μου την περίοδο των σπουδών μου φροντίζοντας για την καλύτερη δυνατή μου μόρφωση.

Ιδιαίτερες ευχαριστίες θα ήθελα να εκφράσω στον σύμβουλο καθηγητή μου, επόπτη της διπλωματικής μεταπτυχιακής μου εργασίας, κ. Εμμανουήλ Γαρουφάλλου, για την αμέριστη συμπαράστασή του και τη βοήθεια που μου πρόσφερε απλόχερα καθ' όλη τη διάρκεια των σπουδών, οποίος με καθοδήγησε και ήταν παρών όποτε υπήρχε ανάγκη. Οι συμβουλές του υπήρξαν ιδιαίτερα καίριες και καθοδηγητικές. Ομοίως, θα ήθελα να ευχαριστήσω κα. Γεωργία Ζαφειρίου, δεύτερη επόπτρια της πτυχιακής μου εργασίας, η οποία με τις συμβουλές της και με τα όσα μου δίδαξε, με βοήθησε αρκετά, ώστε να ολοκληρωθεί η παρούσα πτυχιακή εργασία.

## Περίληψη

Πληθώρα ηλεκτρονικών πηγών, που αφορούν την επιστήμη της θεολογίας, είναι διαθέσιμες στο Διαδίκτυο. Οι ερευνητές-χρήστες στις μέρες μας, εάν και γενικότερα είναι εξοικειωμένοι με τη χρήση του Διαδικτύου, προκύπτει πολλές φορές εκούσια να συναντούν προβλήματα στην ανάκτηση αξιόλογων πληροφοριακών πηγών. Η επαρκής εκπαίδευση αναζήτησης και χρήσης των κατάλληλων εργαλείων αποτελεί έναν από τα κύρια τροχοπέδη. Για το λόγο αυτό συχνά καταφεύγουν στη προσωπική τους εμπειρία και σε αμφιβόλου ποιότητας κριτήρια αξιολόγησης της πληροφορίας που ανακτούν. Λόγω της σοβαρότητας, που οι ίδιες επέχουν, για τη προάσπιση της επιστήμης, οι πληροφορίες, που αντλούνται από τους ανάλογους διαδικτυακούς τόπους, είναι πολύ σημαντικό να αξιολογούνται κριτικά, ώστε να γίνεται σωστή επιλογή των πηγών, που θα επιλεγούν και θα χρησιμοποιηθούν. Η παρούσα εργασία στηριζόμενη σε συγκεκριμένες ηλεκτρονικές πηγές θεολογικού ενδιαφέροντος προτείνει κάποια κριτήρια, που είναι ωφέλιμο να χρησιμοποιηθούν για την αξιολόγησή τους.

**Λέξεις-κλειδιά:** Πηγές Πληροφόρησης, Κριτική Αξιολόγηση διαδικτυακών πηγών, Διαδίκτυο, Ορθόδοξη Χριστιανική Θεολογία.

## **Abstract**

Multiple resources concerning information on Christian Orthodox Theology are disposable through the Internet. Even though researchers-users are accustomed with the use of Internet on the other hand several times they end up facing problems in retrieving reliable information resources. This results from the fact that they have not been trained to use safely advanced search and suitable tools. This is the reason why they often resort to their personal experience and choose criteria of doubtful quality in order to evaluate the information they retrieve. Because of the severity that usage of information retrieved from that kind of web sites can cause to their research, it is crucial to develop skills that help making the right choice of resources that will be used. Thus, this current thesis proposes certain criteria that would be preferable to be used in evaluating and assessing oriented sites.

**Keywords:** Information Sources, Critical Evaluation web sources, Internet, Christian Orthodox Theology.

## Πίνακας περιεχομένων

Περίληψη.....	4
Abstract.....	5
Εισαγωγή.....	8
Μεθοδολογία.....	10
Κεφάλαιο 1-Η Σημασία της κριτικής αξιολόγησης διαδικτυακών Πηγών Πληροφόρησης.....	12
Κεφάλαιο 1 -Πόσο σημαντική εκτιμάται η κριτική αξιολόγηση διαδικτυακών Πηγών Πληροφόρησης;.....	13
1.1. Εισαγωγή.....	13
1.2. Η σημασία της Κριτικής Αξιολόγησης για την τεχνική αναβάθμιση των Διαδικτυακών Πηγών Πληροφόρησης.....	17
1.3. Η σημασία της Κριτικής Αξιολόγησης για τη Βιβλιοθήκη και τους Ειδικούς Πληροφόρησης.....	18
1.4. Η σημασία της Κριτικής Αξιολόγησης για τους χρήστες-ερευνητές.....	20
Συμπέρασμα.....	24
Κεφάλαιο 2-Αξιοπιστία Πηγών Πληροφόρησης.....	25
Κεφάλαιο 2-Πως αξιολογείται η αξιοπιστία πηγών πληροφόρησης;.....	26
2.1 Εισαγωγή.....	26
2.2 Απόψεις Ερευνητών.....	28
Συμπέρασμα.....	33
Κεφάλαιο 3-Μοντέλα Κριτηρίων Αξιολόγησης.....	35
Κεφάλαιο 3-Μοντέλα Κριτηρίων Αξιολόγησης Πηγών Πληροφόρησης: Κριτική Προσέγγιση.....	36
3.1. Εισαγωγή.....	36
3.2. Ανάπτυξη Μοντέλων.....	36

3.3. Κριτική Ανασκόπηση των Μοντέλων Αξιολόγησης.....	44
Κεφάλαιο 4-Μεθοδολογία Έρευνας.....	47
Κεφάλαιο 4-Ανάπτυξη Μοντέλου Αξιολόγησης: Μεθοδολογία Έρευνας.....	48
4.1. Ανάπτυξη Μοντέλου.....	48
4.2. Εντοπισμός, Καταγραφή και Αξιολόγηση Διαδικτυακών Θεολογικών πηγών. .....	54
4.3 Κριτική Διαδικτυακών Θεολογικών πηγών.....	118
4.4. Πίνακας Αξιολογικής Κατάταξης Θεολογικών Πηγών Πληροφόρησης.....	121
Περιορισμοί-Μελλοντική Έρευνα.....	122
Συμπεράσματα.....	123
Βιβλιογραφία.....	126

## Εισαγωγή

Είναι γνωστό ότι ο τεράστιος όγκος των πηγών πληροφόρησης, που παρέχονται στον χρήστη στην ψηφιακή εποχή, είναι μια προφανής πρόκληση. Πολλοί πόροι Διαδικτύου σε διαφορετικές μορφές, όπως ιστότοποι, ιστολόγια, ενημερωτικά δελτία, ηλεκτρονικά περιοδικά και ηλεκτρονικά βιβλία, έχουν αναπτυχθεί και διατίθενται στο Διαδίκτυο. Η πλειοψηφία των αναζητούμενων πληροφοριών βασίζεται όλο και πιο συχνά σε αλληπάλληλους πόρους για την εκπλήρωση των ερευνητικών αναγκών τους. Μια σημαντική συνέπεια αυτής της επανάστασης στην ανταλλαγή πληροφοριών είναι ότι το Διαδίκτυο σήμερα είναι πλέον συγχωνευμένο με όλες τις πτυχές της ζωής μας και προσφέρονται απίστευτες ευκαιρίες μάθησης, κοινωνικής σύνδεσης, ψυχαγωγίας και προσωπικής, επαγγελματικής βελτίωσης (Metzger and Flanagin, 2013:210). Έτσι, το Διαδίκτυο αντιμετωπίζεται ως μια καίρια πηγή πληροφόρησης, καθώς είναι εντυπωσιακή η έκρηξη πληροφοριών, που διατίθενται, αυξάνοντας αδιαλείπτως το ενδιαφέρον των χρηστών για εύρεση λειτουργικών και έγκυρων ιστότοπων.

Οι Head και Eisenberg στη μελέτη τους αναφέρουν ότι: οι χρήστες «ανεξάρτητα από τους πόρους πληροφόρησης, που μπορεί να έχουν στη διάθεσή τους και ανεξάρτητα από το πόσο χρόνο έχουν, η αφθονία της τεχνολογίας των πληροφοριών και η διάδοση των πηγών πληροφόρησης καθιστούν τη διεξαγωγή έρευνας παράδοξη. [Και αυτό διότι η] έρευνα φαίνεται να είναι πολύ πιο δύσκολη στην ψηφιακή εποχή από ό, τι στο παρελθόν» (Head and Eisenberg, 2009: 2). Η τεράστια ποσότητα και η προσβασιμότητα σε πληροφορίες προκάλεσε ανησυχίες, διότι η προέλευση των πληροφοριών, η ποιότητά τους και η αξιοπιστία τους είναι λιγότερο ξεκάθαρες από ποτέ. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα οι χρήστες να επωμίζονται ένα ασύγκριτο βάρος να εντοπίσουν πληροφορίες, που μπορούν να εμπιστευτούν. Η εξεύρεση ποιότητας πηγών από το Διαδίκτυο καθίσταται δύσκολο εγχείρημα για οποιονδήποτε χρήστη της πληροφορίας. Πολλές φορές ο χρήστης δεν γνωρίζει ότι οι πληροφορίες, που μεταδίδονται από τους πόρους του Διαδικτύου, είναι αληθινές ή όχι, καθώς δεν υπάρχουν φίλτρα μεταξύ του χρήστη και του Διαδικτύου. Οι πληροφορίες δεν συμπεριλαμβάνουν τυχόν κανόνες ή κριτήρια αναφοράς πριν από τη δημοσίευσή τους στο Διαδίκτυο για δημόσια χρήση. Επίσης, η χρηστικότητα των σύνθετων πληροφοριών είναι από μόνη της ένα πολύπλοκο πρόβλημα, που δεν ευνοεί τις εύκολες διαδικασίες. Πολλοί χρήστες προσπαθούν να αντιμετωπίσουν τις αναζητήσεις τους με νοοτροπία



μιας απλής πληροφόρησης και εύκολη απάντησης. Ως αποτέλεσμα, προσπαθούν να αποφύγουν να αντιμετωπίσουν τα σύνθετα ζητήματα της χρηστικότητας των πληροφοριών (Albers, 2011: 14).

Σύμφωνα με την Kaushik κρίνεται απαραίτητο για κάθε χρήστη να γίνεται ο έλεγχος και η αξιολόγηση των πληροφοριών του Διαδικτύου πριν από τη χρήση των ηλεκτρονικών πηγών του για οποιονδήποτε σκοπό (Kaushik, 2012: 61-62). Αυτό είναι ενδεικτικό της αδήριτης ανάγκης, που υπάρχει να αποσαφηνιστεί η εγκυρότητα αυτών των πληροφοριακών πηγών, καθώς μεγάλο μέρος των χρηστών τις χρησιμοποιεί αγνοώντας το βαθμό ποιότητάς τους. Για τον λόγο αυτό, η παρούσα μελέτη στοχεύει στην παρουσίαση και ερμηνεία της αξιολόγησης της διαδικτυακών πηγών πληροφόρησης, ενώ ταυτόχρονα καταδεικνύει τις προσπάθειές των επιστημών πληροφόρησης στην προσπάθεια τους να προσελκύσουν τους χρήστες στην επανεκτίμηση πηγών. Αυτή την ανάγκη θα αποπειραθεί να καλύψει η παρούσα εργασία και να καταδείξει κάποιες μεθόδους αξιολόγησης των πηγών αυτών. Η συγκεκριμένη μελέτη στοχεύει επίσης να δείξει ότι το πλαίσιο της δραστηριότητας της αξιολόγησης των πηγών επηρεάζει την επιλογή του τρόπου λήψης αποφάσεων και της σχετικής συμπεριφοράς πληροφόρησης, καθώς οι πληροφορίες χρησιμοποιούνται συχνά στη λήψη αποφάσεων.

Η θεματική αξιολόγηση πηγών, που θα καλύψει η εργασία, αφορά τον επιστημονικό κλάδο της Ορθόδοξης Θεολογίας. Χρειάζεται να επισημανθεί ότι με όρο θεολογικές διαδικτυακές «πηγές» πληροφόρησης εννοείται ένας ευρύς συνδυασμός κειμένων, που μπορεί να προέρχονται από πρωτογενές υλικό αμιγώς θεολογικού περιεχομένου, που θα πηγάζει από τις ιερές γραφές του χριστιανισμού, από τα έργα θρησκευτικών προσωπικοτήτων, από ιστορικές μαρτυρίες, αλλά και από δευτερογενές υλικό ετερογενών επιστημονικών αντικειμένων και παραθέσεις αποσπασμάτων από έργα ερευνητών (που δεν λογίζονται απαραίτητα θεολόγοι), και συναντώνται κυρίως σε

Ηλεκτρονικούς Κατάλογους, Ιστοσελίδες, blogs, wikis και online Βάσεις Δεδομένων<sup>1</sup> ψηφιακού περιεχομένου.<sup>2</sup>

## Μεθοδολογία

Με αφορμή τον παραπάνω προβληματισμό η εν λόγω εργασία επιχειρεί να παρουσιάσει μια ικανοποιητική εικόνα των κριτηρίων αξιολόγησης των ηλεκτρονικών πηγών πληροφόρησης. Πιο ειδικά, θα εξετασθούν και θα αξιολογηθούν οι πηγές θεολογικού ενδιαφέροντος, που παρέχονται μέσω του Διαδικτύου ως προς την ποιότητα και την αξιοπιστία τους. Αναγνωρίζοντας την πολυμορφία της συμπεριφοράς των χρηστών του Διαδικτύου στην αναζήτηση αξιόπιστης πληροφορίας, η εργασία αυτή θα ασχοληθεί με δύο ειδικές περιπτώσεις πληροφόρησης, της σημασίας της αξιολόγησης των ηλεκτρονικών πηγών σε θεωρητικό επίπεδο και της ανάλυσης προτύπων αξιολόγησης συγκεκριμένων πηγών πληροφόρησης στο πρακτικό μέρος.

Η παρούσα διπλωματική εργασία αποτελείται από τέσσερα κεφάλαια. Στο πρώτο κεφάλαιο παρουσιάζονται η σημασία της αξιολόγησης των πηγών πληροφόρησης και τονίζεται η προσφορά της εφαρμογής της για τις ίδιες τις βιβλιοθήκες και για τους χρήστες. Στο δεύτερο κεφάλαιο παρατίθεται μια βιβλιογραφική ανασκόπηση, για να εισαγάγουμε τον αναγνώστη στον ορισμό της αξιολόγησης-αξιοπιστίας των ηλεκτρονικών πηγών. Στο τρίτο κεφάλαιο παρουσιάζονται τα μοντέλα κριτηρίων αξιολόγησης διαδικτυακών πηγών πληροφόρησης μέσα από την ανασκόπηση της πρόσφατης διεθνής βιβλιογραφίας και

---

<sup>1</sup> Εξαιρώ τις Ψηφιακές Βιβλιοθήκες και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, επειδή διαθέτουν δικά τους κριτήρια αξιολόγησης. Ενδεικτικά για τις ψηφιακές βιβλιοθήκες δες Garoufallou, E., Mystakopoulos, F., Siatri, R., Balatsoukas, P., and Zafeiriou, G. (2013). Usability evaluation of the digital archive of the Hellenic Broadcasting Corporation (ERT). *Qualitative and Quantitative Methods in Libraries (QQML)*. 1:17-26. Ομοίως, για τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης δες Li ,R., Suh, A. (2015). Factors Influencing Information credibility on Social Media Platforms: Evidence from Facebook Pages. *Procedia Computer Science*. 72: 314-328. doi: 10.1016/j.procs.2015.12.146.

<sup>2</sup> Ως ψηφιακό περιεχόμενο (digital content) νοείται το υλικό, το οποίο φέρει πάνω του πληροφορία σε ψηφιακή μορφή και μπορεί να είναι με μορφή κειμένου, ήχου, εικόνας, δεδομένων έρευνας, τα οποία μπορούν να διατεθούν με τη χρήση ψηφιακών μέσων επικοινωνίας (διαδίκτυο, τηλεπικοινωνίες αλλά και τα ψηφιακά μέσα όπως τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης). Ο ορισμός του ψηφιακού περιεχομένου ουσιαστικά επεκτείνεται και μπορεί να είναι οτιδήποτε μπορεί κανείς να βρει στο διαδίκτυο. Έτσι, το ψηφιακό περιεχόμενο δεν είναι μόνο αυτό που περνά από μια εκδοτική διαδικασία ή που φέρει μια εγκυρότητα παραγωγής, αλλά ουσιαστικά ψηφιακό περιεχόμενο είναι εν δυνάμει οτιδήποτε είναι δημοσιοποιημένο στο διαδίκτυο. Αυτό το υλικό μπορεί να περιλαμβάνει για παράδειγμα blogs, ανακοινώσεις στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Το ψηφιακό περιεχόμενο μπορεί να είναι ελεύθερα διαθέσιμο ή να πρέπει να αγοραστεί ή να είναι συνδρομητικό (Μάνεση και Κουλούρης, 2015: 5-7).

αναπτύσσονται τα μοντέλα κριτικά. Στο τελευταίο κεφάλαιο χρησιμοποιείται το επιλεγμένο μοντέλο και με βάση αυτό αξιολογούνται ένα αριθμός διαδικτυακών πηγών πληροφόρησης θεολογικού περιεχομένου. Έπειτα παρουσιάζεται κριτική ανασκόπηση της αξιολόγησης τους. Στο τέλος, παρουσιάζονται τα συμπεράσματα στα οποία οδηγείται κανείς από τη μελέτη της βιβλιογραφίας και της κριτικής αξιολόγησης των συγκεκριμένων διαδικτυακών πηγών πληροφόρησης και ακολουθούν οι περιορισμοί και οι δυνατότητες μελλοντικής έρευνας. Η πρόθεση δεν είναι να προχωρήσουμε σε σημαντικό βάθος σε κανένα από τους τομείς που καλύπτονται, ούτε να προτείνουμε κάποια συγκεκριμένη πρακτική (αν και ενθαρρύνεται μια προσεκτική και ευαίσθητη προσέγγιση). Αντ' αυτού, ο σκοπός είναι να εισαγάγουμε τον αναγνώστη στο θέμα προσφέροντας μια βασική εισαγωγή για διεύρυνση των γνώσεων του.

Για την εκπόνηση της παρούσας εργασίας χρησιμοποιήθηκε σημαντικός αριθμός πρόσφατων επιστημονικών άρθρων και μελετών, καθώς και οι συγκεκριμένοι δικτυακοί τόποι, οι οποίοι σχετίζονταν με το αντικείμενό της εργασίας, τόσο από την διεθνή βιβλιογραφία, όσο συγκεντρώνοντας παράλληλα τις απαραίτητες βιβλιογραφικές πληροφορίες και από τον Ελλαδικό χώρο. Αρχικά, γίνεται παρουσίαση και αιτιολόγηση των κριτηρίων αξιολόγησης, που ισχύουν για τις διαδικτυακές πηγές και στη συνέχεια ακολουθεί θεματική ταξινομική παρουσίαση των υπό εξέταση ηλεκτρονικών πηγών πληροφόρησης, θεματικού αντικειμένου θεολογίας. Η συγκεκριμένη έρευνα βασίζεται στην εμπειρία του συγγραφέα ως βιβλιοθηκονόμου, εισηγητή στην εκπαίδευση ενηλίκων φοιτητών στην πρόσβαση και τη χρήση πληροφοριών σε διάφορους τομείς της γνώσης και ως ερευνητής στην επιστήμη της Θεολογίας. Η σχεδίαση και συγγραφή των βιβλιογραφιών παραπομπών και διαδικτυακών πηγών έχει βασιστεί στο σύστημα αναφορών Harvard referencing system χρησιμοποιώντας την εφαρμογή του προγράμματος **Καλλιστώ** (Υπηρεσία Πληροφοριακού Γραμματισμού) του Α.Τ.Ε.Ι.Θ..<sup>3</sup>

---

<sup>3</sup> Δες Καλλιστώ (Υπηρεσία Πληροφοριακού Γραμματισμού): <http://callisto.lib.teithe.gr/>

**Κεφάλαιο 1**  
**Σημασία της κριτικής αξιολόγησης διαδικτυακών**  
**Πηγών Πληροφόρησης**

## **Κεφάλαιο 1**

### **Πόσο σημαντική εκτιμάται η κριτική αξιολόγηση διαδικτυακών Πηγών Πληροφόρησης;**

#### **1.1. Εισαγωγή**

Το παρόν κεφάλαιο επιδιώκει να παρουσιάσει σε θεωρητικό επίπεδο τη σημασία της αξιολόγησης ηλεκτρονικών πηγών πληροφόρησης. Αρχικώς, επισημαίνονται οι απόψεις ενός αριθμού ειδικών πληροφόρησης αναφορικά με την αξία και προσφορά της διαδικασίας αξιολόγησης πηγών πληροφόρησης. Με αφορμή αυτό, αναπτύσσονται στη συνέχεια κριτικά και μεθοδικά τα κοινωνικά και επιστημονικά οφέλη της εφαρμογής αξιολόγησης των πηγών πληροφόρησης, τόσο για τον χρήστη ατομικά, όσο και για τους επιστήμονες πληροφόρησης και τις βιβλιοθήκες. Στόχος του κεφαλαίου είναι να επισημανθεί ο καίριος ρόλος της αξιολόγησης πηγών και κυρίως η επίδραση και συμβολή του, έτσι όπως ασκείται και στις δύο αυτές σχετιζόμενες κατηγορίες, βιβλιοθήκες και χρήστες.

Είναι ευρύτατα διαδεδομένη η άποψη, ότι η αξιολόγηση των πηγών πληροφόρησης αποτελεί σημείο αναφοράς τόσο για τα κέντρα πληροφόρησης, όσο και για τον ερευνητή-χρήστη, καθώς και οι δύο κατηγορίες εμπλέκονται ενεργά με τη διαδικασία πρόσβασης σε μεγάλο αριθμό διαδικτυακών πηγών πληροφόρησης. Οι σημερινοί ερευνητές έχουν πρόσβαση σε τεράστιες πληροφορίες, είτε μέσα στη βιβλιοθήκη, είτε σε οποιοδήποτε σημείο που παρέχει πρόσβαση στο Διαδίκτυο, και συχνά η αυτή πρόσβαση παρέχεται πια δωρεάν. Από τη σχετική έλλειψη που υπήρχε στο παρελθόν, η πληροφορία σήμερα πια εξαπλώνεται με υπερβολικούς ρυθμούς και η αναζήτηση πληροφοριών έχει γίνει μια ταχέως αναπτυσσόμενη τάση σε ολόκληρη την κοινωνία. Η πρόσβαση στις πληροφορίες μπορεί πια να είναι διαθέσιμη από έξυπνες

και φορητές συσκευές, όπως για παράδειγμα τα έξυπνα τηλέφωνα (Smartphones) (Wright, 2014: 9, 15).

Η πληροφοριακή έκρηξη παρέχει τη δυνατότητα πρόσβασης σε ένα τεράστιο αριθμό ελεύθερα διαθέσιμων πηγών σχετικά με διάφορα επιστημονικά θέματα. Ένας συνεχώς αυξανόμενος αριθμός ερευνητών στρέφεται στο Διαδίκτυο για αναζήτηση πληροφορίας. Οποιοσδήποτε μπορεί να δημοσιεύσει στο Διαδίκτυο πληροφορίες και φυσικά είναι ευκολότερο να βρει και να αποκτήσει πρόσβαση στις δημοσιευμένες πληροφορίες. Αυτό σημαίνει ότι η ποιότητα των πληροφοριών που βρίσκει κανείς στο διαδίκτυο πρέπει να αξιολογείται πολύ προσεκτικά. Για παράδειγμα, προκειμένου να δημοσιευτεί ένα επιστημονικό άρθρο περιοδικού συνήθως υπόκειται στη διαδικασία τους έλεγχου/αξιολόγησης από επιστημονικούς κριτές προτού να γίνει δεκτό για δημοσίευση. Το ίδιο συμβαίνει και με το βιβλίο, όπου ειδικοί κριτές αξιολογούν την επιστημονική του ποιότητα.

Σήμερα, περισσότερο από ποτέ, ένας ερευνητής χρειάζεται να διαθέτει μια διακριτική αίσθηση έγκυρων πληροφοριών. Επιπλέον, κανείς δεν μπορεί να είναι πληροφοριακά εγγράμματος χωρίς την ανάπτυξη συναφών δεξιοτήτων όπως η κριτική σκέψη. Και καθώς η τεχνολογία συνεχίζει να εξελίσσεται, επιδιώκοντας την ενίσχυση της γνώσης για σωστή πληροφόρηση και ώριμο και συγκροτημένο καθορισμό της αυθεντικότητάς της οι προκλήσεις για τη διδασκαλία των χρηστών ως προς το πώς να διατηρήσουν ένα καταρτισμένο προφίλ για τον εύρεση ενημερωμένων διαδικτυακών πηγών πληροφόρησης αποτελεί μεγάλη πρόκληση (Wright, 2014: 9, 15). Δεδομένης της πανταχού παρουσίας και της χρήσης του Διαδικτύου από τους χρήστες και κυρίως τους νέους την αρχή της δευτέρης δεκαετίας του εικοστού πρώτου αιώνα και την τρίτη δεκαετία της ύπαρξης του Παγκόσμιου Ιστού θα ήταν λογικό να υποθέσουμε ότι οι χρήστες σήμερα έχουν τώρα γίνονται κρίσιμοι και έμπειροι χρήστες.

Τουναντίον, υπάρχουν πολλές έρευνες, που υπογραμμίζουν ότι υπάρχουν εκτεταμένα προβλήματα όσον αφορά τις πρακτικές αξιολόγησης των πληροφοριών των χρηστών. Η Mandalios αναφέρει ότι η έλλειψη «ποιοτικού ελέγχου» στο Διαδίκτυο αποτελεί ένα σημαντικό κίνδυνο (Mandalios, 2013: 471). Ο Kaushik εμφαντικά τονίζει ότι η πληθώρα ακατέργαστων πληροφοριών στο Διαδίκτυο δεν αξιολογείται από ειδικούς κριτές (Kaushik, 2012: 62-63). Συναφώς, κατά τους Kriscautzky και Ferreiro οι χρήστες σήμερα πληκτρολογούν απλώς έναν όρο αναζήτησης σε μια μηχανή

αναζήτησης, αντιγράφουν και επικολλούν το πρώτο αποτέλεσμα τη διαδικτυακής πηγής κατά τρόπο ανεξέλεγκτο χωρίς σχεδόν να μελετήσει τις πληροφορίες, που έχουν επιλέξει και χωρίς να εξετάζουν τυχόν ερωτήσεις σχετικά με την εγκυρότητα των πληροφοριών, που έχουν αποκτηθεί. Η συμπεριφορά αυτή υιοθετείται ακούσια από τους ίδιους τους χρήστες, επειδή δεν δύναται να αντιμετωπίσουν θέματα εγκυρότητας και αξιοπιστίας των διαδικτυακών πηγών (Kriscautzky and Ferreiro, 2014: 915). Έτσι, αν και πολλές πληροφορίες είναι διαθέσιμες στο Διαδίκτυο, δεν υπάρχει ομοιόμορφος τρόπος αξιολόγησης της αξιοπιστίας και της αυθεντικότητας των πηγών τους. Η παραπάνω ενέργεια έχει ως αποτέλεσμα να επισημαίνονται σοβαροί κίνδυνοι, που μπορεί να προκύψουν κατά την επιλογή του περιεχομένου της πηγής και η εγκυρότητα είναι αυτό που πρέπει να απασχολεί τον ερευνητή στο μέγιστο βαθμό, καθώς η ατελής αξιολόγηση της μπορεί να αποβεί ερευνητικά επικίνδυνη.

Μια σειρά από ειδικούς της πληροφόρησης καταδεικνύουν τη σημασία και τον εμφαντικό ρόλο της αξιολόγησης των πληροφοριακών πηγών. Ο Notess (1998) θεωρεί ότι το σημαντικό πρόβλημα στην αξιολόγηση πληροφοριών στο Διαδίκτυο είναι ότι συχνά οι μηχανές αναζήτησης συνδέονται με εφημέρες-ιστοσελίδες, οι οποίες απλά μετακινούνται, εξαφανίζονται ή υφίστανται αλλαγές μετά την ολοκλήρωση της βάσης δεδομένων. Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι οι περισσότερες βάσεις δεδομένων δεν ενημερώνονται καθημερινά. Επιπλέον, ο December (1994) ισχυρίστηκε ότι ακόμη και οι καλύτεροι δικτυακοί τόποι δεν θα είναι αποτελεσματικοί, εάν το Διαδίκτυο εξακολουθεί να πλημμυρίζεται από κακής ποιότητας, περιττές και λανθασμένες πληροφορίες. Στη μελέτη του ο ίδιος προειδοποίησε, ότι χωρίς τα εργαλεία και τις μεθοδολογίες συλλογής, αξιολόγησης, διαχείρισης και παρουσίασης πληροφοριών, η προοπτική του Παγκόσμιου Ιστού ως πηγή γνώσης θα μπορούσε να χαθεί. Οι Fidel et al. (1999) υποστήριξαν, ότι η δυνατότητα εκμετάλλευσης του Παγκόσμιου Ιστού ως εργαλείο συλλογής και μάθησης πληροφοριών είναι τεράστιο και ότι μεγάλο μέρος του δεν έχει μέχρι τώρα υλοποιηθεί (Kaushik, 2012: 63).

Παράλληλα, οι Fritch και Cromwell αναφέρουν ότι «[...] πληροφορίες στο Διαδίκτυο μπορούν να δημοσιεύονται από οποιονδήποτε», ότι «[...]δεν υπάρχει φιλτράρισμα πληροφοριών στο Διαδίκτυο» και ότι τα μέσα αξιολόγησης πληροφοριών, που συνήθως χρησιμοποιούν εκδοτικοί οίκοι, εκδότες, αξιολογητές, βιβλιοθηκονόμοι συχνά, δεν υπάρχουν στο Διαδίκτυο. Επίσης, επισημαίνουν ότι οι περισσότεροι πόροι

στο διαδίκτυο παρουσιάζουν έλλειψη αξιοπιστίας, αναγνώρισης-αποδοχής και αυθεντίας. Οποιοσδήποτε μπορεί να δημοσιεύσει σχεδόν οτιδήποτε στο διαδίκτυο, παρακάμπτοντας συχνά τα οφέλη διασφάλισης ποιότητας. Τέλος, τονίζουν ότι υπάρχει ελάχιστη ή καθόλου αξιολόγηση υλικού και δεν υπάρχουν επίσημοι παράγοντες/φορείς, ειδικοί ή κάποια διαδικασία εποπτικής αξιολόγησης για το θέμα του διαδικτύου (Fritch and Cromwell, 2001: 500).

Νουθετώντας, οι Kovacs et al. (1994) υπογραμμίζουν την ανάγκη αξιολόγησης των πληροφοριών στο Διαδίκτυο. Στη μελέτη τους χρησιμοποιούν τους όρους «καλό υλικό» και «κακό υλικό». Καλό υλικό θεωρείται οποιαδήποτε πληροφορία σχετίζεται με τις ανάγκες πληροφόρησης του ερευνητή/χρήστη και πληροί τα βασικά πρότυπα ποιότητας πληροφόρησης. Ο King (1997) υποστήριξε ότι δεν μπορεί να γίνει καμία εκ των προτέρων αξιολόγηση για τις πηγές Διαδικτύου, καθώς υπάρχει πάντοτε η ανάγκη αξιολόγησης αυτών των πηγών. Προτείνει, ότι είναι απαραίτητο να διδαχτούν οι ερευνητές/χρήστες τις παραδοσιακές τεχνικές αξιολόγησης με τέτοιο τρόπο, που να τις καθιστά χρήσιμες και σχετικές με τα εικονικά μέσα.

Στο ίδιο πνεύμα σκέψης, ο Brandt (1996) αξιολογώντας τις πληροφορίες, που εντοπιστήκαν μέσω διαφόρων μηχανών αναζήτησης, (δηλ. Yahoo, Lycos και Magellan) επεσήμανε, ότι οι μηχανές αναζήτησης ιστού δεν δίνουν προτεραιότητα στους πόρους βάσει της αντικειμενικότητας και της υποκειμενικότητας των πληροφοριών, που χρειάζεται ο χρήστης. Υποστήριξε πως για την εύρεση απαντήσεων χρειάζεται από τον χρήστη να τίθενται ερωτήσεις όπως: Υπάρχουν βιογραφικές πληροφορίες των δημιουργών των πηγών; Υπάρχουν άλλα ηλεκτρονικά έργα του συγγραφέα; Πώς συγκρίνεται με άλλες πηγές; Υπάρχουν διαδικτυακές αναφορές, που αξιολογούν το περιεχόμενο και το σκοπό της πηγής; (Kaushik, 2012: 63).

Σε περίπτωση που οι πηγές δεν πληρούν τα κατάλληλα κριτήρια επιλογής της, η αξιολόγηση θα πρέπει να συμβάλει στον εντοπισμό των αιτιών εκείνων τι μπορεί να γίνει για τη διόρθωση τυχόν προβλήματος στην αναζήτηση κατάλληλων πηγών πληροφόρησης. Οι επαναληπτικές διαδικασίες αξιολόγησης θα ελαχιστοποιήσουν τον κίνδυνο σημαντικών σφαλμάτων. Αυτό απαιτεί επαναξιολόγηση των στόχων, αλλαγή της οργανωτικής κουλτούρας, της οργανωτικής δομής και των μορφών εργασίας, προκειμένου να επωφεληθούν από τις νέες ευκαιρίες. Η συνεχής αξιολόγηση θα επιτρέψει τους σχετιζόμενους με την αναζήτηση πηγών πληροφόρησης να



αποφασίσουν, εάν το ερευνητικό τους έργο κινείται σε σωστή κατεύθυνση και είναι προσηλωμένο στο στόχο της έρευνας τους. Η ικανότητα αναγνώρισης της πιθανής ή πραγματικής αποτυχίας στην αξιολόγηση πηγών και η ανάγκη αλλαγής κατεύθυνσης στην έρευνα επιλογής νέων πηγών είναι απαραίτητη δεξιότητα, αλλά συνάμα και πρόκληση (Nyström και Sjögren, 2012: xi-xii). Πέρα από τις παραπάνω ενδιαφέρουσες απόψεις των ειδικών πληροφόρησης, για να εκτιμηθεί περισσότερο ο ρόλος της αξιολόγησης των διαδικτυακών πηγών πληροφόρησης είναι σημαντικό να επισημανθούν τα οφέλη και η προσφορά της αξιολόγησης τόσο για την τεχνική αναβάθμιση των ίδιων πηγών πληροφόρησης, αλλά και για τους άμεσα συνδεδεμένους με αυτή, όπως βιβλιοθήκες, ειδικοί πληροφόρησης και χρήστες.

## **1.2. Η σημασία της Κριτικής Αξιολόγησης για την τεχνική αναβάθμιση των Διαδικτυακών Πηγών Πληροφόρησης.**

Η διαδικασία της αξιολόγησης διαδικτυακών πληροφοριακών πηγών εξυπηρετεί εμφανείς τεχνικούς λόγους ευχρηστίας και λειτουργίας του ιστότοπου. Μέσα από την αξιολόγηση επιτυγχάνεται η βελτίωση και αν είναι δυνατόν η τελειοποίηση της σχεδίασης της. Κατά τη διάρκεια αυτής της διαδικασίας ελέγχονται και εκτιμούνται οι αποφάσεις, οι οποίες δόθηκαν από τους σχεδιαστές του ιστότοπου κατά τη διάρκεια σχεδιασμού της διεπαφής χρήστη-ιστοσελίδας, έχοντας ως κύριο σκοπό την έγκριση, την τροποποίησή, ή την απόρριψη και τον επανασχεδιασμό της. Ο ενδεχόμενος επανακαθορισμός και επανασχεδίαση της οργάνωσης του ιστότοπου δεν σημαίνει ότι η διαδικασία της αξιολόγησης δεν πρέπει να υλοποιηθεί πάλι. Η φάση της αξιολόγησης συμβάλει, ώστε να αναδειχτούν σχετικά προβλήματα, απορίες και απαιτήσεις του χρήστη, που δεν είχαν εντοπιστεί στη διάρκεια του αρχικού σχεδιασμού του. Επίσης, μέσω της αξιολόγησης θα μπορέσει να εκτιμηθεί η επίδραση του ιστότοπου στους χρήστες καθώς να λάβουν υπόψη τη γνώμη των προαναφερθέντων προκειμένου να υπάρχουν βελτιώσεις στον ιστότοπο. Τέλος, η αξιολόγηση μπορεί να επικυρώσει την προσδοκώμενη και σωστή λειτουργία του ιστότοπου, όπως και τη γενικότερη επιτυχία των αρχικών απαιτήσεων. Μέσα από τη διαδικασία αυτή σχεδιαστές του ιστότοπου θα μπορούν να γνωρίζουν τα χαρακτηριστικά των σύγχρονων ιστοτόπων και θα είναι σε θέση να έχουν μια ικανοποιητική και λειτουργική γνώση των περιβαλλόντων και

τεχνικών για την ανάπτυξη, αξιοποίηση, διαχείριση, συντήρηση και δημοσιοποίηση των ιστοσελίδων και των περιεχομένων τους (πηγών πληροφόρησης).

### **1.3. Η σημασία της Κριτικής Αξιολόγησης για τη Βιβλιοθήκη και τους Ειδικούς Πληροφόρησης.**

Η γνωστό ότι η αξιολόγηση ως παρεχόμενη διαδικασία ενισχύει το εκπαιδευτικό της έργο και προσφορά της βιβλιοθήκης στη βελτίωση εκπαιδευτικών της προγραμμάτων. Η αποτίμηση και αξιολόγηση του συγκεκριμένου έργου (πηγών πληροφόρησης) της βιβλιοθήκης είναι καίριας σημασίας, καθώς μέσω αυτής δραστηριοποιούνται και συμμετέχουν όλοι οι εμπλεκόμενοι στην εκπαιδευτική διαδικασία (εκπαιδευόμενοι-χρήστες και εκπαιδευτικοί) για την ποιότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών (Κλαυσόπουλος κ.α., 2016: 30-31). Η βιβλιοθήκη, ως φορέας γνώσης, έχει συμβουλευτικό ρόλο και επιτελεί το σημαντικό εκπαιδευτικό καθήκον να τους υποδεικνύει τις διαδικασίες μέσα από διαδραστικά σεμινάρια, που χρειάζονται οι χρήστες της να ακολουθήσουν, ώστε να επιτευχθεί η ποιοτική βελτίωση του εκπαιδευτικού αποτελέσματος. Εξάλλου, η συστηματική διερεύνηση της αποτελεσματικότητας των έργων, που επιτελούν τα κέντρα πληροφόρησης, συμβάλει στη βελτίωση της διδακτικής διαδικασίας των χρηστών και τη λήψη αποφάσεων σχετικά με το επαγγελματικό και εκπαιδευτικό μέλλον των βιβλιοθηκών. Αποτελεί μια διαδικασία, η οποία στοχεύει στο να εκτιμήσει και να επηρεάσει τη συμβολή του χρήστη στην αποτελεσματική λειτουργία της επιστημονικής του έρευνας. Πρωταρχικός στόχος της εν λόγω μορφής αξιολόγησης αποτελεί αρχικώς η δραστηριοποίηση των παραγόντων για τη βελτίωση του παραγόμενου έργου-υλικού, η αξιοποίηση και βελτίωση της ποιότητας του παρεχόμενου έργου-υλικού, η απόκτηση έγκυρης γνώσης για το εκπαιδευτικό έργο, αλλά και η αντιμετώπιση των εκπαιδευτικών προβλημάτων κατά τη διάρκεια της διαδικασίας της αξιολόγησης. Γίνεται, επομένως, εύκολα αντιληπτό ότι η αξιολόγηση πηγών πληροφόρησης από τους επιστήμονες της πληροφόρησης αποτελεί ένα μέτρο ελέγχου του βαθμού στον οποίο ο βιβλιοθηκονόμος συμβάλει στην πραγματοποίηση των στόχων ενός εκπαιδευτικού συστήματος εν γένει

(Καραμανώλη, 2015: 25-27).

Παράλληλα, η αξιολόγηση μπορεί να συμβάλει στη βελτίωση, ανάπτυξη και στην αποτελεσματικότητα δεξιοτήτων των **επιστημόνων της πληροφόρησης**. Λόγω της έκρηξης των πληροφοριών σήμερα, οι επιστήμονες της πληροφόρησης επεκτείνουν το ρόλο τους και έχουν ξεκινήσει φιλόδοξα προγράμματα εκπαίδευσης χρηστών σε θέματα αξιολόγησης των πληροφοριακών πηγών. Οι επιστήμονες πληροφόρησης έχουν καθοριστικό ρόλο πια σε αυτή τη διαδικασία. Η χρήση αξιολόγησης αναπτύσσει ένα διαδραστικό περιβάλλον μεταξύ εκπαιδευτών/βιβλιοθηκονόμων και εκπαιδευόμενων/χρηστών, απορρίπτοντας τη μέχρι πρότινος στείρα γνώση που πρόσφεραν οι πρώτοι (Χατζηλία κ.α., 2013: 52-53). Η συνεχής εκπαίδευση των χρηστών αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι των επιστημόνων πληροφόρησης και θεωρούνται σύμβουλοι και καθοδηγητές γνώσης, προκειμένου να ενθαρρύνεται η βέλτιστη αξιοποίηση των διαδικτυακών πηγών πληροφόρησης με στόχο την εξυπηρέτηση των αναγκών μάθησης τους (Colericolo, 2015: 651). Αυτό συμβαίνει καθώς έχουν συνειδητοποιήσει τις ανάγκες των χρηστών τους για επαγγελματική και επιστημονική καθοδήγηση τους χρησιμοποιώντας τις πηγές ως κύρια εργαλεία ερευνητικής κινητοποίησης-ενεργοποίησης τους.

Πιο ειδικά, λόγω της ανομοιογένειας της ποιότητας της πληροφορίας, είναι εκείνοι που οργανώνουν, κατηγοριοποιούν την ψηφιακή πληροφορία, καθορίζουν τρόπους και τεχνικές αξιολόγησης της πληροφορίας (Καπιδάκης, 2014: 287). Μπορούν να δημιουργούν κατάλληλα περιβάλλοντα εκμάθησης των πληροφοριακών αναγκών των χρηστών, ενθαρρύνοντας τους τελευταίους να λαμβάνουν ενεργό ρόλο σε δραστηριότητες ερευνητικού χαρακτήρα, όπου η επιστημονική γνώση δεν θα είναι δεδομένη, έτοιμη και ανώδυνη, αντιθέτως θα δημιουργείται μέσα από ενέργειες επεξεργασίας και κριτικής ανάλυσης των πληροφοριών (Μπουγατζέλη, Σουλιώτη, Τόγια, 2015: 19). Δηλαδή, καθορίζει τις δραστηριότητες του μαθήματος, δίνει πρακτικές χρήσης των κριτηρίων, παρέχει οδηγίες και συμβουλές αναζήτησης, θέτει ερωτήσεις και προβληματισμούς, λύνει απορίες των εκπαιδευόμενων (Τζιμογιάννης, 2017: 84). Έτσι, κύριος στόχος τους παραμένει η εκμάθηση για αντικειμενική αξιολόγηση των χρηστών τους, προκειμένου να επιτυγχάνεται η έγκυρη πληροφόρηση με τη χρήση των διαθέσιμων πηγών (Κλαψόπουλος κ.α., 2016: 30-32). Η εκμάθηση της διαδικασίας αυτής μπορεί να ενισχύσει το ηθικό του βιβλιοθηκονόμου, να

τροφοδοτήσει το αίσθημα πληρότητας και να αναπτύξει τις επαγγελματικές του φιλοδοξίες. Μάλιστα η διαδικασία αξιολόγησης πληροφοριακών πηγών θα δράσει παρωθητικά στους βιβλιοθηκονόμους, προκειμένου να βελτιώσουν τη διδασκαλία που προσφέρουν στους χρήστες τους. Έτσι, θα ο ίδιος αισθάνεται ικανοποιημένος από την επαγγελματική του δράση και θα θέτει στόχους ανανεώνοντας το προφίλ του, θα λειτουργεί ως αναδιαμορφωτής προγραμμάτων, ερευνητής δράσης, ηγέτης ομάδας και διαμεσολαβητής επιστημονικής ανάπτυξης.

#### **1.4. Η σημασία της Κριτικής Αξιολόγησης για τους χρήστες-ερευνητές.**

Άμεσα συνυφασμένο με την αξιολόγηση των πηγών είναι και η πρόκληση του χρήστη να καταστεί ειδικός της πληροφοριακής παιδείας και να περάσει ο ίδιος από διαδικασία **αυτοαξιολόγησης**. Για την επίτευξη αυτής χρειάζεται η πρόκληση της υιοθέτησης συμπεριφορών δια βίου μάθησης. Σύμφωνα με την American Library Association (1998): «Για να είναι ένα άτομο πληροφοριακά εγγράμματο, πρέπει να είναι ικανό να αναγνωρίζει πότε η πληροφορία είναι απαραίτητη και να έχει την ικανότητα να εντοπίζει, να αξιολογεί και να χρησιμοποιεί αποτελεσματικά την αναγκαία πληροφορία» (Leeder, 2015: 140, Κορομπίλη και Τόγια, 2015: 24). Κατά τη διάρκεια αυτής της διαδικασίας, οι χρήστες μαθαίνουν πώς να χρησιμοποιήσουν διαφορετικούς πόρους και να αποκτούν ορθές πρακτικές στον καθορισμό του θέματος τους, την επιλογή στρατηγικών αναζήτησης, τα συστατικά μιας επιστημονικής μελέτης και τους μεθόδους αξιολόγησης ακαδημαϊκού περιεχομένου σε ένα διαδικτυακό περιβάλλον (Borrelli and Covey, 2012: 176-177). Ομοίως, η έκθεση του Πανεπιστημιακού Κέντρου για την Εκπαίδευση και το Εργατικό Δυναμικό του Πανεπιστημίου Georgetown αναφέρει ότι οι ικανότητες, που σήμερα απαιτούνται για την επιτυχία των επαγγελματιών στους τομείς της επιστήμης, τεχνολογίας, μηχανικής και μαθηματικών, είναι η κριτική σκέψη, η ενεργητική μάθηση και η πολύπλοκη επίλυση προβλημάτων. Αυτά τα πρότυπα υποδεικνύουν ότι οι δεξιότητες πληροφορικής αξιολογούνται και χρειάζονται όχι μόνο στον ακαδημαϊκό χώρο, αλλά και στον επαγγελματικό χώρο εργασίας.

Με βάση τα παραπάνω ο χρήστης πρέπει να ανανεώνει τακτικά τις γνώσεις και δεξιότητες του αναφορικά με τον εντοπισμό αξιόλογων πηγών πληροφόρησης.

Χρειάζεται, δηλαδή, να είναι ενημερωμένος για τις πληροφορίες/πηγές, που τον αφορούν, και να αποφασίζει, αν κάποιες από αυτές σχετίζονται με τα επιστημονικά του ενδιαφέροντα. Πρέπει να διερευνά προσεκτικά τις πηγές και να αποφασίζει τον τρόπο που θα τις προσαρμόσει και θα τις υιοθετήσει στην έρευνα του και στα εκπαιδευτικά θέματα μελέτης του (Horton, 2014: 5-6). Υπάρχουν συνεχώς νέες και ενημερωμένες προσεγγίσεις και στρατηγικές που προωθούνται. Οι χρήστες επωφελούνται από αυτές τις δεξιότητες κριτικής σκέψης καθ'όλη τη διάρκεια της ζωής τους, συμβάλλοντας στην προετοιμασία των σπουδαστών για τη δια βίου μάθηση τους (Leeder, 2014: 140). Με αυτό τον τρόπο, οι χρήστες θα μπορούν να καθίστανται ικανοί να αντλούν τα στοιχεία από τις πηγές, προκειμένου να εκφράζουν πειστικά τα επιχειρήματα και τις γνώμες του, να τις υποβάλλουν σε κριτική ανάλυση και έλεγχο, να αξιολογούν αν είναι έγκυρες και αξιόπιστες, να εξετάζουν το περιεχόμενο τους και να προβληματίζονται για τις ερμηνείες τους. Έτσι, θα μπορούν να τις αξιοποιούν για τη διατύπωση εννοιολογικών υποθέσεων και δημιουργία νέων επαγωγικών συμπερασμάτων (Μαυροσκούφης, 2016: 7-8).

Επίσης, η αξιολόγηση και η πορεία αναζήτησης των πηγών πληροφόρησης αποτελεί ένα είδος «**διανοητικού παιχνιδιού**» για τους ίδιους τους χρήστες-ερευνητές. Οι προαναφερόμενοι δεν διατηρούν μια παθητική στάση απέναντι τη λήψη της πληροφορίας, αντιθέτως εξετάζουν πια και ερευνούν κάθε πληροφοριακή πηγή. Η ανάκτηση της αξιολογής πληροφορίας θα εξακολουθεί να είναι μια απαιτητική διαδικασία, η οποία απαιτεί συνεχή αναζήτηση και κυρίως εκπαίδευση, καθώς το θέμα της ποιότητας της πληροφορίας και των ποιοτικών πληροφοριακών πηγών, που διατίθενται μέσω του Διαδικτύου, θα συνεχίσει να απασχολεί τους εμπλεκόμενους στην έρευνα και πληροφόρηση. Σύμφωνα με τη μελέτη των Angell και Tewel οι συμμετέχοντες-χρήστες είναι επιρρεπής και ενδιαφέρονται εξέφρασαν γενικά ευρέως αποδεκτές γνώμες και είναι επιρρεπής στο να εκπαιδευτούν να εφαρμόζουν κριτήρια αξιολόγησης πηγών ακολουθώντας τους ακαδημαϊκούς κανόνες (Angell και Tewel 2017:109, 114). Η αξιολόγηση των πηγών φανερώνει την πολυπλοκότητα της δημιουργίας και της αξιολόγησης της πληροφορίας, όπου οι χρήστες εμπλέκονται στην προβληματισμό σχετικά με τις πηγές που χρησιμοποιούν, διευρύνοντας τους διαφορετικούς σκοπούς και τις προθέσεις τους, προκειμένου να αποτελέσουν ουσιαστικό μέρος αυτής της πνευματικής διαδικασίας. Στην ιδανική περίπτωση, αυτές

οι στρατηγικές αναζήτησης οδηγούν στη συμμετοχή των χρηστών σε άλλες επίπεδο γνώσης και τους προσδίδουν μια πολύτιμη προοπτική ανάπτυξης.

Επιπλέον, η αξιολόγηση πηγών μπορεί να συμβάλλει στην ανάπτυξη και ενίσχυση της **κριτικής σκέψης** του ερευνητή/χρήστη. Η διαδικασία διευκρίνισης του όρου «κριτική σκέψη» υπογραμμίζει την πολυπλοκότητα του και τις διάφορες ικανότητες που περιλαμβάνει, όπως η ανάλυση και η λήψη αποφάσεων, η επίλυση προβλημάτων, η αξιολόγηση, η εξέταση και το αποτέλεσμα. Η αξιολόγηση αποτελεί μια πτυχή της κριτικής σκέψης (Carmichael και Farrell, 2012:2). Οι άνθρωποι που επιδιώκουν να ασκούν κριτική σκέψη αποκτούν μια ευρύτερη προοπτική. Λόγω αυτής της ευρύτερης προοπτικής, οι χρήστες με κριτικό πνεύμα μπορούν να διευρύνουν τον τρόπο σκέψης τους, επειδή είναι σε θέση να έχουν πρόσβαση σε πολλαπλές επιλογές κατά την αναζήτηση των πηγών τους, και να επιτυγχάνουν μεγαλύτερη εκπλήρωση των προσωπικών και κοινωνικών τους αναγκών. Με τη διεύρυνση των πνευματικών τους οριζόντων, οι χρήστες βελτιώνουν σημαντικά τις επιδόσεών τους και οργανώνουν μεθοδικά τις σκέψεις τους (Marques, 2012: 93). Η κριτική σκέψη βοηθά του χρήστες να εντοπίζουν αξιόπιστες πηγές πληροφοριών και να υπάρχει διάκριση μεταξύ δεδομένων και ερμηνείας, πιθανής και αμφίβολης πληροφορίας, τι είναι αληθινό και ψευδές, τι είναι δυνατό και αδύνατο. Μπορούν να επισημαίνουν τη μεροληψία και τα στερεότυπα (Μπουγατζέλη, Σουλιώτη, Τόγια, 2015: 24-25).

Προς επίρρωση του παραπάνω επιχειρήματος, η Αμερικάνικη Ένωση Κολεγιακών και Ερευνητικών Βιβλιοθηκών καθώς και το Συμβούλιο των Πανεπιστημιακών Βιβλιοθηκονόμων της Αυστραλίας υπογραμμίζουν, ότι ένα πληροφοριακά εγγράμματο άτομο είναι σε θέση να μπορεί να προσδιορίζει την έκταση της απαιτούμενης πληροφορίας, να αποκτά πρόσβαση στις απαραίτητες πληροφορίες αποτελεσματικά, να καθορίζει την έκταση των πληροφοριών που χρειάζεται, να ταξινομεί, αποθηκεύει, χειρίζεται και επαναδιατυπώνει τις πληροφορίες, που συλλέγει ή παράγει, να προσεγγίζει και να αξιολογεί τις πηγές πληροφόρησης με κριτικό πνεύμα, χρησιμοποιώντας την πληροφορία αποτελεσματικά για να επιτελέσει συγκεκριμένο σκοπό. Συναφώς, η Διακήρυξη της Μόσχας για τον Γραμματισμό των Μέσων και της Πληροφορίας επισημαίνει ότι τα πληροφοριακά εγγράμματα άτομα έχουν αναπτύξει κριτική επίγνωση το πότε χρειάζονται πληροφορία, τι είδους πληροφορία αναζητούν και για ποιο επιστημονικό σκοπό λόγο, καθώς επίσης τον ιστότοπο και τον τρόπο

εύρεσης της. Ενδιαφέρονται για τον δημιουργό της πληροφορίας και μπορούν να αναλύουν τις πληροφορίες και να επαληθεύουν τις πληροφορίες που βρήκαν ή παρήγαγαν. Συμπερασματικά, λοιπόν, πέρα από τις ειδικές δεξιότητες στη χρήση της τεχνολογίας, η αξιολόγηση των πηγών πληροφόρησης συνδέεται στενά άμεσα με τη μάθηση, την κριτική σκέψη και ερμηνευτικές ικανότητες (Κορομπίλη και Τόγια, 2015: 24-25).

Συνεχίζοντας, ανάμεσα στους βασικούς λόγους που συνηγορούν υπέρ της εισαγωγής της αξιολόγησης των πληροφοριακών πηγών είναι και η **αποφυγή λογοκλοπής**.<sup>4</sup> Σύμφωνα με τις πρόσφατες μελέτες των Holbeck et al. (2015) και Pertile et al. (2016) η διάχυση πληθώρας ηλεκτρονικών πηγών πληροφόρησης δυστυχώς ανέδειξε και διευκόλυνε την κλοπή τους μέσω της αντιγραφής (Holbeck et al., 2015: 202-203 και Pertile et al., 2016: 2511-2512). Δεδομένου ότι το Διαδίκτυο σήμερα αποτελεί μια αυξανόμενη πηγή πληροφόρησης για εκμάθηση είναι, επίσης, σημαντικό ότι η διαδικασία κριτηρίων αξιολόγησης των πληροφοριακών πηγών θα οδηγήσει τους χρήστες να αναπτύξουν στρατηγικές σκέψης και να αποφύγουν τη στεγνή αντιγραφή. Μέσα από την κατάρτιση/εκπαίδευση σεμιναρίων αναφορικά με την αξιολόγηση πηγών επιχειρείται αφενός να αναδειχτεί η σπουδαιότητα της ακαδημαϊκής δεοντολογίας και πρότυπα σωστής συγγραφής επιστημονικών μελετών και αφετέρου μέθοδοι εκμάθησης αποφυγής της λογοκλοπής (Holbeck et al., 2015: 207 και Fusch et al., 2017: 55). Σε κάθε περίπτωση μέσα από τα κριτήρια που περιλαμβάνει η αξιολόγηση επιδιώκεται να καταστούν γνωστά στους χρήστες οι τυπικές και ποιοτικές προϋποθέσεις, που χρειάζεται να πληρούν οι ερευνητικές μελέτες του χρήστη, προκειμένου να μειωθεί στο έπακρο η εκούσια ή ακούσια άγνοια, απροσεξία, αντιγραφή, μεταποίηση ή παράφραση κειμένου, που συνδέονται άμεσα με περιπτώσεις λογοκλοπής. Καλό είναι να καταστεί σαφές ότι η λογοκλοπή και η μεταποίηση κειμένων χωρίς αναφορά στο δημιουργό αντιμάχονται τη γνώση. Επίσης, η επιτυχής αποφυγή της λογοκλοπής σε ένα ηλεκτρονικό περιβάλλον εξαρτάται επίσης από την ποιότητα των διαδικτυακών πηγών και εργαλείων και επιπλέον συμβάλλει στην προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας

---

<sup>4</sup> Για την έννοια της λογοκλοπής διάβασε επίσης τα άρθρα των Sarlauskiene, L. and Stabingis, L. (2014) 'Understanding of plagiarism by the students in HEIs of Lithuania'. *Social and Behavioral Sciences*.110:638-646 και Low, H. (2017) 'Defining plagiarism: Student and staff perceptions of a grey concept'. *South African Journal of Higher Education*. 31(5):116-135. <http://dx.doi.org/10.28535/31-5-580>.

στο διαδίκτυο (Konstantinidis et al., 2013:215-216, Παρασκευάς κ.α., 2015: 223-225, 275-276).

## **Συμπεράσματα**

Συνοψίζοντας, λοιπόν, μπορούμε να επισημάνουμε ότι η αξιολόγηση πηγών πληροφόρησης οδηγεί σε πολλές διαφορετικές πτυχές ανάπτυξης. Μέσα από τη διαδικασία της αξιολόγησης προκύπτει η ανατροφοδότηση και υλοποίηση του εκπαιδευτικού προγράμματος που επιτελούν οι βιβλιοθήκες. Οι τελευταίες συγκροτούν ένα εκπαιδευτικό περιβάλλον, που ενθαρρύνει τους χρήστες σε προσέγγιση της ορθής γνώσης, ανεξάρτητη και επισφαλή έρευνα και αναζήτηση στο διαδίκτυο. Οι βιβλιοθηκονόμοι συμμετέχουν στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων βοηθώντας τους χρήστες στην κατάλληλη χρήση και αξιοποίηση της πληροφορίας, επικουρώντας με αυτόν τον τρόπο στη μεταφορά της γνώσης και αφετέρου στη μείωση της πληροφοριακής άγνοιας. Έτσι, εμμέσως δίνουν τη δυνατότητα ανάδειξης της συμβολής τους στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Οι χρήστες, από την άλλη πλευρά, μέσα από την εκμάθηση της αξιολόγησης των πηγών αποκτούν την απαραίτητη γνώση για την αποτελεσματική χρήση των πηγών και ανάπτυξη της κριτικής τους σκέψης. Με αυτό τον τρόπο αποκτούν καλύτερη άμυνα ελέγχου της πληροφορίας, καθώς δίνεται μια πρόσθετη ευκαιρία στους ενδιαφερόμενους χρήστες να επιτύχουν υψηλότερα επίπεδα γνώσης και/ή πρακτικής άσκησης. Ο ρόλος της αξιολόγησης είναι καθοριστικής σημασίας, επειδή συμβάλλει στην ποιοτική εκμάθηση γνώσεων και δεξιοτήτων οδηγώντας τελικά τον χρήστη στην εκπαιδευτική του αναβάθμιση. Με αφορμή τον τελευταίο σχόλιο ας δούμε, όμως, στο επόμενο κεφαλαίο ποια είδους μοντέλα κριτηρίων υφίστανται, που πρέπει να ακολουθήσει ο χρήστης, προκειμένου ο χρήστης να γίνει δεινός γνώστης αξιολόγησης των πληροφοριακών πηγών.



## **Κεφάλαιο 2**

### **Αξιοπιστία Πηγών Πληροφόρησης**

## Κεφάλαιο 2

### Πως αξιολογείται η αξιοπιστία πηγών πληροφόρησης;

#### 2.1 Εισαγωγή.

Η έρευνα σχετικά με την αξιοπιστία του περιεχομένου του Ιστού υπήρξε ενεργός ερευνητικός τομέας από τη δεκαετία του 1990 και παραμένει ένα επίκαιρο θέμα. Όπως είναι γνωστό, η αξιολόγηση των διαδικτυακών πηγών πληροφόρησης, που χρησιμοποιούνται συνδυαστικά στην επικοινωνία ανθρώπου – υπολογιστή, γίνεται στη βάση κάποιων κανόνων. Οι διαδικασίες της αξιολόγησης και αναθεώρησης είναι αυθύπαρκτες και εξελίσσονται συνεχώς με στόχο τον έλεγχο της πηγής και τον επαναπροσδιορισμό των προδιαγραφών σχεδίασης, ανάπτυξης, εξέλιξης και αναβάθμισης (Δημουλάς, 2015: 372). Οι υπηρεσίες πληθοπορισμού (Crowdsourced)<sup>5</sup> από την πλευρά τους προσπαθούν να φιλτράρουν τις μη αξιόπιστες πληροφορίες και έχουν πολλές πρακτικές εφαρμογές (Kakol et al., 2017: 1044). Ωστόσο, σύμφωνα με τους Sbaffi και Rowley το ζήτημα του προσδιορισμού της πραγματικής έννοιας της αξιοπιστίας εξακολουθεί να μην έχει επιλυθεί και να παραμένει πάντα επίκαιρο (Sbaffi and Rowley, 2017: 3, Shah et al., 2015: 3).

---

<sup>5</sup> Η λέξη προέρχεται από τις λέξεις “Crowd” (Πλήθος) και “Outsourcing” (Εξωτερική Ανάθεση). Πληθοπορισμός ορίζεται ως μία μορφή συλλογικής διαδικτυακής δραστηριότητας στην οποία ένα άτομο, ένα ίδρυμα, ένας μη κερδοσκοπικός οργανισμός ή μία εταιρεία προτείνει σε μία ομάδα ατόμων με ποικίλλες γνώσεις, ετερογένεια και αριθμό, μέσω μίας ανοιχτής πρόσκλησης, να αναλάβουν εθελοντικά μια εργασία. Η ανάληψη της εργασίας, η οποία ποικίλλει σε πολυπλοκότητα και στο βαθμό στον οποίο είναι χωρισμένη και στην οποία το πλήθος πρέπει να συμμετάσχει με προσωπική εργασία, χρήματα, γνώση, εμπειρία, περιλαμβάνει πάντοτε αμοιβαίο όφελος και για τις δύο πλευρές. Οι χρήστες λαμβάνουν την ικανοποίηση κάποιας ανάγκης τους, είτε αυτή είναι οικονομική, είτε κοινωνική αναγνώριση, προσωπική ικανοποίηση, ανάπτυξη ατομικών ικανοτήτων σε κάποιο τομέα, ενώ ο εκκινητής της πρωτοβουλίας (requester) αποκτά και χρησιμοποιεί προς όφελός του, αυτά που έχει συνεισφέρει ο χρήστης (worker) στο εγχείρημα, τα οποία εξαρτώνται από τη δραστηριότητα που έχει αναλάβει ο χρήστης. Δες Estellés-Arolas, E., González Ladrón-de-Guevara, F. (2012). Towards an integrated crowdsourcing definition. *Journal of Information Science*. 38(2): 189-190.

Με αφορμή τα παραπάνω, στόχος του συγκεκριμένου κεφαλαίου αρχικώς είναι η γνωριμία με την έννοια του όρου «αξιοπιστία» των πηγών πληροφόρησης. Στη συνέχεια θα αναφερθούν ποιοι είναι οι σημαντικότεροι παράγοντες-βασικές μεθοδολογίες αξιολόγησης, που χρησιμοποιούνται από τον χρήστη και επηρεάζουν τις κρίσεις του για την αξιολόγηση της αξιοπιστίας των πηγών. Θα παρουσιαστούν, δηλαδή, ένα σημαντικό ρεύμα μελετών, που εξετάζει τον καθορισμό της έννοιας αξιοπιστίας-χρησιμότητας των πηγών πληροφόρησης και το ρόλο της αξιοπιστίας του ιστότοπου μέσω του φακού της θεωρίας-ερμηνείας. Και αυτό διότι η αντικειμενικότητα των πληροφοριών σε μια ιστοσελίδα, μπορεί να αξιολογηθεί μόνο από ανθρώπους-χρήστες. Με την ολοκλήρωση του κεφαλαίου ο αναγνώστης θα είναι σε θέση να κατανοήσει τα ειδικότερα θέματα των προσεγγίσεων αξιολόγησης των πηγών πληροφόρησης και της αναγκαιότητας της.

Στη βιβλιογραφία απαντά ένας ικανοποιητικός αριθμός ορισμών για τον όρο αξιοπιστία. Αρχικώς, ο William Katz (2002) αναφέρει: «Πώς ο βιβλιοθηκονόμος γνωρίζει, εάν μια πηγή αναφοράς είναι καλή-αξιόπιστη, κακή ή αδιάφορη... Μια καλή πηγή αναφοράς είναι αυτή που απαντά σε ερωτήσεις και μια κακή-αδιάφορη πηγή αναφοράς είναι αυτή που δεν απαντά σε ερωτήσεις. Η συνεχής χρήση στην πράξη θα βοηθήσει στην αναγνώριση οποιασδήποτε πηγής (είτε βιβλίου, είτε βάσης δεδομένων) με μία από αυτές τις δύο κατηγορίες». Με αφορμή την παραπάνω άποψη, η αξιοπιστία (credibility) της πληροφορίας ορίζεται στο βαθμό, που ο χρήστης θεωρεί, ότι οι πληροφορίες είναι αληθοφανείς και αποτελούν ισχυρό παράγοντα πρόβλεψης για περαιτέρω δράση αναζήτησης πληροφοριών. Η αξιοπιστία μπορεί, επίσης, να οριστεί ως ένα χαρακτηριστικό, που καθορίζεται από τις αποφάσεις του αναγνώστη και που δεν είναι κατ'ανάγκη ισοδύναμη με την πραγματική ποιότητα των πληροφοριών. Ως αξιοπιστία εννοείται ακόμη η πιστότητα και η εμπιστοσύνη στην πηγή πληροφόρησης (Sbaffi and Rowley, 2017: 3). Η αξιοπιστία της πηγής επικεντρώνεται στην εμπειρογνωμοσύνη ή την εγκυρότητα της πηγής. Κατά του Li και Suh τα ποσοστά αξιοπιστίας της πηγής εξαρτώνται από τους συγγραφείς, που παρείχαν τις πληροφορίες, ώστε να τους είναι φερέγγυες ή όχι (Li and Suh, 2015: 316). Ωστόσο, οι συναφείς λέξεις, που σχετίζονται άμεσα με τον ορισμό την αξιοπιστίας, όπως η αποτελεσματικότητα (*effectiveness*) και η αποδοτικότητα (*efficiency*) της πηγής αλλά

και της ικανοποίησης (*satisfactory*) του χρήστη έχουν μείνει ανερμήνευτοι ως προς το τι τους επιφέρει η επίτευξη τους.

Η αξιοπιστία αποτελεί τμήμα ενός τομέα γνώσης και κάθε τομέας λαμβάνει υπόψη διαφορετικά στοιχεία. Πιο ειδικά, ο τομέας της επικοινωνίας δίνει μεγαλύτερη έμφαση στη φήμη και την αξιοπιστία της πηγής, ενώ η επιστήμη της πληροφορίας επικεντρώνεται στην ακρίβεια και την ποιότητα του ίδιου του περιεχομένου. Ως εκ τούτου, η αξιοπιστία μπορεί να αποτελείται από πολλαπλές έννοιες όπως εμπιστοσύνη, αξιοπιστία, ακρίβεια, φήμη, ποιότητα, αυθεντία και επάρκεια (Shah et al., 2015: 2). Η πλειονότητα των ερευνητών συμφωνούν, ότι ο χρήστης χρησιμοποιεί τόσο την αξιοπιστία, όσο και την εμπειρογνωμοσύνη για να αξιολογήσει μια πηγή. Και τα δύο αυτά στοιχεία φέρουν αντικειμενικά και υποκειμενικά στοιχεία. Τα υποκειμενικά στοιχεία σχετίζονται με τις αντιλήψεις ή την κρίση του χρήστη, ενώ τα αντικειμενικά συστατικά αναφέρονται στις ιδιότητες της πηγής ή του περιεχομένου. Η αξιοπιστία του περιεχομένου ορίζεται από την άποψη του ότι είναι αυθεντική και αμερόληπτη, ενώ η εμπειρογνωμοσύνη ορίζεται ως έμπειρη και ικανή (Shah et al., 2015: 2).

## **2.2 Απόψεις Ερευνητών.**

Κατά τους Metzger και Flanagin (2013) τα κριτήρια, που πρέπει να ακολουθούνται για την αξιοπιστία μια πηγής, είναι τα εξής, η ακρίβεια, η οποία αναφέρεται στον βαθμό στον οποίο ένας ιστότοπος ή άλλη πηγή είναι χωρίς σφάλματα και οι πληροφορίες μπορούν να επαληθευτούν εκτός σύνδεσης. Η αρχή ενός ιστότοπου μπορεί να μετρηθεί σημειώνοντας ποιος συντάσσει τις πληροφορίες, ποια είναι τα διαπιστευτήρια και τα προσόντα του δημιουργού και αν ο ιστότοπος συνιστάται από έναν άλλον αξιόπιστο. Επίσης, η αντικειμενικότητα περιλαμβάνει τον προσδιορισμό του σκοπού του δημιουργού για την παροχή των πληροφοριών και του κατά πόσο οι παρεχόμενες πληροφορίες είναι γεγονός ή γνώμη, η οποία περιλαμβάνει επίσης την κατανόηση του, εάν υπάρχει εμπορική πρόθεση ή σύγκρουση συμφερόντων. Τέλος, η εγκυρότητα αναφέρεται στο πώς είναι ενημερωμένες οι πληροφορίες. Η κάλυψη αφορά την πληρότητα των πληροφοριών. Αυτές οι συστάσεις απαιτούν μια σειρά δραστηριοτήτων από πλευράς χρηστών (Metzger and Flanagin, 2013: 214).

Οι Garoufallou et al. στην έρευνά τους υιοθετούν το ολιστικό μοντέλο του Jeng για την αξιολόγηση της αξιοπιστίας-χρηστικότητας των ψηφιακών βιβλιοθηκών. Το προτεινόμενο μοντέλο περιλαμβάνει τα στοιχεία της Αποτελεσματικότητας, της Απόδοσης, της Ικανοποίησης και της Μάθησης προκειμένου να επιτευχτεί η αξιοπιστία μια διαδικτυακής πηγής. Το στοιχείο Ικανοποίησης στο μοντέλο του Jeng υποδιαιρείτε περαιτέρω σε έξι στοιχεία όπως: Ευκολία στη χρήση, Οργάνωση Πληροφοριών-Τιτλοφόρηση, Οπτική εμφάνιση, Περιεχόμενο και Διόρθωση σφαλμάτων (Garoufallou et al., 2013: 18-19). Οι σύγχρονες έρευνες ορίζουν την αξιοπιστία ως την πειστικότητα μιας πηγής και βασίζονται σε μεγάλο βαθμό στις αντιλήψεις της και στη φερεγγυότητα της πηγής πληροφοριών, όπως ερμηνεύεται από τον χρήστη-παραλήπτη πληροφοριών. Αναφορικά με την επιστήμη των πληροφοριών δίνεται έμφαση στην πιστότητα των μηνυμάτων και όχι στους ομιλητές (Metzger and Flanagin, 2013: 211).

Συνεχίζοντας, αν και υπάρχουν πολλοί τύποι διαδικτυακών πληροφοριών όπως το κείμενο, το βίντεο, ο ήχος, η βιβλιογραφία αξιοπιστίας εδώ εστιάζεται κυρίως σε πληροφορίες, που αφορούν το κείμενο, που παρουσιάζεται σε ιστότοπους, για παράδειγμα πηγές ειδήσεων και υγείας, καθώς και wikis, blogs, microblogs και άλλους τύπους περιεχομένου με βάση το κείμενο. Η αξιοπιστία συνδέεται με μια λίστα χαρακτηριστικών, όπου οι πληροφορίες ή το μήνυμα πρέπει να είναι αξιόπιστα ή πιστευτά. Πιο ειδικά, συνδέεται με ιδιότητες, που σχετίζονται με την πηγή του μηνύματος, τον παραλήπτη, το ίδιο το μήνυμα, καθώς και με τις απόψεις των συγγραφέων ή των ομοτίμων εμπειρογνομόνων, τις προηγούμενες εμπειρίες του χρήστη με τον ιστότοπο που επισκέφθηκε, διαθέσιμη ώρα για αναζήτηση και προηγούμενες γνώσεις, πεποιθήσεις ή πληροφορίες. Κατά τους Kriscautzky και Ferreira η αξιοπιστία ενός ιστότοπου σχετίζεται με τη φύση του, δηλαδή, αν είναι εκπαιδευτικός, ερευνητικός, εγκυκλοπαιδικός, blog, περιοδικός, εμπορικός · με τα στοιχεία ταυτότητας (συγγραφέας, δημιουργός του ιστότοπου, ίδρυμα υποστήριξης) · με την ημερομηνία δημοσίευσης · με την παρουσία ή απουσία διαφημίσεων, εικόνων ή στοιχείων πολυμέσων, μαζί με τυπογραφικά χαρακτηριστικά όπως χρώμα, μέγεθος, τύπος γραμματοσειράς (Kriscautzky and Ferreira, 2014: 916, 918).

Οι Aggarwal et al. προτείνουν τέσσερις παράγοντες, οι οποίοι μπορούν να επηρεάσουν την αξιολόγηση της αξιοπιστίας όπως: τον τύπο της ιστοσελίδας, την ημερομηνία της πιο πρόσφατης ενημέρωσης, το αποτέλεσμα της ανάλυσης των

συναισθήματος<sup>6</sup> και το Google PageRank, ένα σκορ δημοτικότητας δηλαδή, που έχει να κάνει με οτιδήποτε επηρεάζει μια ιστοσελίδα. Ομοίως, προτείνουν και άλλους παράγοντες, όπως πληροφορίες για τον συγγραφέα, παρουσία διαφημίσεων, διασυνδέσεις και απόψεις εμπειρογνώμων, που πρέπει να ληφθούν υπόψη για την αξιολόγηση της αξιοπιστίας. Στη μελέτη τους, επίσης, επισημαίνεται, ότι κάποιοι περιορισμοί κατά την αξιολόγηση οφείλονται στη διαφορά απόψεων μεταξύ των χρηστών για τους διάφορους παράγοντες που τους επηρεάζουν. Αυτό υποδηλώνει ότι η αντίληψη της αξιοπιστίας από τον τελικό χρήστη μπορεί να διαφέρει ανάλογα με τα κριτήρια, που υπάρχουν κάθε φορά στην αναζήτηση και αξιολόγηση της πηγής (Aggarwal et al., 2014: 2).

Σε διαφορετικό πνεύμα, οι Shah et al. αναφέρουν στο άρθρο τους (2015) ότι υπάρχουν δύο γενικές τεχνικές για την αξιολόγηση της αξιοπιστίας του περιεχομένου Ιστού. Πρώτον η αξιολόγηση αξιοπιστίας από τους χρήστες και δεύτερον η αξιολόγηση αξιοπιστίας από υπολογιστές. Η πρώτη ενότητα καλύπτει τις διάφορες προσεγγίσεις, που υιοθετούνται για την αξιολόγηση της αξιοπιστίας όπου οι τελικές κρίσεις βρίσκονται είτε στον χρήστη, είτε στον εκπαιδευτικό, είτε στον εμπειρογνώμονα αξιολόγησης. Υπογραμμίζουν τις διαφορετικές προσεγγίσεις και τις δεξιότητες, που απαιτούνται από τους χρήστες του Διαδικτύου για την αξιολόγηση της αξιοπιστίας του Ιστού: μέθοδος λίστας ελέγχου, γνωστική μέθοδος, μέθοδος προβολής-ερμηνείας παραγόντων, συμφραζόμενη μέθοδος, μέθοδος βασισμένη στα κίνητρα του χρήστη, και τέλος κοινωνική και ευρετική μέθοδος (Shah et al., 2015: 6).

Αντιστοίχως, η δεύτερη ενότητα τους περιλαμβάνει μια μέθοδος εργαλείων σκαλωσιάς (Scaffolding tools), μέθοδος οπτικών σημείων, προγράμματα σφραγίδων αξιοπιστίας, συστήματα αξιολόγησης αξιοπιστίας, ψηφιακές υπογραφές, πλατφόρμα επιλογής περιεχομένου στο διαδίκτυο, συνεργατικό φιλτράρισμα και αξιολόγηση από ομότιμους, μηχανική μάθηση (αλγόριθμος) και σημασιολογικός ιστός. Τα παραπάνω βοηθούν τους χρήστες να αναπτύξουν δεξιότητες για την αξιολόγηση της αξιοπιστίας των πληροφοριών μέσω του Διαδικτύου (Shah et al., 2015: 12). Οι Shah et al. θεωρούν, ωστόσο, ότι για την αποτελεσματική κρίση αξιοπιστίας στον Ιστό, το μοντέλο δεν μπορεί να περιοριστεί σε μία μόνο προσέγγιση. Για το λόγο αυτό προτείνουν ένα υβριδικό μοντέλο, που να είναι σε θέση να αξιολογήσει την αξιοπιστία τόσο των

---

<sup>6</sup> Ο συγκεκριμένος όρος αναφέρεται στον αυτόματο εντοπισμό και εξαγωγή απόψεων, συναισθημάτων και διαθέσεων από έγγραφα κειμένου.

παραδοσιακών, όσο και των νεότερων συστημάτων του Ιστού. Το συγκεκριμένο μοντέλο πρέπει να έχει κριτήρια, που είναι ικανά να απευθύνονται σε κάθε τύπο πηγών. Επιπλέον, θα πρέπει επίσης να δίνει προτεραιότητα σε κριτήρια ανάλογα με τον τύπο του περιεχομένου που αξιολογείται. Έτσι, πρέπει να συμμετάσχουν τόσο το ανθρώπινο δυναμικό, όσο και οι αξιολογητές υπολογιστών. Παρόλο που οι υπολογιστές μπορούν να χειριστούν αποτελεσματικά την εξαγωγή πληροφοριών, δεν μπορούν να κρίνουν τις προτιμήσεις ή την εμπειρία των χρηστών του Διαδικτύου (Shah et al., 2015: 20).

Συνεχίζοντας, ο Δημουλάς αναφέρει την περίπτωση του «μοντέλο των πέντε E» (από τα αρχικά των λέξεων *Effectiveness, Efficiency, Engagement, Error tolerance, Ease of learning*), (αποτελεσματικότητα, αποδοτικότητα και ικανοποίηση, συμμετοχής – εξυπηρέτησης, της ανοχής σφαλμάτων και της ευκολίας εκμάθησης). Τα κριτήρια ευχρηστίας μπορούν να εφαρμοστούν κατά τις διαδικασίες αξιολόγησης και ελέγχου, παρέχοντας χρήσιμα δεδομένα ανάλυσης και μπορούν να οδηγήσουν τόσο σε ποιοτικά, όσο και σε ποσοτικά αποτελέσματα ανάλυσης και αποτίμησης των διαφόρων συστημάτων. Τα συγκεκριμένα κριτήρια εφαρμόζονται στο πλαίσιο της επονομαζόμενης **ευρετικής** (heuristic) αξιολόγησης, που σε συνδυασμό και με τη συμμετοχή αξιολογητών μπορούν να οδηγήσουν τόσο σε ποιοτικά, όσο και σε ποσοτικά αποτελέσματα ανάλυσης και αποτίμησης των διαφόρων πηγών (Δημουλάς, 2015: 373-374).

Στο ίδιο πνεύμα, οι Kakol και Nielek προτείνουν είκοσι τρεις (23) παράγοντες αξιολόγησης αξιοπιστίας, οι οποίοι ομαδοποιούνται σε 6 ευρετικές κατηγορίες. Αυτές οι ομάδες απαριθμούνται ως εξής: **1-Τι είναι αυτό (Εμφάνιση)**; (Τύπος διαδικτυακού περιεχομένου, Celebrity gossip, Πηγή ειδήσεων, Επιστημονική μελέτη). **2-Εμπορικός χαρακτήρας** (Διαφήμιση, προσφορά πωλήσεων). **3-Ποιος είναι ο συγγραφέας ή ο εκδότης**; (Γνωστός συγγραφέας, Επίσημη σελίδα, Ποια είναι η πηγή). **4-Πως μοιάζει**; (Σπασμένες συνδέσεις, πολλές συνδέσεις, πληροφορίες επικοινωνίας, οργάνωση περιεχομένου, σχεδιασμός). **5-Είναι ευκολοδιάβαστη**; (Εύκολη στην ανάγνωση, Καλογραμμένη γλώσσα, Πληροφορία, πληρότητα περιεχομένου). **6-Είναι επαληθεύσιμη**; (Εύκολο στο google out, Αντικειμενικότητα- προσωπική άποψη, κριτική, Αναφορές – παραπομπές, αξιόπιστες πηγές, πρωτοτυπία, ημερομηνία έκδοσης και εμπειρία του χρήστη). Κινούμενοι ένα βήμα παραπάνω οι Kakol και Nielek θέτουν το ερώτημα, αν το κριτήριο «Design» (σχεδιασμός) θεωρείται ο πιο σημαντικός

παράγοντας στην αξιολόγηση της αξιοπιστίας του ιστού. Καταλήγουν στο συμπέρασμα, ότι ο συγκεκριμένος παράγοντας είναι ιδιαίτερα σημαντικός στην περίπτωση των *a priori* μη αξιόπιστων σελίδων, καθώς αυτές οι κακόβουλες σελίδες μπορεί προφανώς να εξαπατήσουν τον χρήστη κυρίως από την εμφάνισή τους. Ολοκληρώνοντας τη μελέτη τους οι ερευνητές επισημαίνουν, ότι η εμφάνιση τελικά είναι ο σημαντικότερος παράγοντας, που εξακολουθεί να συσχετίζεται έντονα με την αξιολόγηση της αξιοπιστίας (Kakol and Nielek, 2015: 302-304, 306-307).

Η παραπάνω αυτή θεώρηση συνάδει απολύτως με τις ιδέες των George, Mirsadikov και Mennecke, οι οποίοι στην έρευνα τους αναφορικά με την αξιοπιστία ιστοτόπων ηλεκτρονικού εμπορίου εξετάζουν τη σχέση μεταξύ **προβολής-παρουσίασης** και **ερμηνείας** και πώς αλληλεπιδρούν αυτές οι μεταβλητές, προκειμένου να επηρεάσουν τις αντιλήψεις σχετικά με την αξιοπιστία του ιστοτόπου. Οι εν λόγω ερευνητές στηρίζονται στο μοντέλο αξιοπιστίας του Fogg (2003), ο οποίος ανέπτυξε αυτή τη θεωρία, για να εξηγήσει τις σχέσεις μεταξύ του τι παρατηρούν οι χρήστες σχετικά με έναν ιστοτόπο, πώς ερμηνεύουν και πώς η παρατήρηση και η ερμηνεία καθορίζουν μαζί την αξιοπιστία του ιστοτόπου. Ο Fogg συζητά τις σχέσεις μεταξύ των δομών στο μοντέλο του. Προτείνει ότι, για να αξιολογηθεί η αξιοπιστία μιας ιστοσελίδας, πρέπει να συμβούν δύο πράγματα: 1) ο χρήστης πρέπει να προσέξει κάτι και 2) ο χρήστης πρέπει να κρίνει την πηγή. Αυτό που οι χρήστες παρατηρούν είναι ένας σημαντικός παράγοντας, που σχετίζεται με την προβολή. Αυτά τα στοιχεία μπορεί να είναι ένα λογότυπο της εταιρείας, μια πολιτική απορρήτου, το λογότυπο τρίτου μέρους, ένας σπασμένος σύνδεσμος, το συγκεκριμένο κείμενο, το στοιχείο της εικόνας, τη γραμματοσειρά και το χρώμα του ιστοτόπου. Ομοίως, οι ίδιοι στην έρευνα τους προτείνουν ότι τα συγκεκριμένα στοιχεία μιας ιστοσελίδας, που οι χρήστες παρατηρούν, επηρεάζουν σημαντικά τον τρόπο αξιολόγησης αξιοπιστίας ενός ιστοτόπου.

Οι George, Mirsadikov και Mennecke, διατείνονται, ότι παρόλο που η προβολή-παρουσίαση βοηθά μόνη στη εκτίμηση της αξιοπιστίας, η κατανόηση του ρόλου της ερμηνείας θα πρέπει να παρέχει μια πλουσιότερη κατανόηση. Κάποιος μπορεί να εκτιμήσει τα στοιχεία, που εμφανίζονται σε έναν ιστοτόπο ως θετικά ή αρνητικά στοιχεία. Για παράδειγμα, κάποιος μπορεί να ερμηνεύσει θετικά μια διαφήμιση από μια αξιόπιστη πηγή και συνεπώς να αξιολογήσει θετικά την αξιοπιστία



του ιστότοπου. Από την άλλη πλευρά, μπορεί κανείς να ερμηνεύσει αρνητικά τα κακά σχεδιαστικά στοιχεία ενός ιστότοπου και ως αποτέλεσμα να αξιολογήσει αρνητικά την αξιοπιστία του. Επομένως, οι μελετητές καταλήγουν στο συμπέρασμα, ότι η ερμηνεία μετριάζει τη σχέση μεταξύ προβολής-παρουσίασης και αξιοπιστίας. Ο συνδυασμός προβολής-παρατήρησης και η ερμηνεία έχει ένα σημαντικό διαδραστικό αποτέλεσμα στις αξιολογήσεις σχετικά με την αξιοπιστία ενός ιστότοπου (George, Mirsadikov, Mennecke, 2016: 44, 53).

Ολοκληρώνοντας, στην έρευνα τους οι Sbaffi και Rowley (2017) έδειξαν, ότι οι παράγοντες, που επηρεάζουν τις πληροφορίες παράλληλα με την αξιοπιστία είναι η ποιότητα των πληροφοριών, η οποία εξαρτάται τόσο από την αξιοπιστία όσο και από την ακρίβεια. Η αξιοπιστία μαζί με την αναγνωσιμότητα και την πληρότητα μπορούν να επηρεάσουν την ποιότητα της πληροφορίας. Επίσης, ένα δεύτερος παράγοντας είναι η πρόθεση χρήσης των πληροφοριών. Η χρηστικότητα και η χρησιμότητα των ιστοτόπων είναι ζωτικής σημασίας για την οικοδόμηση αξιοπιστίας στους χρήστες (Sbaffi and Rowley, 2017:6). Η αναζήτηση των παραγόντων αξιολόγησης της αξιοπιστίας οφείλεται στην επιθυμία να βελτιωθεί η υποστήριξη των χρηστών στις αξιολογήσεις αξιοπιστίας περιεχομένου του Ιστού. Το σύνολο των παραγόντων θα διευκολύνει τους χρήστες να κάνουν μια τεκμηριωμένη αξιολόγηση και να συμβάλουν στη μείωση της υποκειμενικότητας τέτοιων αξιολογήσεων.

Από τις παραπάνω μελέτες μπορεί κανείς να συμπεράνει, ότι η αξιολόγηση επικεντρώνεται κυρίως στα ποιοτικά χαρακτηριστικά των πηγών πληροφόρησης. Τα προαναφερθέντα έχουν να κάνουν με τις ανάγκες, τις απαιτήσεις, τις ικανότητες και τις προσδοκίες ενός εξυπηρετούμενου πληθυσμού. Η διαδικασία την οποία ακολουθούν οι μελετητές στις έρευνές τους φαίνεται να είναι περισσότερο ανθρωποκεντρική και χρηστοκεντρική ταυτόχρονα και πιο «διάφανης». Σε ελάχιστο βαθμό επισημαίνεται η συστημοκεντρική της ταυτότητα, καθώς δεν επικεντρώνονται στα χαρακτηριστικά του συστήματος. Στους παράγοντες που επηρεάζουν την αξιολόγηση, το ενδιαφέρον εστιάζεται στο χρήστη ως τελικό παράγοντας και στον αντίκτυπο, που έχει η χρήση του συστήματος ή που προβλέπεται να έχει. Οι ερευνητές παρουσιάζουν μια εύλογη τάση να μελετούν με πιο σφαιρικό χαρακτήρα την κάθε πηγή εισάγοντας και συνθέτοντας κάθε φορά νέες μεταβλητές.

## Συμπέρασμα

Στο σημείο αυτό πρέπει να προστεθεί ότι η αξιοπιστία μιας διαδικτυακής πηγής εξαρτάται και από τα URIs, την ανάλυση περιεχομένου, τον συνδυασμό πρωτογενών και δευτερογενών πηγών, κριτική αξιολόγηση (review) και έλλειψη προκατάληψης της πηγής, τα τεχνολογικά χαρακτηριστικά όπως ένας ταξινομητής, που θα χρησιμοποιηθεί ως αυτοματοποιημένο tagger των σχολίων, που αφήνονται από τους χρήστες. Τα παραπάνω συμβάλλουν στην αναγνωσιμότητα και την αξιοπιστία βοηθώντας τους χρήστες να παραμείνουν ασφαλείς στο Διαδίκτυο. Παράλληλα, η διάθεση των παραπάνω ενισχύει και το εύρος υιοθέτησής του για λόγους ανταλλαγής δεδομένων και μπορούν και επηρεάζουν άμεσα την πληροφοριακή συμπεριφορά. Αντίθετα, η έλλειψη τους θεωρώ, ότι μπορεί να προκαλέσει προβλήματα στην κατανόηση της ψηφιακής πληροφορίας. Έτσι, οι ψηφιακές πληροφορίες μπορεί εύκολα να είναι παρωχημένες, ελλιπείς ή ανακριβείς, να τροποποιηθούν, να παραπλανηθούν ή να δημιουργηθούν ανώνυμα με ψευδείς προθέσεις. Επίσης ενδέχεται να προξενήσουν ανησυχίες σχετικά με την αξιοπιστία των ηλεκτρονικών πληροφοριών, καθώς δημιουργούν αβεβαιότητα ως προς το ποιος είναι υπεύθυνος για την πληροφόρηση που λαμβάνουν και, κατά συνέπεια, αν πρέπει να μάθει ο χρήστης να τη χρησιμοποιήσει. Λόγω του παγκόσμιου χαρακτήρα του ιστού καθίσταται αναγκαίο και συνάμα πρόκληση να θεσπιστούν πρότυπα και για τον ποιοτικό έλεγχο.

Η παρουσίαση των αναφερθέντων παραγόντων και η αναζήτηση νέων είναι ένα βήμα πιο κοντά στο να παρέχουν στους χρήστες του Διαδικτύου τέτοια εργαλεία, τα οποία θα συμβάλλουν σε ένα καλύτερο ιστό, στον οποίο οι χρήστες θα διαθέτουν εργαλεία, που θα υποστηρίζουν την αξιολόγηση αξιοπιστίας και θα τους προστατεύουν από το αναξιόπιστο περιεχόμενο. Για την αποφυγή, λοιπόν, ενός ψευδούς περιεχομένου στην επόμενη ενότητα θα επισημανθούν τα μοντέλα επιστημόνων πληροφόρησης, όπου η εφαρμογή κριτικής αξιολόγησης διαδικτυακών πηγών πληροφόρησης κρίνεται αναγκαία και συμβάλλουν ενεργά στην εγγύηση της ποιότητας του περιεχομένου, την οργάνωση και την αισθητική των πληροφοριακών πηγών αναδεικνύοντας παράλληλα την ανάγκη της ανάδειξης και πρακτικής αξιοποίησης των ιστότοπων.

## **Κεφάλαιο 3**

### **Μοντέλα Κριτηρίων Αξιολόγησης**

## **Κεφάλαιο 3**

### **Μοντέλα Κριτηρίων Αξιολόγησης Πηγών Πληροφόρησης: Κριτική προσέγγιση**

#### **3.1. Εισαγωγή**

Η δημιουργία μοντέλων αξιολόγησης πηγών πληροφόρησης αποτελεί μια πρόκληση για πολλούς ειδικούς της πληροφόρησης προκειμένου να προάγουν τους παράγοντες-κριτήρια, που σχετίζονται άμεσα και αναδεικνύουν την ποιότητα της πληροφορίας και τους τρόπους αξιολόγησης των διαφόρων πηγών. Ανάλογα λοιπόν με το είδος της πληροφορίας, το ύφος, τον στόχο αλλά και το κοινό στο οποίο απευθύνεται και τους σκοπούς τους οποίους εξυπηρετεί μια συγκεκριμένη ιστοσελίδα έχουν δημιουργηθεί και αντίστοιχα μοντέλα αξιολόγησης. Τα μοντέλα βασισμένα σε κριτήρια αξιολόγησης κατά κανόνα αναπτύσσουν λίστες ελέγχου για να καθοδηγούν τους χρήστες μέσω της διαδικασίας αξιολόγησης αξιοπιστίας. Οι χρήστες διδάσκονται να υποβάλλονται και να απαντούν σε μια λίστα ερωτήσεων, που έχει σχεδιαστεί για να καλύψει κάθε κριτήριο.

Το συγκεκριμένο κεφάλαιο ασχολείται με την παρουσίαση πρόσφατων-ενημερωμένων μοντέλων αξιολόγησης ηλεκτρονικών πηγών πληροφόρησης που καλύπτουν τα έτη 2007-2015 και έχουν δημιουργηθεί και προταθεί από διάφορους επιστήμονες πληροφόρησης στις μελέτες τους. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να επισημανθεί ότι θα χρησιμοποιηθεί ένας ενδεικτικός αριθμός μοντέλων αξιολόγησης, που θα μπορέσει να καλύψει ολιστικά το θέμα των κριτηρίων. Στόχος του παρόντος κεφαλαίου είναι πέρα από την καταγραφή και παρουσίαση των μοντέλων, να

επισημάνει τα βασικά κριτήρια αξιολόγησής τους για την παραγωγική αξιοποίηση του Διαδικτύου και τη συνεισφορά τους στη διεξαγωγή αξιολόγησης πηγών πληροφόρησης.

### 3.2. Ανάπτυξη Μοντέλων.

Η Metzger (2007) συμπληρώνει τα εξής πέντε κριτήρια αξιολόγησης των πηγών πληροφόρησης, σύμφωνα με τις απόψεις των χρηστών της. Αυτά είναι η **Ακρίβεια της πληροφορίας**, η **Εγκυρότητα**, η **Αντικειμενικότητα**, η **Τρέχουσα ενημέρωση** και η **Επαρκής κάλυψη του θέματος**. Πιο ειδικά, η **ακρίβεια της πληροφορίας** αναφέρεται στον αν ένας ιστότοπος παρουσιάζεται χωρίς σφάλματα και αν οι πληροφορίες μπορούν να επαληθευτούν. Η **εγκυρότητα** ενός ιστότοπου δείχνει στον συντάκτη/δημιουργό της πληροφορίας, ποια είναι τα διαπιστευτήρια και τα προσόντα και αν ο ιστότοπος συνιστάται από άλλον αξιόπιστο δημιουργό. Η **αντικειμενικότητα** περιλαμβάνει τον σκοπό του δημιουργού για την παροχή των πληροφοριών και κατά πόσο οι πληροφορίες αποτελούν αποδεδειγμένο γεγονός ή γνώμη. Τέλος, η **τρέχουσα ενημέρωση** αναφέρεται στο βαθμό ενημέρωσης των παρεχόμενων πληροφοριών και η **επαρκής κάλυψη του θέματος** αφορά την πληρότητα ή πόσο εμπεριστατωμένες είναι οι πληροφορίες (Metzger, 2007:2079-2091).

Σε μεταγενέστερη έρευνα (2013), οι Metzger και Flanagin προτείνουν την ευριστική αξιολόγηση (heuristic evaluation)<sup>7</sup>. Πρόκειται για ένα ευρύτερο πλαίσιο κριτηρίων αξιολόγησης ηλεκτρονικών πηγών πληροφόρησης. Οι παραπάνω συγγραφείς παρουσιάζουν ως πρώτο κριτήριο αξιολόγησης πληροφοριακών πηγών την ευριστική φήμη (**reputation heuristic**). Η φήμη ή η αναγνώριση ονόματος ενός διαδικτυακού ιστότοπου ή πηγής χρησιμεύει ως βάση αξιοπιστίας, καθώς δίνει τη δυνατότητα στους χρήστες κατά την αναζήτηση να αποφεύγουν την πιο απαιτητική επεξεργασία των

---

<sup>7</sup> Η μέθοδος αυτή προτάθηκε αρχικά από τον J. Nielsen. Πρόκειται για μια απλοποιημένη μορφή μέτρησης ευχρηστίας, η οποία είναι ιδιαίτερα διαδεδομένη σε ομάδες ανάπτυξης διαδραστικών συστημάτων, για να εκμαιευτούν και να βαθμολογηθούν πιθανά προβλήματα τα οποία θα αντιμετωπίσει ο χρήστης, όταν χρησιμοποιεί ένα συγκεκριμένο ιστότοπο. Κατά τη διάρκεια της ευρεστικής αξιολόγησης οι ειδικοί συνήθως χρησιμοποιούν ένα σύνολο από ευρεστικά χαρακτηριστικά για να εκτιμήσουν την ποιότητα της διεπαφής. Είναι, δηλαδή, μια υποκειμενική μέθοδος που στηρίζεται στην εφαρμογή μικρού αριθμού, γνωστών κανόνων, σχεδιασμού διαδραστικών συστημάτων. Δες Αβούρης, Ν., Κατσάνος, Χ., Τσέλιος, Ν., Μουστάκας, Κ., 2015. *Εισαγωγή στην αλληλεπίδραση ανθρώπου-υπολογιστή*. [ηλεκτρ. βιβλ.] Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. Διαθέσιμο στην: <http://hdl.handle.net/11419/4213>, σελ. 254.

πηγών και των πληροφοριών στο διαδίκτυο. Η εξοικείωση με μια πηγή, και μόνο με το όνομα της, πιθανότατα παίζει επίσης ρόλο και οι γνωστές πηγές κρίνονται συχνά πιο αξιόπιστες από τις άγνωστες πηγές, ανεξάρτητα από τα χαρακτηριστικά της. Υπάρχει η τάση ότι οι δημοφιλείς ειδικοί μια επιστήμης δεν μπορούν να κάνουν λάθος. Στη μελέτη τους οι Metzger και Flanagin (2013) αναφέρουν ότι, όταν οι άνθρωποι επιλέγουν μεταξύ πηγών, είναι πιθανό να ακολουθήσουν μια πηγή του οποίου το όνομα του συγγραφέα αναγνωρίζουν ως πιο αξιόπιστο σε σύγκριση με μια άγνωστη πηγή, ακόμη και με ελάχιστη επιθεώρηση του πραγματικού περιεχομένου του ιστότοπου ή των διαπιστευτηρίων πηγής (Metzger and Flanagin, 2013: 214-215).

Σε άμεση συνάφεια με το παραπάνω είναι το επόμενο κριτήριο αξιολόγησης, της ευριστικής υποστήριξης (**endorsement heuristic**). Το συγκεκριμένο κριτήριο υποδηλώνει ότι οι χρήστες είναι διατεθειμένοι να ακολουθούν πληροφορίες και πηγές χωρίς να έχουν προβεί σε ενδελεχή έλεγχο του περιεχομένου ή της πηγής του ιστότοπου. Οι χρήστες τείνουν να εμπιστεύονται άκριτα ιστότοπους και πηγές, που είτε προτείνονται από γνωστούς τους, είτε προέρχονται από άγνωστα άτομα με τη μορφή συγκεντρωτικών αξιολογήσεων. Η εμπιστοσύνη που προέρχεται από γνωστούς μπορεί να υποστηριχθεί από μια άλλη μορφή ευριστικής συλλογιστικής, γνωστή ως «ευριστική συμπάθεια/συμφωνία», όπου οι χρήστες συχνά συμφωνούν με αυτές τις πηγές που τους αρέσουν και έχουν τεκμηριωθεί εκτενώς. Επιπλέον, θεωρούν ότι αν πολλοί άλλοι πιστεύουν την εγκυρότητα μιας πηγής, τότε πρέπει να είναι και αξιόπιστη. Αυτή η κοινωνική έγκριση φαίνεται να επηρεάζει τις εκτιμήσεις αξιοπιστίας μια πηγής, επειδή οι χρήστες δίνουν μερικές φορές περισσότερη έμφαση σε αυτό το ευριστικό κριτήριο σε αντίθεση με τις δικές τους πληροφορίες από πρώτο χέρι που συναντούν διαδικτυακά. Οι Metzger και Flanagin, επίσης, προτείνουν την ευριστική συνεκτικότητα (**consistency heuristic**), η οποία σχετίζεται με την αξιολόγηση της αξιοπιστίας των πληροφοριών όπου ελέγχονται, εάν οι πληροφορίες σε διάφορες πηγές είναι σωστές. Τονίζουν ότι οι χρήστες συνήθως εξετάζουν πολύ λίγους ιστότοπους για να αποφασίσουν, εάν ορισμένες πληροφορίες είναι συνεπείς, αφού η διαδικασία επικύρωσης των πηγών είναι συχνά επιφανειακή (Metzger and Flanagin, 2013: 215).

Η ευριστική αυτό-επιβεβαίωση (**self-confirmation heuristic**), που ακολουθεί, αναφέρεται στην τάση, που υπάρχει από τους χρήστες να θεωρούν τις πληροφορίες ως αξιόπιστες, δηλαδή εάν οι πληροφορίες επιβεβαιώνουν τις προϋπάρχουσες πεποιθήσεις

τους και ανεξάρτητα από το πόσο απόλυτα είναι τεκμηριωμένες και εναρμονισμένες με τις πηγές. Όσον αφορά την επεξεργασία διαδικτυακών πληροφοριών, φαίνεται ότι οι χρήστες του τείνουν να επιλέγουν περιεχόμενο το οποίο είναι συνεπές με τις στάσεις και τις απόψεις τους και ότι τείνουν να αξιολογούν ευνοϊκότερα τις πληροφορίες, που αφορούν τη στάση τους από τις ασυνεπείς πληροφορίες. Οι χρήστες τείνουν να χρησιμοποιούν επιλεκτικά φίλτρα για να τους βοηθήσουν να προσδιορίσουν την αξιοπιστία των πληροφοριών, που βρίσκουν ηλεκτρονικά. Επισημαίνοντας ενδεχόμενους κινδύνους οι Metzger και Flanagin αναφέρουν ότι το συγκεκριμένο κριτήριο χρησιμεύει ως μηχανισμός άμυνας του «εγώ», με αποτέλεσμα οι χρήστες να εκτιμούν τις διαφορεόμενες πληροφορίες με τρόπο ωφέλιμο για τις δικές τους ανάγκες ή ενδιαφέροντα (Metzger and Flanagin, 2013: 215-216).

Πέμπτο κριτήριο αξιολόγησης είναι αυτό της ευριστικής παράβασης (**violation heuristic**). Οι χρήστες χρησιμοποιούν ευριστική παράβαση κατά την αξιολόγηση πηγών, όταν ένας ιστότοπος δεν ανταποκρίνεται στις προσδοκίες τους με κάποιο τρόπο και δεν είναι αξιόπιστος. Ορισμένες μορφές παραβάσεων συμβαίνουν, όταν οι ιστότοποι ζητούν περισσότερες πληροφορίες από ό,τι είναι απαραίτητες ή παρέχουν περισσότερες πληροφορίες από ό,τι αναζητούν οι χρήστες ή όταν οι ιστότοποι παρουσιάζουν στους χρήστες πληροφορίες που δεν ζητούν ή πληροφορίες που είναι μη αναμενόμενες. Οι πιο διαδεδομένες είναι, ωστόσο, οι παραβάσεις, που περιλαμβάνουν τυπογραφικά ή γραμματικά λάθη, κακή σχεδίαση, οπτική εμφάνιση ή πλοήγηση, και έχουν ισχυρές αρνητικές εκτιμήσεις αξιοπιστίας. Η κακή ορθογραφία, η γραμματική, η διάταξη και ο γενικός σχεδιασμός είναι επίσης πιθανό να μειώσουν τις εκτιμήσεις της αξιοπιστίας της πηγής προκαλώντας απόσπαση της προσοχής. Οι χρήστες αναμένουν από αξιόπιστες πηγές να παρουσιάσουν ορθές πληροφορίες, αντανακλώντας την εμπειρογνωμοσύνη τους και την προσοχή στη λεπτομέρεια. Όταν οι πληροφορίες που υπάρχουν στο διαδίκτυο είναι σύμφωνες με αυτές τις προσδοκίες, οι χρήστες τότε τις θεωρούν αξιόπιστες. Όταν πάλι ένας ιστότοπος δεν συμμορφώνεται με τις προσδοκίες εμφάνισης ή λειτουργικότητας, οι χρήστες είναι επιρρεπείς να τον απορρίψουν. Ως εκ τούτου, οι παραβάσεις λειτουργούν ως ευριστικές μέθοδοι, καθώς επιτρέπουν γρήγορες κρίσεις αξιοπιστίας χωρίς να εξετάζονται πολύ τα επιχειρήματα, η ποιότητα των πηγών και άλλες πιο αποτελεσματικές μέθοδοι αξιολόγησης των πληροφοριών (Metzger and Flanagin, 2013: 216).

Ως έσχατο κριτήριο οι Metzger και Flanagan παρουσιάζουν αυτό της ευριστικής πειστικής πρόθεσης (**Persuasive intent heuristic**). Το συγκεκριμένο κριτήριο αναφέρεται στην τάση να αισθάνεται ο χρήστης, ότι οι πληροφορίες, που ίσως είναι προκατειλημμένες, δεν είναι αξιόπιστες. Οι εμπορικές πληροφορίες είναι ιδιαίτερα επιρρεπείς στο να προκαλέσουν αυτήν την υιοθέτηση του κριτηρίου. Η διαφήμιση στις ηλεκτρονικές πηγές, για παράδειγμα, είναι μια πολύ ισχυρή αρνητική ένδειξη αξιοπιστίας, και ειδικά όταν η διαφήμιση είναι μη αναμενόμενη. Γενικώς, η παρουσία των διαφημιστών κάνει τους χρήστες να πιστεύουν ότι χειραγωγούνται, γεγονός, που φαίνεται να προκαλεί έναν άμεσο αμυντικό μηχανισμό, που τους οδηγεί σε δυσπιστία της πληροφορίας χωρίς να προβαίνουν σε περαιτέρω έλεγχο χρήσης της πηγής. Η πειστική πρόθεση, λοιπόν, μοιάζει να στηρίζεται στο συναίσθημα, καθώς προέρχεται από τον φόβο του χρήστη ότι χειρίζεται από αγνώστους. Έτσι, οι χρήστες θεωρούν ότι αυτό το κριτήριο είναι μια αρχική ένδειξη, προκειμένου να καθορίσουν την αξιοπιστία, της πληροφορίας, χρησιμοποιώντας το κατά το πλείστον ως ευριστικό κανόνα διακοπής της αξιοπιστίας της πηγής (Metzger and Flanagan, 2013: 216).

Συνεχίζοντας, ο Μυρίδης (2013) αναφέρεται σε πολυπαραμετρικούς παράγοντες και πρότυπα σχεδίασης, που συμβάλλουν αποφασιστικά στη δημιουργία ενός διαδικτυακού τόπου. Σύμφωνα με τον συγγραφέα πρώτη παράμετρος είναι η ενεργητική και παθητική επίδραση, που ασκεί ο δικτυακός τόπος στον αποδέκτη (χρήστη). Δευτερευόντως και πιο αναλυτικά αναφέρεται στην τεχνολογική παράμετρο. Ως κύριοι παράγοντες αναφέρονται η δόμηση της διαδικτυακής οντότητας με μορφή στατική ή δυναμική, ο καθορισμός του μεγέθους της ιστοσελίδας, η λειτουργικότητα διάθεσης της πληροφορίας και πλοήγησης. Στην επιλογή αναζήτησης λογισμικού σχεδίασης ο Μυρίδης (2013) προτείνει προγράμματα επεξεργασίας κειμένου και ηλεκτρονικών παρουσιάσεων, προγράμματα επεξεργασίας εικόνας και διαμόρφωση κίνησης και πολυμέσων. Αναφορικά με τη δημιουργία-σχεδιασμό διαδικτυακών τόπων θεολογικού περιεχομένου στη μελέτη του αναφέρονται η διατήρηση ποιότητας της πληροφορίας, η μη παραβίαση της πνευματικής διάστασης των παρεχόμενων πληροφοριών, η μη εμπορευματοποίηση της διαθέσιμης πληροφορίας και η μη χρήση της πληροφορίας προς δημοσιοποίηση και επίδειξη. Τέλος, στηριζόμενος σε τεχνολογικούς παράγοντες παραθέτει τα κριτήρια, που έχουν να κάνουν με τη φυσιολογία της πηγής και πως αλληλεπιδρούν με τον αποδέκτη. Για παράδειγμα



αναφέρει τη γεωμετρία του κειμένου, τον ήχο και το σχήμα του κειμένου, το ποσοστό κάλυψης της πληροφορίας και το χρώμα (Μυρίδης: 2013, 130-141).

Παρομοιάζοντας τον Παγκόσμιο Ιστό με τον ωκεανό η Mandalios το 2013 παρουσιάζει ένα εύστοχο μοντέλο αξιολόγησης πηγών πληροφόρησης. Οι χρήστες μπορούν να κάνουν συγκρίσεις μεταξύ του Διαδικτύου και των ωκεανών όσον αφορά την έκταση και το βάθος τους ως πηγή πληροφοριών. Αναφέρει τα ρίσκα και τους κινδύνους τόσο στις κυριολεκτικές όσο και στις μεταφορικές «θάλασσες. Για την αποφυγή των παραπάνω κινδύνων η ίδια συστήνει σε εκπαιδευόμενους-χρήστες το μοντέλο της με την ονομασία **RADAR** (Relevance-Authority-Date-Appearance-Reason for writing: Συνάφεια-Αρχή-Ημερομηνία Εμφάνισης-Σκοπός γραφής). Για την εφαρμογή του η Mandalios (2013) μαζί με τους χρήστες χρησιμοποιούν ένα γράμμα κάθε φορά, υποβάλλοντας διάφορους ιστότοπους σε λεπτομερή έλεγχο για κάθε κριτήριο συζητώντας τα ζητήματα που προκύπτουν κάθε φορά.

Πιο ειδικά, μέσα από το σχετικό κριτήριο της **Συνάφειας (Relevance)** οι χρήστες μπορούν να διατυπώσουν με ακρίβεια τη σχετικότητα και την συνεισφορά της πηγής στην έρευνά τους και πώς τους βοηθά να αναπτύξουν κρίσιμες δεξιότητες ανάγνωσης. Μέσα από την **Αξιοπιστία (Authority)**, η Mandalios (2013) προσπαθεί να ενθαρρύνει τους χρήστες να εργάζονται ως «κατάσκοποι», πραγματοποιώντας αυστηρούς ελέγχους στην ταυτότητα του δημιουργού της ιστοσελίδας και πώς μπορεί ο ιστότοπος να προσφέρει όσο το δυνατόν περισσότερες πληροφορίες, γεγονός που υποδηλώνει τα διαπιστευτήρια του δημιουργού και την ακρίβεια και την αξιοπιστία των πληροφοριών. Ωστόσο, είναι επίσης σημαντικό οι χρήστες να συνειδητοποιήσουν ότι ακόμη και οι πηγές, που μπορεί να θεωρούν ότι στερούνται αξιοπιστίας (π.χ. Wikipedia, ένα blog ή ένα site), μπορεί να παρέχουν μια χρήσιμη αρχική επισκόπηση και μια πολύ χρήσιμη περαιτέρω ανάγνωση, όπως συνδέσεις ή αναφορές σε πιο έγκυρες πηγές.

Συνεχίζοντας, κατά την Mandalios (2013) η σημασία της **Ημερομηνίας Δημοσίευσης (Date)** της πληροφορίας εξαρτάται αποκλειστικά από τις ανάγκες πληροφόρησης των χρηστών. Το κρίσιμο είναι ότι οι χρήστες αναπτύσσουν ένα αυτόματο ένστικτο έλεγχου ημερομηνίας σε κάθε αναζήτηση πληροφοριών. Σε αντίθεση με την Ημερομηνία Δημοσίευσης, η Mandalios τονίζει έντονα το κριτήριο της **Εμφάνισης (Appearance)**. Το συγκεκριμένο κριτήριο είναι αυτό, που δίνει τις πρώτες ενδείξεις για την ποιότητα μιας πηγής. Μέσα από αυτό, οι χρήστες μαθαίνουν για

παράδειγμα τον τύπο της γραμματοσειράς και το μέγεθος, τους βοηθά να αναγνωρίσουν τα χαρακτηριστικά επιφάνειας των ακαδημαϊκών δημοσιεύσεων (διάταξη, γραμματοσειρά, παραπομπές και αναφορές) και τους επιτρέπει να εκτελούν αποτελεσματικά την ταξινόμηση αξιολόγησης. Τέλος, ο **Σκοπός γραφής** (Reason for writing) αναφέρεται στην αποφυγή από «προκατειλημμένες» τοποθεσίες. Ωστόσο, είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι σε κάθε ιστότοπο υπάρχει προκατάληψη ποικίλου βαθμού: η έρευνα του συγγραφέα μπορεί να εκθέσει κάθε είδους ακαδημαϊκές, πολιτικές, εμπορικές ή προσωπικές προκαταλήψεις. Επιπλέον, η προκατάληψη ενός ιστότοπου ενδέχεται να είναι ο λόγος για τον οποίο οι χρήστες μπορεί να θέλουν να το διερευνήσουν περαιτέρω. Το κλειδί είναι για τους χρήστες να εντοπίσουν τυχόν προκαταλήψεις και να συντελέσουν στη διαδικασία λήψης αποφάσεων κατά την αξιολόγηση των πηγών (Mandalios, 2013: 472-475).

Η Mandalios (2013) πιστεύει ότι το **RADAR** είναι συμβολικό με αρκετά πλεονεκτήματα. Πρώτον, είναι ένα αρκτικόλεξο όπου ο ίδιος ο όρος είναι σύντομος και κυρίως αξιομνημόνευτος καθότι διεθνής έτσι δεν δημιουργεί πρόβλημα κατανόησης ή εξήγησης με μη-μητρική γλώσσα των αγγλικών. Επίσης, η σχετική του έννοια βοηθά τον χρήστη να είναι συνεχώς σε εγρήγορση για πιθανούς κινδύνους πληροφόρησης και αναπτύχθηκε για να βοηθήσει τους μαθητές με διάφορα καθήκοντα ανάγνωσης και αξιολόγησης. Ένα ακόμα πλεονέκτημα του **RADAR** είναι ο παλινδρομικός χαρακτήρας του. Η αξιολόγηση των ηλεκτρονικών πηγών μπορεί να γίνει με οποιαδήποτε σειρά από τα κριτήρια, ανάλογα με τον συγκεκριμένο σκοπό του ερευνητή ανά πάσα στιγμή. Τέλος, το **RADAR** έχει επίσης τη δυνατότητα ευρείας χρηστικότητας. Όλες οι ηλικίες των χρηστών και τα επίπεδα πολυπλοκότητας μπορούν να ικανοποιηθούν καθώς το επίπεδο της πολυπλοκότητας μπορεί να αυξηθεί ανάλογα με την ανάγκη και την προθυμία των χρηστών (Mandalios, 2013: 477).

Στο ίδιο πνεύμα, ένα εργαλείο αξιολόγησης διαδικτυακών πηγών παρουσιάζεται από τον Leeder (2014) με το όνομα «**InCredibility**». Σύμφωνα με την μελέτη, οι χρήστες πραγματοποιούν την έρευνά τους μέσω μιας δομημένης διαδικασίας αξιολόγησης πληροφοριών. Οι χρήστες ξεκινούν τη διαδικασία αξιολόγησης αναζητώντας πηγές σχετικά με το ερευνητικό τους θέμα. Το εργαλείο εισάγει τις βασικές ερωτήσεις χρησιμοποιώντας τα κριτήρια Who, What, Where, When and Why. Η δομημένη διαδικασία αξιολόγησης είναι κατανεμημένη σε τρία στάδια: **Διερεύνηση**,

**Ερώτηση και Επίλυση.** Στο πρώτο στάδιο, **Διερεύνηση**, οι χρήστες αναζητούν πηγές στο διαδίκτυο σχετικά με το ερευνητικό τους θέμα. Το στάδιο της **Ερώτησης** ζητά από τους μαθητές να αξιολογήσουν τις απαντήσεις των άλλων μαθητών και τους προβληματισμούς για το δικό τους έργο και τους διαφορετικούς τρόπους με τους οποίους οι άλλοι μπορούν να αξιολογήσουν τα αποδεικτικά στοιχεία. Τέλος, στο στάδιο **Επίλυση**, οι μαθητές συγκρίνουν δύο τυχαίες επιλεγμένες πηγές και τις αξιολογήσεις τους και λαμβάνουν αποφάσεις σχετικά με την πηγή, η οποία αποδεικνύεται καταλληλότερη για το ερευνητικό τους θέμα (Leeder, 2014: 142-144).

Το παρόν εργαλείο αξιολόγησης πηγών αποτελείται από μια διαδραστική λειτουργία υποστήριξης για να καθοδηγήσει τους μαθητές σχετικά με τον τρόπο χρήσης των συγκεκριμένων ιστοτόπων για τη συλλογή στοιχείων για την αξιολόγησή τους, ακολουθούμενη από μια διαδραστική άσκηση. Υπάρχουν, επίσης, αναδυόμενα παράθυρα, τα οποία δίνουν πληροφορίες σχετικά με τις σωστές και εσφαλμένες απαντήσεις αντίστοιχα. Κάθε στάδιο του εργαλείου «**InCredibility**» βασίζεται στο προηγούμενο στάδιο, παρέχοντας στους χρήστες του πολλαπλές ευκαιρίες να εφαρμόζουν τα κριτήρια αξιοπιστίας και να ενισχύουν τη μάθησή τους μέσω προβληματισμού για τη δική τους εργασία-μελέτη (Leeder, 2014: 142-144).

Ο Παπαδάκης κ.α. (2015) ένα χρόνο αργότερα κινούμενοι στο ίδιο πλαίσιο δημιουργίας μοντέλων αξιοποίησης διαδικτυακών πηγών πληροφόρησης παρουσιάζουν το δικό τους μοντέλο κριτήριο αξιολόγησης εκπαιδευτικού ιστότοπου. Οι συγκεκριμένοι θεωρούν πως για την ποιότητα ενός τέτοιου ιστότοπου το μοντέλο κριτηρίων θα πρέπει να αναφέρεται στο **συγγραφέα**, το **περιεχόμενο**, τη **σωστή προβολή**, την **επικαιρότητα** και **ακρίβεια της διαθέσιμης πληροφορίας**, τον **σχεδιασμό της διεπαφής**, την **ευκολία πλοήγησης** και τέλος στις **δυνατότητες αλληλεπίδρασης με τον χρήστη** (Παπαδάκης κ.α., 2015: 119-121).

Στηριζόμενοι και σε προηγούμενα μοντέλα κριτηρίων των Berry & Parasuraman (2002) και Tarafdar & Zhang (2005), οι Παπαδάκης κ.α. (2015) διατείνονται ότι τα συγκεκριμένα κριτήρια θα μπορούν προσφέρουν αρκετά πλεονεκτήματα στον χρήστη. Συγκεκριμένα, θα συμβάλλουν στη διάχυση πληροφοριών σχετικά με το περιεχόμενο κάθε ιστότοπου, στην παρουσίαση διαφορετικών τεχνολογιών υλοποίησης ιστότοπων, στην κινητοποίηση της εκπαιδευτικής κοινότητας, η οποία μέσα από τη ανάδειξη καλών πρακτικών μπορεί να βελτιώσει τους ήδη υπάρχοντες αλλά και ή να

δημιουργήσει καλύτερους εκπαιδευτικούς ιστότοπους, στη δημιουργία αξόνων και κριτηρίων αξιολόγησης, τα οποία θα μπορούν να προσφέρουν έναν κατάλογο καλών πρακτικών σχεδιασμού και υλοποίησης. Επίσης, συμβάλουν στη δημιουργία κοινοτήτων μάθησης και πρακτικής στις οποίες ανταλλάσσονται πληροφορίες, γνώση και εμπειρία σχετικά με τη δημιουργία εκπαιδευτικών ιστότοπων. Με βάση το συγκεκριμένο μοντέλο οι μαθητές-χρήστες πραγματοποιούν την έρευνά τους, καθοδηγούνται μέσω μιας δομημένης διαδικασίας αξιολόγησης των πληροφοριών σε ηλεκτρονική μορφή (Παπαδάκης κ.α., 2015: 109-111, 119-120).

### 3.3 Κριτική Ανασκόπηση των Μοντέλων Αξιολόγησης.

Είναι απαραίτητη η διευκρίνιση πως όλα τα μοντέλα επιλέχθηκαν με παιδαγωγικά κριτήρια, ώστε να καλύπτουν και αυτή την πλευρά αποτελώντας μια ολοκληρωμένη διαδικασία για ένα χρήστη-ερευνητή. Με βάση τα παραπάνω μοντέλα αξιολόγησης των πληροφοριακών πηγών μπορούμε να πούμε ότι παρουσιάζουν συγκεκριμένα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα. Στη περίπτωση του μοντέλου της Metzger, η συγγραφέας αναφέρει ότι η λίστα ελέγχου για την αξιολόγηση της αξιοπιστίας είναι η πιο δημοφιλείς μεταξύ των εκπαιδευτικών (Metzger, 1007: 2081). Αναφορικά με το μοντέλο κριτηρίων της Mandalios, **RADAR**, φαίνεται να καλύπτει τα βασικά κριτήρια αξιολόγησης των πληροφοριακών πηγών. Το όνομα του μοντέλου είναι πρακτικό για απομνημόνευση από έναν μαθητή-χρήστη. Σημαντικοί, επίσης, θεωρούνται και οι στόχοι του συγκεκριμένου μοντέλου, καθώς ενθαρρύνεται τόσο η εκπαιδευτική συνεργασία και ο διάλογος μεταξύ των μαθητών-χρηστών με τους επιστήμονες της πληροφόρησης, όσο και μέσω της εκπόνησης των δραστηριοτήτων μέσα από την αναζήτηση πληροφοριών. Ωστόσο, αυτό που απουσιάζει τόσο από τη περίπτωση του μοντέλου της Metzger (2007), όσο και της Mandalios (2013) με το **RADAR** είναι κάποια από τα «καθιερωμένα» κριτήρια των ηλεκτρονικών πηγών πληροφόρησης, όπως για παράδειγμα η «πλοήγηση» και τα «τεχνικά χαρακτηριστικά» μιας ιστοσελίδας, τα οποία, κρίνω, ότι εξακολουθούν να είναι σημαντικά καθώς συμβάλουν καθοριστικά στην ανάπτυξη της κριτικής σκέψης του χρήστη, ελέγχουν τα σφάλματα και την ποιότητα της πηγής. Το μοντέλο της Mandalios (2013) μπορεί να θεωρηθεί πολύ περιορισμένου περιεχομένου και ιδιαίτερα φορμαλιστικό.

Στην ίδια ακριβώς παράμετρο κυμαίνεται και η πρόταση σχεδιασμού κριτηρίων ιστοτόπων που παρουσιάζει στο σύγγραμμα ο Μυρίδης (2013). Αν και είναι ο μοναδικός που αναφέρεται στα κριτήρια διαδικτυακών πηγών θεολογικού ενδιαφέροντος, ωστόσο η περιγραφή και η εξήγηση, που παραθέτει, είναι σύντομη και σε πολλά σημεία ελάχιστα διευκρινιστική. Από τη λίστα του απουσιάζει ένας βασικός αριθμός κριτηρίων αξιολόγησης, που ισχύουν για κάθε διαδικτυακή πηγή, όπως για παράδειγμα η μνεία ευθύνης, ο σκοπός της ιστοσελίδας, επικοινωνία, η αντικειμενικότητα της πηγής, η πολυγλωσσία της σελίδας.

Αναφορικά με του πρόταση της ευρετικής αξιολόγησης οι Metzger και Flanagan (2013) θεωρούν ότι οι πέντε ευρετικοί μέθοδοι αξιοπιστίας διαδικτυακών πηγών, που συζητήθηκαν, έχουν αποδειχθεί ότι είναι επιτακτικοί παράγοντες στις διαδικασίες αξιολόγησης για τους χρήστες. Θα μπορούσε κανείς να πει ότι η μέθοδος αυτή, αν εφαρμοστεί σωστά, μπορεί να δώσει άμεσα αποτελέσματα. Τα κύρια πλεονεκτήματα της μεθόδου είναι η γενικευμένη εφαρμοσιμότητά της σε διαδραστικά συστήματα ποικίλου σκοπού. Η μέθοδος αυτή επίσης λειτουργεί με βάση ένα σχετικά μικρό αριθμό «ευρετικών κανόνων». Η διαδικασία αυτή φαίνεται να βασίζεται στη γρήγορη και εύκολη διαχείριση και λειτουργία της.

Από την άλλη, όμως, πλευρά θεωρώ ότι το μειονέκτημα των ευρεστικών μεθόδων είναι ότι δεν παρέχουν κάποιο συστηματικό τρόπο για να δημιουργηθούν λύσεις στα τυχόν προβλήματα, που εντοπίζονται στον χρήστη. Επίσης, και ως όροι αποτελούν δύσκολοι στην απομνημόνευση του χρήστη για εφαρμογή σε πηγές πληροφόρησης. Στηρίζονται εξολοκλήρου σε ψυχολογικούς παράγοντες για την αξιολόγηση των διαδικτυακών πηγών. Έρχεται δε, σε αντίθεση με τη χρήση κατευθυντήριων γραμμών (guidelines), όπου το πλήθος των οδηγιών κανόνων καθιστούν δύσκολη την αξιοποίησή τους για σχεδιασμό ή και αξιολόγηση διεπιφάνειας χρήσης (Αβούρης κ.α., 2015: 254). Τέλος, η ευρεστική αξιολόγηση μπορεί να είναι πιο εύκολη για τους χρήστες, που έχουν λάβει κάποια μορφή εκπαίδευσης πληροφοριακού γραμματισμού, διότι ένα κοινό στοιχείο αυτής της κατάρτισης είναι η επαλήθευση των πληροφοριών σε πολλαπλές πηγές και έτσι μπορούμε να προβλέψουμε, ότι όσοι έχουν εκπαιδευτεί θα χρησιμοποιήσουν αυτό το ευρεστικό περισσότερο από τους χρήστες που δεν έχουν αντίστοιχη κατάρτιση. Συνήθως, δίνουν προσεγγίσεις των βέλτιστων λύσεων και κάποιες φορές προτιμούνται, επειδή δίνουν αποδεκτές απαντήσεις σε μικρό χρόνο

(Hahnel et al., 2018: 224). Αν και οι ευρετικές μέθοδοι δίνουν απλές και ικανοποιητικές λύσεις σε μερικά προβλήματα, τίποτα δεν εγγυάται, ότι αυτές οι λύσεις θα είναι πάντα οι καλύτερες δυνατές. Συνεπώς, πιστεύω ότι δεν μπορούν να αποτελέσουν κύριο εργαλείο βελτιστοποίησης και αξιολόγησης διαδικτυακών πηγών πληροφόρησης.

Σύμφωνα με το ηλεκτρονικό εργαλείο μάθησης αξιολόγησης της αξιοπιστίας των **Παπαδάκης κ.α.** (2015) το συγκεκριμένο μοντέλο καλύπτει όλα σχεδόν τα κριτήρια αξιολόγησης διαδικτυακών πηγών πληροφόρησης. Μπορεί, επίσης, να βοηθήσει τους χρήστες να αναπτύξουν στρατηγικές αξιολόγησης, να μάθουν τα συγκεκριμένα κριτήρια άμεσα χρονικά, προκειμένου να κρίνουν την αξιοπιστία των πηγών πληροφόρησης στο διαδίκτυο και τα χαρακτηριστικά πηγής. Το συγκεκριμένο μοντέλο μπορεί να χρησιμοποιηθεί ταυτόχρονα από όλους τους μαθητές-χρήστες σε μεγάλες αριθμητικά τάξεις, καθιστώντας δυνατή την παροχή κατάρτισης για την παροχή Πληροφοριακού Γραμματισμού. Το εργαλείο αξιολόγησης, που προτείνουν οι Παπαδάκης κ.α. (2015) αντιπροσωπεύει ένα παιδαγωγικό μοντέλο για να διδάξει τις δεξιότητες του πληροφορικού γραμματισμού ως μια δομημένη διαδικασία που απαιτεί πρακτική, σχεδιασμό και προβληματισμό. Μπορεί, δηλαδή, να χρησιμοποιηθεί για να βοηθήσει τους μαθητές να γίνουν πιο κριτικοί στην αξιολόγηση της αξιοπιστίας των πηγών του διαδικτύου και να εμπλέκουν άμεσα σε διεργασίες κριτικής σκέψης. Το συγκεκριμένο μοντέλο, τέλος, μπορεί να συμβάλλει στην αποτελεσματικότερη παροχή σε δεξιότητες εκπαιδευτικής πληροφορικής και θα βοηθήσει τους σημερινούς μαθητές-χρήστες να μάθουν κρίσιμες δεξιότητες και να τους προετοιμάσουν για τη διά βίου μάθηση. Στο αντίποδα, η μεγάλη λίστα των κριτηρίων που προτείνονται ίσως προκαλέσει θέματα στην απομνημόνευση και εφαρμογή τους.

Αναφορικά με το εργαλείο «**InCredibility**», πρωταρχικός στόχος είναι παιδαγωγικός, καθώς επιδιώκει να διδάξει και να καθοδηγήσει τους μαθητές-χρήστες πώς να αξιολογούν την αξιοπιστία των ηλεκτρονικών πληροφοριών βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων. Το «**InCredibility**» μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε συνεργασία σε μια μεγάλη αριθμητικά τάξη. Μέσα από μια βήμα-προς-βήμα διαδικασία, συμπεριλαμβανομένων χάρτες, οπτική διαδικασία, παρακολούθηση προόδου και ερωτήσεις, οι μαθητές-χρήστες μαθαίνουν να σχεδιάζουν, να παρακολουθούν και να προβληματίζονται σχετικά με τη μάθησή τους. Τα πέντε ερωτήματα Who, What, Where, When και Why αντιστοιχούν στα γενικά κριτήρια

αξιολόγησης πηγών όπως Αρχή-Συγγραφέας, Συνάφεια, Αξιοπιστία, Ημερομηνία Δημοσίευσης και Σκοπός. Ωστόσο, δεν δίνεται σαφής περιγραφή της χρήσης των κριτηρίων-ερωτημάτων σχετικά με την μορφή τους. Επιπλέον, η εκμάθησή του αποτελεί χρονοβόρα διαδικασία, που μπορεί να διαρκέσει αρκετά μεγάλο διάστημα κατανόησης και εφαρμογής από τους χρήστες. Τέλος, απουσιάζουν σημαντικά κριτήρια αξιολόγησης, όπως αυτό της «πλοήγησης», «των γραφικών στοιχείων» μειώνοντας έτσι τον έλεγχο αξιοπιστίας του.

## **Κεφάλαιο 4**

### **Μεθοδολογία Έρευνας**

## **Κεφάλαιο 4**

### **Ανάπτυξη Μοντέλου Αξιολόγησης: Μεθοδολογία Έρευνας**

#### **4.1. Ανάπτυξη Μοντέλου**

Στο τρίτο κεφάλαιο παρουσιάστηκαν τα μοντέλα αξιολόγησης, που μελετήθηκαν ερευνητικά και χρησιμοποιήθηκαν τα τελευταία χρόνια για την αξιολόγηση διαδικτυακών πηγών πληροφόρησης. Στη σύντομη ανασκόπηση τα συγκεκριμένα μοντέλα φαίνεται να έχουν εφαρμοσθεί κυρίως πάνω σε ένα εκπαιδευτικό πλαίσιο. Σε κάθε μελέτη παρουσιάστηκαν οι σχετικές έρευνες, εξετάστηκαν οι στόχοι και τα αποτελέσματα των ερευνών τους και χρησιμοποιήθηκαν στο κάθε μοντέλο διαφορετικά κριτήρια ανάλογα με τον κλάδο, που κλήθηκε να ερευνήσει όπως: Σχεδιασμός, Ασφάλεια, Ακρίβεια, Αλληλεπίδραση, Επικοινωνία, Γλώσσα, Ταχύτητα.

Όπως ειπώθηκε και στο πρώτο κεφάλαιο άμεσος σκοπός της παρούσας διπλωματικής είναι η παρουσίαση ενός μοντέλου αξιολόγησης πηγών πληροφόρησης που θα καλύψει εμπειριστατωμένα τον σκοπό της χρήσης του και θα συμβάλλει στην τεκμηριωμένη παρουσίαση κάλυψη των κριτηρίων αξιολόγησης διαδικτυακών πηγών. Έτσι, λοιπόν, το μοντέλο εκείνο της κριτικής αξιολόγησης διαδικτυακών πηγών που πρόκειται να χρησιμοποιήσω στη δική μου μελέτη είναι αυτό του Παπαδάκη κ.α.. Η επιλογή του συγκεκριμένου μοντέλου οφείλεται στο γεγονός, ότι υιοθετεί βασικά και πολύπλευρα κριτήρια αξιολόγησης σύμφωνα με την υπάρχουσα βιβλιογραφία συμβάλλοντας στη βελτίωση της ποιότητάς του. Επίσης, το μοντέλο είναι άμεσα



συνυφασμένο με εκπαιδευτικές πρακτικές σε διαφορετικά εκπαιδευτικά επίπεδα, θέτει νέες προκλήσεις για τη διδασκαλία, καθώς συμβάλλει στη δυναμική πρόσβαση και έλεγχο στην πληροφορία και συνεχή επικαιροποίηση των γνώσεων.

Στη παρούσα μελέτη παρουσιάζεται η προσπάθεια ανάπτυξης ενός χρηστοκεντρικού μοντέλου αξιολόγησης ηλεκτρονικών πηγών πληροφόρησης. Η χρηστοκεντρική θεώρηση της αξιολόγησης τοποθετεί στο επίκεντρο των βελτιώσεων τα οφέλη που αποκομίζει ο χρήστης από τη συνεχή διάδραση του με τις ηλεκτρονικές πηγές, και η επέμβαση του χρήστη στη συγκεκριμένη διαδικασία γίνεται είναι πιο ουσιαστική. Στο επίκεντρο του βρίσκονται οι αλληλεπιδράσεις μεταξύ τριών κυρίων φορέων, του περιεχομένου, του συστήματος και του χρήστη. Οι αλληλεπιδράσεις σχετίζονται άμεσα με τα χαρακτηριστικά της χρησιμότητας, της χρηστικότητας και της απόδοσης.

Επίσης, κύρια επιδίωξη είναι οι διαδικτυακές πηγές θεολογικού περιεχομένου, που επιλέχθηκαν να αξιολογηθούν, να σχετίζονται άμεσα με την εκπαιδευτική και ερευνητική χρήση τους από τους μελετητές-χρήστες, καθότι στην πλειοψηφία τους χρησιμοποιούνται από την ακαδημαϊκή κοινότητα. Ωστόσο, όπως θα δούμε, υπάρχουν και κριτήρια τα οποία δημιουργήθηκαν από τον γράφοντα. Σε ένα τόσο ασταθές και μεταβαλλόμενο περιβάλλον όπως το Διαδίκτυο, όπου η προσφορά ιστοσελίδων, η διάχυση πληροφοριών και οι τρόποι αλληλεπίδρασης συνεχώς αυξάνονται και αλλάζουν, δεν μπορεί κανείς να φανταστεί έναν κλειστό κατάλογο κριτηρίων.

Αξίζει να σημειωθεί, ότι η επιλογή και η βαθμολόγηση των διαδικτυακών πηγών πραγματοποιήθηκε από τον ίδιο τον γράφοντα και όχι από τη διανομή του ερωτηματολογίου ή διεξαγωγή συνεντεύξεων σε συγκεκριμένη ομάδα χρηστών (εμπειρική δοκιμή). Για τη διεξαγωγή έρευνας και τη συγκέντρωση γενικών στοιχείων από χρήστες μέσω ερωτηματολογίου χρειάζονται συγκεκριμένη περίοδος εκμάθησης και εφαρμογής των κριτηρίων αξιολόγησης. Η συγκεκριμένη μέθοδος εξετάζει κατά πόσο τηρούνται οι διάφοροι κανόνες και αρχές σχεδιασμού διαδραστικών συστημάτων γενικά. Επομένως, το μοντέλο θα εξεταστεί από τη σκοπιά του χρήστη-ειδικού και αξιολογητή (double experts) με σκοπό να αποτιμήσει την εφαρμογή των κριτηρίων. Η επιλογή του αντικειμένου αξιολόγησης είναι υποκείμενη στο σκοπό του γράφοντα αξιολογητή και του περιβάλλοντος εντός του οποίου αυτός κινείται.

Για την εξεύρεση ιστοσελίδων θεολογικών περιεχομένου προς αξιολόγηση πραγματοποιήθηκε αναζήτηση στις διαθέσιμες ηλεκτρονικές πηγές πληροφόρησης, δωρεάν πρόσβασης, που προτείνει το σύγγραμμα του Νικολάου Μυρίδη (2012: 158-166), αλλά και από τις εν γένει διαδεδομένες πηγές πληροφόρησης, που υπάρχουν στο διαδίκτυο. Οι εν λόγω πηγές καλύπτουν τα πεδία της Ορθόδοξης Θεολογίας όπως α) Αγίας Γραφής β) Πατερικής Γραμματείας και Αγιολογίας, γ) Θρησκευολογίας, δ) Εκκλησιαστικής Ιστορίας, ε) Δογματικής και Συμβολικής Θεολογίας, ζ) Λειτουργικής, η) Βυζαντινής και Χριστιανικής Αρχαιολογίας και Τέχνης, θ) Βυζαντινής Μουσικολογίας-Υμνολογίας, ι) Κανονικού Δικαίου, ια) Ποιμαντικής Ψυχολογίας, ιβ) Παιδαγωγικής-Χριστιανικής Παιδαγωγικής, ιγ) Χριστιανικής Ηθικής και Κοινωνιολογίας του Χριστιανισμού.

Στη συνέχεια εφαρμόστηκε το μοντέλο αξιολόγησης, όπως περιγράφηκε στο πιο πάνω και καταρτίστηκαν οι πίνακες κριτηρίων, όπου και εξήχθησαν τα ποσοστά των θετικών και αρνητικών απαντήσεων, που συγκέντρωσε κάθε μια πηγή. Τα κριτήρια αξιολόγησης αριθμούν είκοσι οχτώ (28) στο σύνολο τους και χωρίστηκαν σε τρεις γενικές κατηγορίες με βάση το **Περιεχόμενο** τους, τα **Τεχνικά Χαρακτηριστικά** τους και την **Πλοήγηση**. Για την αξιολόγηση των πηγών πληροφόρησης χρησιμοποιήσα την κλίμακα τύπου Likert πέντε σημείων, στην οποία ισχύει: 1=ΚΑΘΟΛΟΥ ΚΑΛΑ, 2=ΛΙΓΟ ΚΑΛΑ, 3=ΜΕΤΡΙΑ, 4=ΠΟΛΥ ΚΑΛΑ, 5=ΑΡΙΣΤΑ. Επίσης, προστέθηκε και έκτη στήλη, 6=N/A για κριτήρια, τα οποία είναι άνευ αντικειμένου. Στο τέλος κάθε πηγής αναγράφεται ο μέσος όρος βαθμολογίας που συγκέντρωσε κάθε πηγή, ώστε να καταστεί γνωστή η συνολική επίδοση της. Η πρόσβαση για την αξιολόγηση των ιστοσελίδων επιτεύχθηκε μέσω της μηχανής αναζήτησης «Google Chrome». Η αξιολόγηση πραγματοποιήθηκε για 16 ελληνικής προέλευσης ιστοσελίδες θεολογικού περιεχομένου χωρισμένα θεματικά σε blogs, wiki και sites.

## ΠΡΟΤΥΠΟ

### ΦΥΛΛΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΙΣΤΟΤΟΠΟΥ

ΚΡΙΤΗΡΙΑ	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΠΕΝΤΑΒΑΘΜΙΑ ΚΛΙΜΑΚΑ LIKERT	1	2	3	4	5	6
<b>ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ=11</b>							

Μνεία Ευθύνης	Αναφέρεται ο υπεύθυνος/δημιουργός του ιστότοπου ή η ομάδα υπευθύνων/δημιουργών.						
Επικαιρότητα-Ακρίβεια	Αναφέρεται το χρονικό διάστημα δημιουργίας του ιστότοπου. Δίνεται η ημερομηνία της τελευταίας ενημέρωσης του ιστοτόπου. Όλες οι πληροφορίες είναι ακριβείς.						
Σκοπός	Οι σκοποί και στόχοι της ιστοσελίδας αναφέρονται στον ιστότοπο.						
Πληρότητα-Αφθονία-Μοναδικότητα	Οι πληροφορίες είναι ολοκληρωμένες χωρίς να είναι υπέρμετρες ή πλεονάζουσες.						
	Οι πληροφορίες είναι ενδιαφέρουσες, ενημερωτικές, οργανωμένες, με σωστή περιγραφή.						
	Οι πληροφορίες είναι μοναδικές για μια συγκεκριμένη γνωστική περιοχή. Κάλυψη θέματος. Πρωτογενές υλικό.						
Κατανοησιμότητα-Μεστότητα-Αντικειμενικότητα	Σωστή διάρθρωση, γραμματική, ορθογραφία, σύνταξη.						
	Το περιεχόμενο του κειμένου και το λεξιλόγιο, είναι κατάλληλα για τους χρήστες που επισκέπτονται τον συγκεκριμένο ιστότοπο.						
Επικοινωνία	Ο ιστότοπος προωθεί την ενεργό συμμετοχή των αναγνωστών (υποβολή ερωτήσεων, δυνατότητα σχολιασμού).						
	Ο ιστότοπος παρέχει τρόπους επικοινωνίας (e-mail, τηλέφωνο, φαξ, ταχ. Διεύθυνση, chat) με τους συγγραφείς/δημιουργούς.						
Στερεοτυπικότητα	Έλλειψη στερεοτύπων που αφορά θέματα φύλου, εθνότητας, θρησκείας, φυλών.						

ΤΕΧΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ-ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΗ ΣΧΕΔΙΑΣΗ= 10							
Πολυγλωσσία	Ο ιστότοπος είναι κατασκευασμένος σε περισσότερες από μία γλώσσες.						
Λειτουργικότητα εφαρμογής	Ο ιστότοπος έχει μία ακολουθία και μία συγκεκριμένη εμφάνιση σε όλες τις σελίδες του. Η έκταση κάθε σελίδας δεν είναι πολύ μεγάλη ώστε το scroll down να είναι μεγάλο και κουραστικό.						
	Οι υπερσύνδεσμοι (links) του ιστότοπου είναι όλοι ενεργοί και οι εικόνες εμφανίζονται σωστά (δεν υπάρχουν broken images).						
	Στον ιστότοπο διατίθεται η δυνατότητα εκτύπωσης.						
	Υπάρχει δυνατότητα τροποποίησης στον τρόπο προβολής του ιστότοπου (π.χ. μέγεθος κειμένου κ.ά.), ώστε να είναι αναγνώσιμος και από άτομα με ειδικές ανάγκες (ΑμεΑ). Οι σύνδεσμοι και οι εικόνες διαθέτουν alternative text, ώστε να είναι αναγνώσιμες και από τα προγράμματα ανάγνωσης ιστότοπων και κατανοητές από άτομα με ειδικές ανάγκες (ΑμεΑ).						
	Επιτόπια αξιολόγηση σελίδας-pop up box on screen.						
	Τα γραφικά φορτώνουν γρήγορα και χρησιμοποιούνται formats αρχείων που δεν απαιτούν μετατροπή από το χρήστη.						
	Γιά εικόνες χρησιμοποιούνται αρχεία gif και jpeg.						
	Η γραμματοσειρά των κειμένων είναι ευκρινής						

Λειτουργικότητα γραφικών και πολυμεσικών στοιχείων	(τύπος, μέγεθος, χρώμα) και το χρώμα του φόντου είναι ευχάριστο στην όραση. Οι σελίδες είναι απλά και ελκυστικά σχεδιασμένες, ώστε ο χρήστης να τις αναγνώσει ευχάριστα.							
	Ο τρόπος εμφάνισης (τοποθέτηση, μέγεθος) των γραφικών και των άλλων δομικών στοιχείων του ιστότοπου ελκύουν τον αναγνώστη. Η συνολική παρουσίαση είναι ευχάριστη, διατηρεί αμείωτο των ενδιαφέρον του αναγνώστη και τον παρακινεί να μείνει στον ιστότοπο.							
<b>ΠΛΟΗΓΗΣΗ= 7</b>								
Ταχύτητα-Αξιοπιστία	Οι σελίδες φορτώνουν γρήγορα.							
Οργάνωση	Η πλοήγηση είναι οργανωμένη, ευκρινής. Η πληροφορία της σελίδας διατηρείται σε μορφή που μπορεί να τυπωθεί γρήγορα. Οι σύνδεσμοι οδηγούν σε σχετικό υλικό. Υπάρχει επιστροφή σε προηγούμενο κόμβο.							
	Οι σελίδες έχουν ευέλικτο σχήμα περιήγησης και αλληλουχία για γρήγορη πλοήγηση.							
	Η πρώτη σελίδα δείχνει εμφανώς πώς είναι οργανωμένος ο ιστότοπος και πώς να περιηγηθεί κανείς σε αυτόν.							
	Οι σύνδεσμοι κειμένου, οι γραφικοί σύνδεσμοι, γραφικά και ήχοι είναι εύκολο να εντοπιστούν.							
	Οι εικόνες έχουν επιλεγθεί, ώστε να αντιπροσωπεύουν τον σύνδεσμο που περιγράφουν.							
Αναζήτηση	Ο ιστότοπος έχει τη δική του							

	μηχανή αναζήτησης για αναζήτηση θεμάτων στις σελίδες του ή σε άλλους ιστότοπους.						
--	---	--	--	--	--	--	--

## 4.2. Εντοπισμός, Καταγραφή και Αξιολόγηση Διαδικτυακών Θεολογικών πηγών.

### Blogs

#### 1-Αγιορείτικη Μνήμη.

URL: <http://athosmemory.blogspot.com/>

Το συγκεκριμένο Blog περιέχει ενότητες όπως Αγιορείτικη ηχοθήκη, βιβλιοθήκη, πινακοθήκη, ταινιοθήκη, βοτανοθήκη, χαρτοθήκη, φωτοθήκη και προσωπογραφία. Παρέχεται πρόσβαση στο πλήρες κείμενο των παραπάνω ενότητων. Το υλικό κάθε ενότητας είναι πλήρως ενημερωμένο. Αν και μικρό σε περιεχόμενο, πρόκειται για ιδιαίτερα πρωτότυπο και μοναδικό blog με σπάνιο υλικό.

### ΦΥΛΛΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΙΣΤΟΤΟΠΟΥ

ΚΡΙΤΗΡΙΑ	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΠΕΝΤΑΒΑΘΜΙΑ ΚΛΙΜΑΚΑ LIKERT	1	2	3	4	5	6
<b>ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ</b>							
Μνεία Ευθύνης	Αναφέρεται ο υπεύθυνος/δημιουργός του ιστότοπου ή η ομάδα υπευθύνων/δημιουργών.	X					
Επικαιρότητα-Ακρίβεια	Αναφέρεται το χρονικό διάστημα δημιουργίας του ιστότοπου. Δίνεται η ημερομηνία της τελευταίας ενημέρωσης του ιστοτόπου. Όλες οι πληροφορίες είναι ακριβείς.	X					
Σκοπός	Οι σκοποί και στόχοι της ιστοσελίδας αναφέρονται στον ιστότοπο.	X					
Πληρότητα-Αφθονία-Μοναδικότητα	Οι πληροφορίες είναι ολοκληρωμένες χωρίς να είναι υπέρμετρες ή πλεονάζουσες.					X	
	Οι πληροφορίες είναι ενδιαφέρουσες, ενημερωτικές, οργανωμένες, με σωστή περιγραφή.					X	
	Οι πληροφορίες είναι μοναδικές για μια συγκεκριμένη γνωστική περιοχή. Κάλυψη θέματος. Πρωτογενές υλικό.					X	

Κατανοησιμότητα- Μεστότητα- Αντικειμενικότητα	Σωστή διάρθρωση, γραμματική, ορθογραφία, σύνταξη.					X	
	Το περιεχόμενο του κειμένου και το λεξιλόγιο, είναι κατάλληλα για τους χρήστες που επισκέπτονται τον συγκεκριμένο ιστότοπο.					X	
Επικοινωνία	Ο ιστότοπος προωθεί την ενεργό συμμετοχή των αναγνωστών (υποβολή ερωτήσεων, δυνατότητα σχολιασμού).	X					
	Ο ιστότοπος παρέχει τρόπους επικοινωνίας (e-mail, τηλέφωνο, φαξ, ταχ. Διεύθυνση, chat) με τους συγγραφείς/δημιουργούς.		X				
Στερεοτυπικότητα	Έλλειψη στερεοτύπων που αφορά θέματα φύλου, εθνότητας, θρησκείας, φυλών.						X
<b>ΤΕΧΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ-ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΗ ΣΧΕΔΙΑΣΗ</b>							
Πολυγλωσσία	Ο ιστότοπος είναι κατασκευασμένος σε περισσότερες από μία γλώσσες.			X			
Λειτουργικότητα εφαρμογής	Ο ιστότοπος έχει μία ακολουθία και μία συγκεκριμένη εμφάνιση σε όλες τις σελίδες του. Η έκταση κάθε σελίδας δεν είναι πολύ μεγάλη, ώστε το scroll down να είναι μεγάλο και κουραστικό.				X		
	Οι υπερσύνδεσμοι (links) του ιστότοπου είναι όλοι ενεργοί και οι εικόνες εμφανίζονται σωστά (δεν υπάρχουν broken images).					X	
	Στον ιστότοπο διατίθεται η δυνατότητα εκτύπωσης.	X					
	Υπάρχει δυνατότητα τροποποίησης στον τρόπο προβολής του ιστότοπου (π.χ. μέγεθος κειμένου κ.ά.), ώστε να είναι αναγνώσιμος και από άτομα με ειδικές ανάγκες (ΑμεΑ). Οι σύνδεσμοι και οι εικόνες διαθέτουν alternative	X					



	text, ώστε να είναι αναγνώσιμες και από τα προγράμματα ανάγνωσης ιστότοπων και κατανοητές από άτομα με ειδικές ανάγκες (ΑμεΑ).							
	Επιτόπια αξιολόγηση σελίδας-pop up box on screen.	X						
Λειτουργικότητα γραφικών και πολυμεσικών στοιχείων	Τα γραφικά φορτώνουν γρήγορα και χρησιμοποιούνται formats αρχείων που δεν απαιτούν μετατροπή από το χρήστη.					X		
	Για εικόνες χρησιμοποιούνται αρχεία gif και jpeg.					X		
	Η γραμματοσειρά των κειμένων είναι ευκρινής (τύπος, μέγεθος, χρώμα) και το χρώμα του φόντου είναι ευχάριστο στην όραση. Οι σελίδες είναι απλά και ελκυστικά σχεδιασμένες, ώστε ο χρήστης να τις αναγνώσει ευχάριστα.						X	
	Ο τρόπος εμφάνισης (τοποθέτηση, μέγεθος) των γραφικών και των άλλων δομικών στοιχείων του ιστότοπου ελκύουν τον αναγνώστη. Η συνολική παρουσίαση είναι ευχάριστη, διατηρεί αμείωτο των ενδιαφέρον του αναγνώστη και τον παρακινεί να μείνει στον ιστότοπο.						X	
<b>ΠΛΟΗΓΗΣΗ</b>								
Ταχύτητα-Αξιοπιστία	Οι σελίδες φορτώνουν γρήγορα.					X		
	Η πλοήγηση είναι οργανωμένη, ευκρινής. Η πληροφορία της σελίδας διατηρείται σε μορφή που μπορεί να τυπωθεί γρήγορα. Οι σύνδεσμοι οδηγούν σε σχετικό υλικό. Υπάρχει επιστροφή σε προηγούμενο κόμβο.					X		

Οργάνωση	Οι σελίδες έχουν ευέλικτο σχήμα περιήγησης και αλληλουχία για γρήγορη πλοήγηση.					X		
	Η πρώτη σελίδα δείχνει εμφανώς πώς είναι οργανωμένος ο ιστότοπος και πώς να περιηγηθεί κανείς σε αυτόν.	X						
	Οι σύνδεσμοι κειμένου, οι γραφικοί σύνδεσμοι, γραφικά και ήχοι είναι εύκολο να εντοπιστούν.					X		
	Οι εικόνες έχουν επιλεγθεί, ώστε να αντιπροσωπεύουν τον σύνδεσμο που περιγράφουν.					X		
Αναζήτηση	Ο ιστότοπος έχει τη δική του μηχανή αναζήτησης για αναζήτηση θεμάτων στις σελίδες του ή σε άλλους ιστότοπους.	X						

**Ποσοστό M/O: 3.32**

## 2-Οι 12 Τόμοι της Θρησκευτικής και Ηθικής εγκυκλοπαίδειας.

URL: <http://e-homoreligiosus.blogspot.com/2010/11/12.html>

Πρόκειται για blog που περιλαμβάνει τους **12 Τόμους της Θρησκευτικής και Ηθικής εγκυκλοπαίδειας**. Η Θρησκευτική και Ηθική Εγκυκλοπαίδεια, συντομογραφικά ΘΗΕ, είναι μια 12τομη εγκυκλοπαίδεια, που συγγράφηκε τα έτη 1962-1968. Εκδότης της ΘΗΕ ήταν ο φιλόλογος, δημοσιογράφος Αθανάσιος Μαρτίνος (1907-1985). Περιέχονται άρθρα κυρίως σε θέματα της Ορθόδοξης Θεολογίας. Τα άρθρα της ΘΗΕ χωρίζονται σε αυτοτελή και σπονδυλωτά, τα τμήματα των οποίων, οι σπόνδυλοι, εκλαμβάνονται ως αυτοτελή άρθρα, συχνά γραμμένα από διαφορετικούς συντάκτες. Η αρίθμησή της γίνεται αντί σελίδων, κατά στήλες (κάθε σελίδα δύο στήλες). Το συγκεκριμένο blog επίσης δίνει τη δυνατότητα στον χρήστη να δει σχετικούς θεολογικούς ιστότοπους στην ελληνική και αγγλική γλώσσα, καθώς και σύγχρονες προτεινόμενες εκδόσεις θεολογικού ενδιαφέροντος.

### ΦΥΛΛΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΙΣΤΟΤΟΠΟΥ

ΚΡΙΤΗΡΙΑ	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΠΕΝΤΑΒΑΘΜΙΑ ΚΛΙΜΑΚΑ LIKERT	1	2	3	4	5	6
<b>ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ</b>							
Μνεία Ευθύνης	Αναφέρεται ο υπεύθυνος/δημιουργός του ιστότοπου ή η ομάδα υπευθύνων/δημιουργών.	X					
Επικαιρότητα-Ακρίβεια	Αναφέρεται το χρονικό διάστημα δημιουργίας του ιστότοπου. Δίνεται η ημερομηνία της τελευταίας ενημέρωσης του ιστοτόπου. Όλες οι πληροφορίες είναι ακριβείς.			X			
Σκοπός	Οι σκοποί και στόχοι της ιστοσελίδας αναφέρονται στον ιστότοπο.	X					
Πληρότητα-Αφθονία-Μοναδικότητα	Οι πληροφορίες είναι ολοκληρωμένες χωρίς να είναι υπέρμετρες ή πλεονάζουσες.	X					
	Οι πληροφορίες είναι ενδιαφέρουσες, ενημερωτικές, οργανωμένες, με σωστή περιγραφή.		X				
	Οι πληροφορίες είναι				X		

	μοναδικές για μια συγκεκριμένη γνωστική περιοχή. Κάλυψη θέματος. Πρωτογενές υλικό.						
Κατανοησιμότητα-Μεστότητα-Αντικειμενικότητα	Σωστή διάρθρωση, γραμματική, ορθογραφία, σύνταξη.					X	
	Το περιεχόμενο του κειμένου και το λεξιλόγιο, είναι κατάλληλα για τους χρήστες που επισκέπτονται τον συγκεκριμένο ιστότοπο.					X	
Επικοινωνία	Ο ιστότοπος προωθεί την ενεργό συμμετοχή των αναγνωστών (υποβολή ερωτήσεων, δυνατότητα σχολιασμού).	X					
	Ο ιστότοπος παρέχει τρόπους επικοινωνίας (e-mail, τηλέφωνο, φαξ, ταχ. Διεύθυνση, chat) με τους συγγραφείς/δημιουργούς.						
Σtereοτυπικότητα	Έλλειψη στερεοτύπων που αφορά θέματα φύλου, εθνότητας, θρησκείας, φυλών.						X
<b>ΤΕΧΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ-ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΗ ΣΧΕΔΙΑΣΗ</b>							
Πολυγλωσσία	Ο ιστότοπος είναι κατασκευασμένος σε περισσότερες από μία γλώσσες.	X					
Λειτουργικότητα εφαρμογής	Ο ιστότοπος έχει μία ακολουθία και μία συγκεκριμένη εμφάνιση σε όλες τις σελίδες του. Η έκταση κάθε σελίδας δεν είναι πολύ μεγάλη ώστε το scroll down να είναι μεγάλο και κουραστικό.		X				
	Οι υπερσύνδεσμοι (links) του ιστότοπου είναι όλοι ενεργοί και οι εικόνες εμφανίζονται σωστά (δεν υπάρχουν broken images).					X	
	Στον ιστότοπο διατίθεται η δυνατότητα εκτύπωσης.	X					
	Υπάρχει δυνατότητα τροποποίησης στον τρόπο προβολής του ιστότοπου (π.χ. μέγεθος κειμένου κ.ά.), ώστε	X					

	να είναι αναγνώσιμος και από άτομα με ειδικές ανάγκες (ΑμεΑ). Οι σύνδεσμοι και οι εικόνες διαθέτουν alternative text, ώστε να είναι αναγνώσιμες και από τα προγράμματα ανάγνωσης ιστότοπων και κατανοητές από άτομα με ειδικές ανάγκες (ΑμεΑ).							
	Επιτόπια αξιολόγηση σελίδας- pop up box on screen.					X		
Λειτουργικότητα γραφικών και πολυμεσικών στοιχείων	Τα γραφικά φορτώνουν γρήγορα και χρησιμοποιούνται formats αρχείων που δεν απαιτούν μετατροπή από το χρήστη.					X		
	Για εικόνες χρησιμοποιούνται αρχεία gif και jpeg.					X		
	Η γραμματοσειρά των κειμένων είναι ευκρινής (τύπος, μέγεθος, χρώμα) και το χρώμα του φόντου είναι ευχάριστο στην όραση. Οι σελίδες είναι απλά και ελκυστικά σχεδιασμένες, ώστε ο χρήστης να τις αναγνώσει ευχάριστα.						X	
	Ο τρόπος εμφάνισης (τοποθέτηση, μέγεθος) των γραφικών και των άλλων δομικών στοιχείων του ιστότοπου ελκύουν τον αναγνώστη. Η συνολική παρουσίαση είναι ευχάριστη, διατηρεί αμείωτο των ενδιαφέρον του αναγνώστη και τον παρακινεί να μείνει στον ιστότοπο.			X				
<b>ΠΛΟΗΓΗΣΗ</b>								
Ταχύτητα-Αξιοπιστία	Οι σελίδες φορτώνουν γρήγορα.					X		
	Η πλοήγηση είναι οργανωμένη, ευκρινής. Η πληροφορία της σελίδας διατηρείται σε μορφή που μπορεί να τυπωθεί γρήγορα.					X		

Οργάνωση	Οι σύνδεσμοι οδηγούν σε σχετικό υλικό. Υπάρχει επιστροφή σε προηγούμενο κόμβο.							
	Οι σελίδες έχουν ευέλικτο σχήμα περιήγησης και αλληλουχία για γρήγορη πλοήγηση.					X		
	Η πρώτη σελίδα δείχνει εμφανώς πώς είναι οργανωμένος ο ιστότοπος και πώς να περιηγηθεί κανείς σε αυτόν.	X						
	Οι σύνδεσμοι κειμένου, οι γραφικοί σύνδεσμοι, γραφικά και ήχοι είναι εύκολο να εντοπιστούν.						X	
	Οι εικόνες έχουν επιλεγθεί, ώστε να αντιπροσωπεύουν τον σύνδεσμο που περιγράφουν.						X	
Αναζήτηση	Ο ιστότοπος έχει τη δική του μηχανή αναζήτησης για αναζήτηση θεμάτων στις σελίδες του ή σε άλλους ιστότοπους.						X	

**Ποσοστό M/O: 3.10**

## Wikis

### 3-Orthodoxwiki.

URL: [https://orthodoxwiki.org/Main\\_Page](https://orthodoxwiki.org/Main_Page)

Πρόκειται για Wiki ελεύθερου περιεχομένου, με κέντρο πληροφοριών τον Ορθόδοξο Χριστιανισμό. Ο αρχικός ιστότοπος χρησιμεύει κυρίως ως εορτολόγιο. Διαθέτει πληροφορίες σε αρκετές ευρωπαϊκές γλώσσες, πέρα της αγγλικής και της γαλλικής, οι υπόλοιπες είναι εκείνες, που ομιλούνται από ορθοδόξους Χριστιανούς . Η ενότητα *Εγκυκλοπαίδεια* διαθέτει πλήρη πρόσβαση σε αντίστοιχες ενότητες wiki.

### ΦΥΛΛΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΙΣΤΟΤΟΠΟΥ

ΚΡΙΤΗΡΙΑ	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΠΕΝΤΑΒΑΘΜΙΑ ΚΛΙΜΑΚΑ LIKERT	1	2	3	4	5	6
<b>ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ</b>							
Μνεία Ευθύνης	Αναφέρεται ο υπεύθυνος/δημιουργός του ιστότοπου ή η ομάδα υπευθύνων/δημιουργών.	X					
Επικαιρότητα-Ακρίβεια	Αναφέρεται το χρονικό διάστημα δημιουργίας του ιστότοπου. Δίνεται η ημερομηνία της τελευταίας ενημέρωσης του ιστοτόπου. Όλες οι πληροφορίες είναι ακριβείς.					X	
Σκοπός	Οι σκοποί και στόχοι της ιστοσελίδας αναφέρονται στον ιστότοπο.					X	
Πληρότητα-Αφθονία-Μοναδικότητα	Οι πληροφορίες είναι ολοκληρωμένες χωρίς να είναι υπέρμετρες ή πλεονάζουσες.					X	
	Οι πληροφορίες είναι ενδιαφέρουσες, ενημερωτικές, οργανωμένες, με σωστή περιγραφή.					X	
	Οι πληροφορίες είναι μοναδικές για μια συγκεκριμένη γνωστική περιοχή. Κάλυψη θέματος. Πρωτογενές υλικό.					X	
Κατανοησιμότητα-Μεστότητα-Αντικειμενικότητα	Σωστή διάρθρωση, γραμματική, ορθογραφία, σύνταξη.					X	
	Το περιεχόμενο του κειμένου και το λεξιλόγιο, είναι κατάλληλα για τους χρήστες					X	

	που επισκέπτονται τον συγκεκριμένο ιστότοπο.						
Επικοινωνία	Ο ιστότοπος προωθεί την ενεργό συμμετοχή των αναγνωστών (υποβολή ερωτήσεων, δυνατότητα σχολιασμού).					X	
	Ο ιστότοπος παρέχει τρόπους επικοινωνίας (e-mail, τηλέφωνο, φαξ, ταχ. Διεύθυνση, chat) με τους συγγραφείς/δημιουργούς.					X	
Σtereοτυπικότητα	Έλλειψη στερεοτύπων που αφορά θέματα φύλου, εθνότητας, θρησκείας, φυλών.					X	
<b>ΤΕΧΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ-ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΗ ΣΧΕΔΙΑΣΗ</b>							
Πολυγλωσσία	Ο ιστότοπος είναι κατασκευασμένος σε περισσότερες από μία γλώσσες.					X	
Λειτουργικότητα εφαρμογής	Ο ιστότοπος έχει μία ακολουθία και μία συγκεκριμένη εμφάνιση σε όλες τις σελίδες του. Η έκταση κάθε σελίδας δεν είναι πολύ μεγάλη, ώστε το scroll down να είναι μεγάλο και κουραστικό.					X	
	Οι υπερσύνδεσμοι (links) του ιστότοπου είναι όλοι ενεργοί και οι εικόνες εμφανίζονται σωστά (δεν υπάρχουν broken images).					X	
	Στον ιστότοπο διατίθεται η δυνατότητα εκτύπωσης.	X					
	Υπάρχει δυνατότητα τροποποίησης στον τρόπο προβολής του ιστότοπου (π.χ. μέγεθος κειμένου κ.ά.), ώστε να είναι αναγνώσιμος και από άτομα με ειδικές ανάγκες (ΑμεΑ). Οι σύνδεσμοι και οι εικόνες διαθέτουν alternative text, ώστε να είναι αναγνώσιμες και από τα προγράμματα ανάγνωσης ιστότοπων και κατανοητές από άτομα με ειδικές ανάγκες (ΑμεΑ).	X					



	Επιτόπια αξιολόγηση σελίδας- pop up box on screen.			X				
Λειτουργικότητα γραφικών και πολυμεσικών στοιχείων	Τα γραφικά φορτώνουν γρήγορα και χρησιμοποιούνται formats αρχείων που δεν απαιτούν μετατροπή από το χρήστη.					X		
	Για εικόνες χρησιμοποιούνται αρχεία gif και jpeg.					X		
	Η γραμματοσειρά των κειμένων είναι ευκρινής (τύπος, μέγεθος, χρώμα) και το χρώμα του φόντου είναι ευχάριστο στην όραση. Οι σελίδες είναι απλά και ελκυστικά σχεδιασμένες, ώστε ο χρήστης να τις αναγνώσει ευχάριστα.						X	
	Ο τρόπος εμφάνισης (τοποθέτηση, μέγεθος) των γραφικών και των άλλων δομικών στοιχείων του ιστότοπου ελκύουν τον αναγνώστη. Η συνολική παρουσίαση είναι ευχάριστη, διατηρεί αμείωτο των ενδιαφέρον του αναγνώστη και τον παρακινεί να μείνει στον ιστότοπο.						X	
<b>ΠΛΟΗΓΗΣΗ</b>								
Ταχύτητα-Αξιοπιστία	Οι σελίδες φορτώνουν γρήγορα.					X		
Οργάνωση	Η πλοήγηση είναι οργανωμένη, ευκρινής. Η πληροφορία της σελίδας διατηρείται σε μορφή που μπορεί να τυπωθεί γρήγορα. Οι σύνδεσμοι οδηγούν σε σχετικό υλικό. Υπάρχει επιστροφή σε προηγούμενο κόμβο.					X		
	Οι σελίδες έχουν ευέλικτο σχήμα περιήγησης και αλληλουχία για γρήγορη πλοήγηση.					X		
	Η πρώτη σελίδα δείχνει εμφανώς πώς είναι						X	

	οργανωμένος ο ιστότοπος και πώς να περιηγηθεί κανείς σε αυτόν.						
	Οι σύνδεσμοι κειμένου, οι γραφικοί σύνδεσμοι, γραφικά και ήχοι είναι εύκολο να εντοπιστούν.					X	
	Οι εικόνες έχουν επιλεγθεί, ώστε να αντιπροσωπεύουν τον σύνδεσμο που περιγράφουν.					X	
Αναζήτηση	Ο ιστότοπος έχει τη δική του μηχανή αναζήτησης για αναζήτηση θεμάτων στις σελίδες του ή σε άλλους ιστότοπους.					X	

**Ποσοστό M/O: 4.32**

## Ιστότοποι

### 4-Ανέμη.

URL: <http://anemi.lib.uoc.gr/>

Βιβλιογραφική βάση δεδομένων και ψηφιακή βιβλιοθήκη βιβλιογραφιών, λεξικών, εγκυκλοπαιδειών, καταλόγων, εγχειριδίων, άρθρων, χρονολογιών, ευρετηρίων και άλλων βοηθημάτων που σχετίζονται με όλους τους κλάδους των Νεοελληνικών Σπουδών. Παρέχεται ψηφιακή βιβλιογραφία (15ος -20ος αιώνας) και αρχαιακό υλικό για την Κρήτη, περιηγητικά κείμενα, ψηφιοποιημένες ιστορίες της λογοτεχνίας, γενική ιστορία του Ελληνικού Έθνους και διάφορα άλλα εγχειρίδια (μελέτες, ποιητικές συλλογές), εμπλουτισμένο με ηλεκτρονικούς πίνακες περιεχομένων και ευρετήρια.

### ΦΥΛΛΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΙΣΤΟΤΟΠΟΥ

ΚΡΙΤΗΡΙΑ	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΠΕΝΤΑΒΑΘΜΙΑ ΚΛΙΜΑΚΑ LIKERT	1	2	3	4	5	6
<b>ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ</b>							
Μνεΐα Ευθύνης	Αναφέρεται ο υπεύθυνος/δημιουργός του ιστότοπου ή η ομάδα υπευθύνων/δημιουργών.					X	
Επικαιρότητα-Ακρίβεια	Αναφέρεται το χρονικό διάστημα δημιουργίας του ιστότοπου. Δίνεται η ημερομηνία της τελευταίας ενημέρωσης του ιστοτόπου. Όλες οι πληροφορίες είναι ακριβείς.					X	
Σκοπός	Οι σκοποί και στόχοι της ιστοσελίδας αναφέρονται στον ιστότοπο.					X	
Πληρότητα-Αφθονία-Μοναδικότητα	Οι πληροφορίες είναι ολοκληρωμένες χωρίς να είναι υπέρμετρες ή πλεονάζουσες.					X	
	Οι πληροφορίες είναι ενδιαφέρουσες, ενημερωτικές, οργανωμένες, με σωστή περιγραφή.					X	
	Οι πληροφορίες είναι μοναδικές για μια συγκεκριμένη γνωστική περιοχή. Κάλυψη θέματος. Πρωτογενές υλικό.					X	
	Σωστή διάρθρωση,					X	

Κατανοησιμότητα- Μεστότητα- Αντικειμενικότητα	γραμματική, ορθογραφία, σύνταξη.							
	Το περιεχόμενο του κειμένου και το λεξιλόγιο, είναι κατάλληλα για τους χρήστες που επισκέπτονται τον συγκεκριμένο ιστότοπο.						X	
Επικοινωνία	Ο ιστότοπος προωθεί την ενεργό συμμετοχή των αναγνωστών (υποβολή ερωτήσεων, δυνατότητα σχολιασμού).						X	
	Ο ιστότοπος παρέχει τρόπους επικοινωνίας (e-mail, τηλέφωνο, φαξ, ταχ. Διεύθυνση, chat) με τους συγγραφείς/δημιουργούς.	X						
Στερεοτυπικότητα	Έλλειψη στερεοτύπων που αφορά θέματα φύλου, εθνότητας, θρησκείας, φυλών.						X	
<b>ΤΕΧΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ-ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΗ ΣΧΕΔΙΑΣΗ</b>								
Πολυγλωσσία	Ο ιστότοπος είναι κατασκευασμένος σε περισσότερες από μία γλώσσες.		X					
Λειτουργικότητα εφαρμογής	Ο ιστότοπος έχει μία ακολουθία και μία συγκεκριμένη εμφάνιση σε όλες τις σελίδες του. Η έκταση κάθε σελίδας δεν είναι πολύ μεγάλη, ώστε το scroll down να είναι μεγάλο και κουραστικό.						X	
	Οι υπερσύνδεσμοι (links) του ιστότοπου είναι όλοι ενεργοί και οι εικόνες εμφανίζονται σωστά (δεν υπάρχουν broken images).							X
	Στον ιστότοπο διατίθεται η δυνατότητα εκτύπωσης.							X
	Υπάρχει δυνατότητα τροποποίησης στον τρόπο προβολής του ιστότοπου (π.χ. μέγεθος κειμένου κ.ά.), ώστε να είναι αναγνώσιμος και από άτομα με ειδικές ανάγκες (ΑμεΑ). Οι σύνδεσμοι και οι εικόνες διαθέτουν alternative text, ώστε να είναι	X						

	αναγνώσιμες και από τα προγράμματα ανάγνωσης ιστότοπων και κατανοητές από άτομα με ειδικές ανάγκες (ΑμεΑ).						
	Επιτόπια αξιολόγηση σελίδας- pop up box on screen.	X					
Λειτουργικότητα γραφικών και πολυμεσικών στοιχείων	Τα γραφικά φορτώνουν γρήγορα και χρησιμοποιούνται formats αρχείων που δεν απαιτούν μετατροπή από το χρήστη.					X	
	Για εικόνες χρησιμοποιούνται αρχεία gif και jpeg.					X	
	Η γραμματοσειρά των κειμένων είναι ευκρινής (τύπος, μέγεθος, χρώμα) και το χρώμα του φόντου είναι ευχάριστο στην όραση. Οι σελίδες είναι απλά και ελκυστικά σχεδιασμένες, ώστε ο χρήστης να τις αναγνώσει ευχάριστα.					X	
	Ο τρόπος εμφάνισης (τοποθέτηση, μέγεθος) των γραφικών και των άλλων δομικών στοιχείων του ιστότοπου ελκύουν τον αναγνώστη. Η συνολική παρουσίαση είναι ευχάριστη, διατηρεί αμείωτο των ενδιαφέρον του αναγνώστη και τον παρακινεί να μείνει στον ιστότοπο.			X			
<b>ΠΛΟΗΓΗΣΗ</b>							
Ταχύτητα-Αξιοπιστία	Οι σελίδες φορτώνουν γρήγορα.					X	
	Η πλοήγηση είναι οργανωμένη, ευκρινής. Η πληροφορία της σελίδας διατηρείται σε μορφή που μπορεί να τυπωθεί γρήγορα. Οι σύνδεσμοι οδηγούν σε σχετικό υλικό. Υπάρχει επιστροφή σε προηγούμενο κόμβο.					X	
	Οι σελίδες έχουν ευέλικτο					X	

Οργάνωση	σχήμα περιήγησης και αλληλουχία για γρήγορη πλοήγηση.						
	Η πρώτη σελίδα δείχνει εμφανώς πώς είναι οργανωμένος ο ιστότοπος και πώς να περιηγηθεί κανείς σε αυτόν.			X			
	Οι σύνδεσμοι κειμένου, οι γραφικοί σύνδεσμοι, γραφικά και ήχοι είναι εύκολο να εντοπιστούν.					X	
	Οι εικόνες έχουν επιλεγθεί, ώστε να αντιπροσωπεύουν τον σύνδεσμο που περιγράφουν.					X	
Αναζήτηση	Ο ιστότοπος έχει τη δική του μηχανή αναζήτησης για αναζήτηση θεμάτων στις σελίδες του ή σε άλλους ιστότοπους.					X	

**Ποσοστό M/O: 4.14**

## 5-Μυριόβιβλος.

URL: [www.myriobiblos.gr/greekliterature](http://www.myriobiblos.gr/greekliterature)

Η ψηφιακή βιβλιοθήκη της Εκκλησίας της Ελλάδος. Λειτουργικά και πατερικά κείμενα, έργα βυζαντινής και νεοελληνικής γραμματείας στα ελληνικά και σε άλλες γλώσσες. Η Μυριόβιβλος είναι τμήμα του διαδικτυακού πολιτιστικού κέντρου artopos της Εκκλησίας της Ελλάδος. Τα περιεχόμενα της νεοελληνικής γραμματείας στη Μυριόβιβλο κατανέμονται ως εξής: Σταμνί ποίησης, Πεζογραφία, Επιφυλλίδα, Δοκίμιο, Κριτικές, Ιστορία-Χρονικά, Μαρτυρίες, Επιστολές, Ομιλίες και Λαογραφία.

### ΦΥΛΛΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΙΣΤΟΤΟΠΟΥ

ΚΡΙΤΗΡΙΑ	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΠΕΝΤΑΒΑΘΜΙΑ ΚΛΙΜΑΚΑ LIKERT	1	2	3	4	5	6
<b>ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ</b>							
Μνεία Ευθύνης	Αναφέρεται ο υπεύθυνος/δημιουργός του ιστότοπου ή η ομάδα υπευθύνων/δημιουργών.			X			
Επικαιρότητα-Ακρίβεια	Αναφέρεται το χρονικό διάστημα δημιουργίας του ιστότοπου. Δίνεται η ημερομηνία της τελευταίας ενημέρωσης του ιστοτόπου. Όλες οι πληροφορίες είναι ακριβείς.	X					
Σκοπός	Οι σκοποί και στόχοι της ιστοσελίδας αναφέρονται στον ιστότοπο.	X					
Πληρότητα-Αφθονία-Μοναδικότητα	Οι πληροφορίες είναι ολοκληρωμένες χωρίς να είναι υπέρμετρες ή πλεονάζουσες.					X	
	Οι πληροφορίες είναι ενδιαφέρουσες, ενημερωτικές, οργανωμένες, με σωστή περιγραφή.		X				
	Οι πληροφορίες είναι μοναδικές για μια συγκεκριμένη γνωστική περιοχή. Κάλυψη θέματος. Πρωτογενές υλικό.		X				
Κατανοησιμότητα-Μεστότητα-	Σωστή διάρθρωση, γραμματική, ορθογραφία, σύνταξη.					X	
	Το περιεχόμενο του κειμένου				X		

Αντικειμενικότητα	και το λεξιλόγιο, είναι κατάλληλα για τους χρήστες που επισκέπτονται τον συγκεκριμένο ιστότοπο.						
Επικοινωνία	Ο ιστότοπος προωθεί την ενεργό συμμετοχή των αναγνωστών (υποβολή ερωτήσεων, δυνατότητα σχολιασμού).	X					
	Ο ιστότοπος παρέχει τρόπους επικοινωνίας (e-mail, τηλέφωνο, φαξ, ταχ. Διεύθυνση, chat) με τους συγγραφείς/δημιουργούς.		X				
Στερεοτυπικότητα	Έλλειψη στερεοτύπων που αφορά θέματα φύλου, εθνότητας, θρησκείας, φυλών.					X	
<b>ΤΕΧΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ-ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΗ ΣΧΕΔΙΑΣΗ</b>							
Πολυγλωσσία	Ο ιστότοπος είναι κατασκευασμένος σε περισσότερες από μία γλώσσες.					X	
Λειτουργικότητα εφαρμογής	Ο ιστότοπος έχει μία ακολουθία και μία συγκεκριμένη εμφάνιση σε όλες τις σελίδες του. Η έκταση κάθε σελίδας δεν είναι πολύ μεγάλη, ώστε το scroll down να είναι μεγάλο και κουραστικό.		X				
	Οι υπερσύνδεσμοι (links) του ιστότοπου είναι όλοι ενεργοί και οι εικόνες εμφανίζονται σωστά (δεν υπάρχουν broken images).					X	
	Στον ιστότοπο διατίθεται η δυνατότητα εκτύπωσης.	X					
	Υπάρχει δυνατότητα τροποποίησης στον τρόπο προβολής του ιστότοπου (π.χ. μέγεθος κειμένου κ.ά.), ώστε να είναι αναγνώσιμος και από άτομα με ειδικές ανάγκες (ΑμεΑ). Οι σύνδεσμοι και οι εικόνες διαθέτουν alternative text, ώστε να είναι αναγνώσιμες και από τα προγράμματα ανάγνωσης ιστότοπων και κατανοητές	X					



	από άτομα με ειδικές ανάγκες (ΑμεΑ).						
	Επιτόπια αξιολόγηση σελίδας- pop up box on screen.	X					
Λειτουργικότητα γραφικών και πολυμεσικών στοιχείων	Τα γραφικά φορτώνουν γρήγορα και χρησιμοποιούνται formats αρχείων που δεν απαιτούν μετατροπή από το χρήστη.					X	
	Γιά εικόνες χρησιμοποιούνται αρχεία gif και jpeg.					X	
	Η γραμματοσειρά των κειμένων είναι ευκρινής (τύπος, μέγεθος, χρώμα) και το χρώμα του φόντου είναι ευχάριστο στην όραση. Οι σελίδες είναι απλά και ελκυστικά σχεδιασμένες, ώστε ο χρήστης να τις αναγνώσει ευχάριστα.					X	
	Ο τρόπος εμφάνισης (τοποθέτηση, μέγεθος) των γραφικών και των άλλων δομικών στοιχείων του ιστότοπου ελκύουν τον αναγνώστη. Η συνολική παρουσίαση είναι ευχάριστη, διατηρεί αμείωτο των ενδιαφέρον του αναγνώστη και τον παρακινεί να μείνει στον ιστότοπο.			X			
<b>ΠΛΟΗΓΗΣΗ</b>							
Ταχύτητα-Αξιοπιστία	Οι σελίδες φορτώνουν γρήγορα.					X	
Οργάνωση	Η πλοήγηση είναι οργανωμένη, ευκρινής. Η πληροφορία της σελίδας διατηρείται σε μορφή που μπορεί να τυπωθεί γρήγορα. Οι σύνδεσμοι οδηγούν σε σχετικό υλικό. Υπάρχει επιστροφή σε προηγούμενο κόμβο.					X	
	Οι σελίδες έχουν ευέλικτο σχήμα περιήγησης και αλληλουχία για γρήγορη πλοήγηση.					X	

	Η πρώτη σελίδα δείχνει εμφανώς πώς είναι οργανωμένος ο ιστότοπος και πώς να περιηγηθεί κανείς σε αυτόν.		X				
	Οι σύνδεσμοι κειμένου, οι γραφικοί σύνδεσμοι, γραφικά και ήχοι είναι εύκολο να εντοπιστούν.					X	
	Οι εικόνες έχουν επιλεγθεί, ώστε να αντιπροσωπεύουν τον σύνδεσμο που περιγράφουν.		X				
Αναζήτηση	Ο ιστότοπος έχει τη δική του μηχανή αναζήτησης για αναζήτηση θεμάτων στις σελίδες του ή σε άλλους ιστότοπους.					X	

**Ποσοστό M/O: 3.32**

## 6-Αποστολική Διακονία.

URL: [http://www.apostoliki-diakonia.gr/index\\_gr.asp](http://www.apostoliki-diakonia.gr/index_gr.asp)

Αποτελεί τον επίσημο Εκκλησιαστικό Οργανισμό που τελεί υπό την Ιερά Σύνοδο της Εκκλησίας της Ελλάδος. Ιδρύθηκε το έτος. Οι σκοποί της είναι: Η μέριμνα για τον καταρτισμό και την επιμόρφωση Ιεροκληρικών, Εξομολόγων και συνεργατών του εκκλησιαστικού έργου. Η συστηματική μελέτη και οργάνωση γενικά του κατηχητικού έργου της Εκκλησίας, ο άρτιος καταρτισμός στελεχών και η συμπαράσταση στη σπουδάζουσα νεολαία. Η ενίσχυση με κάθε πρόσφορο μέσο του ορθόδοξου φρονήματος του ελληνικού λαού, η ενημέρωση των επισκεπτόμενων ξένων την Ελλάδα, καθώς και η συμπαράσταση στους κατά τόπους ορθόδοξους φορείς για την ανάπτυξη της ορθόδοξης ιεραποστολής. Η φροντίδα για τη μόρφωση κοινωνικών εργατών της Εκκλησίας και για την ενίσχυση του κοινωνικού της έργου. Η μέριμνα για τις πάσης φύσεως εκδόσεις της Εκκλησίας. Η προετοιμασία εκκλησιαστικών εκπομπών και δημοσιευμάτων για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, ως και η παραγωγή μορφωτικού οπτικοακουστικού υλικού.

### ΦΥΛΛΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΙΣΤΟΤΟΠΟΥ

ΚΡΙΤΗΡΙΑ	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΠΕΝΤΑΒΑΘΜΙΑ ΚΛΙΜΑΚΑ LIKERT	1	2	3	4	5	6
<b>ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ</b>							
Μνεία Ευθύνης	Αναφέρεται ο υπεύθυνος/δημιουργός του ιστότοπου ή η ομάδα υπευθύνων/δημιουργών.					X	
Επικαιρότητα-Ακρίβεια	Αναφέρεται το χρονικό διάστημα δημιουργίας του ιστότοπου. Δίνεται η ημερομηνία της τελευταίας ενημέρωσης του ιστοτόπου. Όλες οι πληροφορίες είναι ακριβείς.			X			
Σκοπός	Οι σκοποί και στόχοι της ιστοσελίδας αναφέρονται στον ιστότοπο.					X	
	Οι πληροφορίες είναι ολοκληρωμένες χωρίς να είναι υπέρμετρες ή πλεονάζουσες.					X	

Πληρότητα-Αφθονία-Μοναδικότητα	Οι πληροφορίες είναι ενδιαφέρουσες, ενημερωτικές, οργανωμένες, με σωστή περιγραφή.				X		
	Οι πληροφορίες είναι μοναδικές για μια συγκεκριμένη γνωστική περιοχή. Κάλυψη θέματος. Πρωτογενές υλικό.		X				
Κατανοησιμότητα-Μεστότητα-Αντικειμενικότητα	Σωστή διάρθρωση, γραμματική, ορθογραφία, σύνταξη.					X	
	Το περιεχόμενο του κειμένου και το λεξιλόγιο, είναι κατάλληλα για τους χρήστες που επισκέπτονται τον συγκεκριμένο ιστότοπο.					X	
Επικοινωνία	Ο ιστότοπος προωθεί την ενεργό συμμετοχή των αναγνωστών (υποβολή ερωτήσεων, δυνατότητα σχολιασμού).					X	
	Ο ιστότοπος παρέχει τρόπους επικοινωνίας (e-mail, τηλέφωνο, φαξ, ταχ. Διεύθυνση, chat) με τους συγγραφείς/δημιουργούς.			X			
Στερεοτυπικότητα	Έλλειψη στερεοτύπων που αφορά θέματα φύλου, εθνότητας, θρησκείας, φυλών.				X		
<b>ΤΕΧΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ-ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΗ ΣΧΕΔΙΑΣΗ</b>							
Πολυγλωσσία	Ο ιστότοπος είναι κατασκευασμένος σε περισσότερες από μία γλώσσες.					X	
Λειτουργικότητα εφαρμογής	Ο ιστότοπος έχει μία ακολουθία και μία συγκεκριμένη εμφάνιση σε όλες τις σελίδες του. Η έκταση κάθε σελίδας δεν είναι πολύ μεγάλη, ώστε το scroll down να είναι μεγάλο και κουραστικό.					X	
	Οι υπερσύνδεσμοι (links) του ιστότοπου είναι όλοι ενεργοί και οι εικόνες εμφανίζονται σωστά (δεν υπάρχουν broken images).					X	

	Στον ιστότοπο διατίθεται η δυνατότητα εκτύπωσης.	X					
	Υπάρχει δυνατότητα τροποποίησης στον τρόπο προβολής του ιστότοπου (π.χ. μέγεθος κειμένου κ.ά.), ώστε να είναι αναγνώσιμος και από άτομα με ειδικές ανάγκες (ΑμεΑ). Οι σύνδεσμοι και οι εικόνες διαθέτουν alternative text, ώστε να είναι αναγνώσιμες και από τα προγράμματα ανάγνωσης ιστότοπων και κατανοητές από άτομα με ειδικές ανάγκες (ΑμεΑ).	X					
	Επιτόπια αξιολόγηση σελίδας- pop up box on screen.	X					
Λειτουργικότητα γραφικών και πολυμεσικών στοιχείων	Τα γραφικά φορτώνουν γρήγορα και χρησιμοποιούνται formats αρχείων που δεν απαιτούν μετατροπή από το χρήστη.					X	
	Για εικόνες χρησιμοποιούνται αρχεία gif και jpeg.					X	
	Η γραμματοσειρά των κειμένων είναι ευκρινής (τύπος, μέγεθος, χρώμα) και το χρώμα του φόντου είναι ευχάριστο στην όραση. Οι σελίδες είναι απλά και ελκυστικά σχεδιασμένες, ώστε ο χρήστης να τις αναγνώσει ευχάριστα.					X	
	Ο τρόπος εμφάνισης (τοποθέτηση, μέγεθος) των γραφικών και των άλλων δομικών στοιχείων του ιστότοπου ελκύουν τον αναγνώστη. Η συνολική παρουσίαση είναι ευχάριστη, διατηρεί αμείωτο των ενδιαφέρον του αναγνώστη και τον παρακινεί να μείνει στον ιστότοπο.			X			
<b>ΠΛΟΗΓΗΣΗ</b>							

Ταχύτητα-Αξιοπιστία	Οι σελίδες φορτώνουν γρήγορα.					X		
Οργάνωση	Η πλοήγηση είναι οργανωμένη, ευκρινής. Η πληροφορία της σελίδας διατηρείται σε μορφή που μπορεί να τυπωθεί γρήγορα. Οι σύνδεσμοι οδηγούν σε σχετικό υλικό. Υπάρχει επιστροφή σε προηγούμενο κόμβο.				X			
	Οι σελίδες έχουν ευέλικτο σχήμα περιήγησης και αλληλουχία για γρήγορη πλοήγηση.					X		
	Η πρώτη σελίδα δείχνει εμφανώς πώς είναι οργανωμένος ο ιστότοπος και πώς να περιηγηθεί κανείς σε αυτόν.		X					
	Οι σύνδεσμοι κειμένου, οι γραφικοί σύνδεσμοι, γραφικά και ήχοι είναι εύκολο να εντοπιστούν.						X	
	Οι εικόνες έχουν επιλεχθεί, ώστε να αντιπροσωπεύουν τον σύνδεσμο που περιγράφουν.						X	
Αναζήτηση	Ο ιστότοπος έχει τη δική του μηχανή αναζήτησης για αναζήτηση θεμάτων στις σελίδες του ή σε άλλους ιστότοπους.	X						

**Ποσοστό M/O: 3.89**

### 7-Thesaurus Linguae Graecae (TLG).

URL: <http://stephanus.tlg.uci.edu/>

Πρόκειται για Βάση Δεδομένων πλήρους κειμένου, και θεωρείται μια από τις σημαντικότερες συλλογές της θεολογικής επιστήμης. Η ονομασία προέρχεται από το ομώνυμο ερευνητικό κέντρο στο Πανεπιστήμιο της Καλιφόρνια, Irvine. Περιλαμβάνει όλα τα σωζόμενα αρχαία κείμενα από τον 8ο αι. π.Χ. μέχρι και το 600 μ.Χ., καθώς και ιστοριογραφικά και λεξικογραφικά κείμενα και κείμενα σχολιαστών της περιόδου 600 μ.Χ. έως 1453 μ.Χ. και περιέχει περίπου 76 εκατομμύρια λέξεις, οι οποίες αντιστοιχούν σε 6625 έργα από 1823 συγγραφείς. Η πλέον πρόσφατη έκδοση της δίνει τη δυνατότητα αναζήτησης με όνομα συγγραφέα, τίτλο έργου, στοιχεία δημοσίευσης, λέξεις-κλειδιά, καθώς και η δυνατότητα ελεύθερης αναζήτησης λέξεων στα σώματα των κειμένων και πλήρους λεξικογραφικής ανάλυσης μέσω του εργαλείου του ευρετηρίου και των συμπραστικών πινάκων. Πρόσβαση: συνδρομητική μέσω TLG (Μυρίδης, 2012: 371-374).

### ΦΥΛΛΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΙΣΤΟΤΟΠΟΥ

ΚΡΙΤΗΡΙΑ	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΠΕΝΤΑΒΑΘΜΙΑ ΚΛΙΜΑΚΑ LIKERT	1	2	3	4	5	6
<b>ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ</b>							
Μνεία Ευθύνης	Αναφέρεται ο υπεύθυνος/δημιουργός του ιστότοπου ή η ομάδα υπευθύνων/δημιουργών.					X	
Επικαιρότητα-Ακρίβεια	Αναφέρεται το χρονικό διάστημα δημιουργίας του ιστότοπου. Δίνεται η ημερομηνία της τελευταίας			X			

	ενημέρωσης του ιστοτόπου. Όλες οι πληροφορίες είναι ακριβείς.						
Σκοπός	Οι σκοποί και στόχοι της ιστοσελίδας αναφέρονται στον ιστότοπο.					X	
Πληρότητα-Αφθονία-Μοναδικότητα	Οι πληροφορίες είναι ολοκληρωμένες χωρίς να είναι υπέρμετρες ή πλεονάζουσες.					X	
	Οι πληροφορίες είναι ενδιαφέρουσες, ενημερωτικές, οργανωμένες, με σωστή περιγραφή.					X	
	Οι πληροφορίες είναι μοναδικές για μια συγκεκριμένη γνωστική περιοχή. Κάλυψη θέματος. Πρωτογενές υλικό.					X	
Κατανοησιμότητα-Μεστότητα-Αντικειμενικότητα	Σωστή διάρθρωση, γραμματική, ορθογραφία, σύνταξη.					X	
	Το περιεχόμενο του κειμένου και το λεξιλόγιο, είναι κατάλληλα για τους χρήστες που επισκέπτονται τον συγκεκριμένο ιστότοπο.					X	
Επικοινωνία	Ο ιστότοπος προωθεί την ενεργό συμμετοχή των αναγνωστών (υποβολή ερωτήσεων, δυνατότητα σχολιασμού).					X	
	Ο ιστότοπος παρέχει τρόπους επικοινωνίας (e-mail, τηλέφωνο, φαξ, ταχ. Διεύθυνση, chat) με τους συγγραφείς/δημιουργούς.					X	
Στερεοτυπικότητα	Έλλειψη στερεοτύπων που αφορά θέματα φύλου, εθνότητας, θρησκείας, φυλών.					X	
<b>ΤΕΧΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ-ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΗ ΣΧΕΔΙΑΣΗ</b>							
Πολυγλωσσία	Ο ιστότοπος είναι κατασκευασμένος σε περισσότερες από μία γλώσσες.	X					
	Ο ιστότοπος έχει μία ακολουθία και μία συγκεκριμένη εμφάνιση σε όλες τις σελίδες του. Η έκταση κάθε σελίδας δεν είναι πολύ					X	



Λειτουργικότητα εφαρμογής	μεγάλη, ώστε το scroll down να είναι μεγάλο και κουραστικό.						
	Οι υπερσύνδεσμοι (links) του ιστότοπου είναι όλοι ενεργοί και οι εικόνες εμφανίζονται σωστά (δεν υπάρχουν broken images).					X	
	Στον ιστότοπο διατίθεται η δυνατότητα εκτύπωσης.	X					
	Υπάρχει δυνατότητα τροποποίησης στον τρόπο προβολής του ιστότοπου (π.χ. μέγεθος κειμένου κ.ά.), ώστε να είναι αναγνώσιμος και από άτομα με ειδικές ανάγκες (ΑμεΑ). Οι σύνδεσμοι και οι εικόνες διαθέτουν alternative text, ώστε να είναι αναγνώσιμες και από τα προγράμματα ανάγνωσης ιστότοπων και κατανοητές από άτομα με ειδικές ανάγκες (ΑμεΑ).	X					
	Επιτόπια αξιολόγηση σελίδας-pop up box on screen.	X					
Λειτουργικότητα γραφικών και πολυμεσικών στοιχείων	Τα γραφικά φορτώνουν γρήγορα και χρησιμοποιούνται formats αρχείων που δεν απαιτούν μετατροπή από το χρήστη.					X	
	Για εικόνες χρησιμοποιούνται αρχεία gif και jpeg.					X	
	Η γραμματοσειρά των κειμένων είναι ευκρινής (τύπος, μέγεθος, χρώμα) και το χρώμα του φόντου είναι ευχάριστο στην όραση. Οι σελίδες είναι απλά και ελκυστικά σχεδιασμένες, ώστε ο χρήστης να τις αναγνώσει ευχάριστα.					X	
	Ο τρόπος εμφάνισης (τοποθέτηση, μέγεθος) των γραφικών και των άλλων δομικών στοιχείων του ιστότοπου ελκύουν τον					X	

	αναγνώστη. Η συνολική παρουσίαση είναι ευχάριστη, διατηρεί αμείωτο των ενδιαφέρον του αναγνώστη και τον παρακινεί να μείνει στον ιστότοπο.							
<b>ΠΛΟΗΓΗΣΗ</b>								
Ταχύτητα-Αξιοπιστία	Οι σελίδες φορτώνουν γρήγορα.					X		
Οργάνωση	Η πλοήγηση είναι οργανωμένη, ευκρινής. Η πληροφορία της σελίδας διατηρείται σε μορφή που μπορεί να τυπωθεί γρήγορα. Οι σύνδεσμοι οδηγούν σε σχετικό υλικό. Υπάρχει επιστροφή σε προηγούμενο κόμβο.					X		
	Οι σελίδες έχουν ευέλικτο σχήμα περιήγησης και αλληλουχία για γρήγορη πλοήγηση.					X		
	Η πρώτη σελίδα δείχνει εμφανώς πώς είναι οργανωμένος ο ιστότοπος και πώς να περιηγηθεί κανείς σε αυτόν.			X				
	Οι σύνδεσμοι κειμένου, οι γραφικοί σύνδεσμοι, γραφικά και ήχοι είναι εύκολο να εντοπιστούν.						X	
	Οι εικόνες έχουν επιλεγθεί, ώστε να αντιπροσωπεύουν τον σύνδεσμο που περιγράφουν.						X	
Αναζήτηση	Ο ιστότοπος έχει τη δική του μηχανή αναζήτησης για αναζήτηση θεμάτων στις σελίδες του ή σε άλλους ιστότοπους.					X		

**Ποσοστό M/O: 4.28**

## 8-Έλλοπος.

URL: <https://www.ellopos.gr/index.asp>

Δικτυακός τόπος με πλούσιο ψηφιακό περιεχόμενο φιλοσοφικών, ιστορικών, θεολογικών και λογοτεχνικών κειμένων. Περιλαμβάνει το *Elloros Blog-Ελληνικός Ευρωπαϊκός Πολιτισμός*, το οποίο καλύπτει επίκαιρα θέματα με αρχαίας ελληνικής γραμματείας, φιλοσοφίας, ιστορίας, θεολογίας και λογοτεχνίας, μουσικής, κινηματογράφου. Η ενότητα *Άθως* παρέχει λεπτομερείς πληροφορίες σε θέματα βυζαντινής τέχνης και αρχιτεκτονικής εντός του Αγίου όρους. Το διαδικτυακό βιβλιοπωλείο προσφέρει προτάσεις θεολογικού περιεχομένου.

### ΦΥΛΛΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΙΣΤΟΤΟΠΟΥ

ΚΡΙΤΗΡΙΑ	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΠΕΝΤΑΒΑΘΜΙΑ ΚΛΙΜΑΚΑ LIKERT	1	2	3	4	5	6
<b>ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ</b>							
Μνεία Ευθύνης	Αναφέρεται ο υπεύθυνος/δημιουργός του ιστότοπου ή η ομάδα υπευθύνων/δημιουργών.	X					
Επικαιρότητα-Ακρίβεια	Αναφέρεται το χρονικό διάστημα δημιουργίας του ιστότοπου. Δίνεται η ημερομηνία της τελευταίας ενημέρωσης του ιστοτόπου. Όλες οι πληροφορίες είναι ακριβείς.	X					
Σκοπός	Οι σκοποί και στόχοι της ιστοσελίδας αναφέρονται στον ιστότοπο.	X					
Πληρότητα-Αφθονία-Μοναδικότητα	Οι πληροφορίες είναι ολοκληρωμένες χωρίς να είναι υπέρμετρες ή πλεονάζουσες.			X			
	Οι πληροφορίες είναι ενδιαφέρουσες, ενημερωτικές, οργανωμένες, με σωστή περιγραφή.				X		
	Οι πληροφορίες είναι μοναδικές για μια συγκεκριμένη γνωστική περιοχή. Κάλυψη θέματος. Πρωτογενές υλικό.		X				

Κατανοησιμότητα- Μεστότητα- Αντικειμενικότητα	Σωστή διάρθρωση, γραμματική, ορθογραφία, σύνταξη.						X	
	Το περιεχόμενο του κειμένου και το λεξιλόγιο, είναι κατάλληλα για τους χρήστες που επισκέπτονται τον συγκεκριμένο ιστότοπο.						X	
Επικοινωνία	Ο ιστότοπος προωθεί την ενεργό συμμετοχή των αναγνωστών (υποβολή ερωτήσεων, δυνατότητα σχολιασμού).						X	
	Ο ιστότοπος παρέχει τρόπους επικοινωνίας (e-mail, τηλέφωνο, φαξ, ταχ. Διεύθυνση, chat) με τους συγγραφείς/δημιουργούς.		X					
Στερεοτυπικότητα	Έλλειψη στερεοτύπων που αφορά θέματα φύλου, εθνότητας, θρησκείας, φυλών.						X	
<b>ΤΕΧΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ-ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΗ ΣΧΕΔΙΑΣΗ</b>								
Πολυγλωσσία	Ο ιστότοπος είναι κατασκευασμένος σε περισσότερες από μία γλώσσες.		X					
Λειτουργικότητα εφαρμογής	Ο ιστότοπος έχει μία ακολουθία και μία συγκεκριμένη εμφάνιση σε όλες τις σελίδες του. Η έκταση κάθε σελίδας δεν είναι πολύ μεγάλη, ώστε το scroll down να είναι μεγάλο και κουραστικό.		X					
	Οι υπερσύνδεσμοι (links) του ιστότοπου είναι όλοι ενεργοί και οι εικόνες εμφανίζονται σωστά (δεν υπάρχουν broken images).	X						
	Στον ιστότοπο διατίθεται η δυνατότητα εκτύπωσης.	X						
	Υπάρχει δυνατότητα	X						

	τροποποίησης στον τρόπο προβολής του ιστότοπου (π.χ. μέγεθος κειμένου κ.ά.), ώστε να είναι αναγνώσιμος και από άτομα με ειδικές ανάγκες (ΑμεΑ). Οι σύνδεσμοι και οι εικόνες διαθέτουν alternative text, ώστε να είναι αναγνώσιμες και από τα προγράμματα ανάγνωσης ιστότοπων και κατανοητές από άτομα με ειδικές ανάγκες (ΑμεΑ).						
	Επιτόπια αξιολόγηση σελίδας-pop up box on screen.	X					
Λειτουργικότητα γραφικών και πολυμεσικών στοιχείων	Τα γραφικά φορτώνουν γρήγορα και χρησιμοποιούνται formats αρχείων που δεν απαιτούν μετατροπή από το χρήστη.	X					
	Γιά εικόνες χρησιμοποιούνται αρχεία gif και jpeg.					X	
	Η γραμματοσειρά των κειμένων είναι ευκρινής (τύπος, μέγεθος, χρώμα) και το χρώμα του φόντου είναι ευχάριστο στην όραση. Οι σελίδες είναι απλά και ελκυστικά σχεδιασμένες, ώστε ο χρήστης να τις αναγνώσει ευχάριστα.						X
	Ο τρόπος εμφάνισης (τοποθέτηση, μέγεθος) των γραφικών και των άλλων δομικών στοιχείων του ιστότοπου ελκύουν τον αναγνώστη. Η συνολική παρουσίαση είναι ευχάριστη, διατηρεί αμείωτο των ενδιαφέρον του αναγνώστη και τον παρακινεί να μείνει στον ιστότοπο.	X					
<b>ΠΛΟΗΓΗΣΗ</b>							
Ταχύτητα-Αξιοπιστία	Οι σελίδες φορτώνουν γρήγορα.					X	

Οργάνωση	Η πλοήγηση είναι οργανωμένη, ευκρινής. Η πληροφορία της σελίδας διατηρείται σε μορφή που μπορεί να τυπωθεί γρήγορα. Οι σύνδεσμοι οδηγούν σε σχετικό υλικό. Υπάρχει επιστροφή σε προηγούμενο κόμβο.		X				
	Οι σελίδες έχουν ευέλικτο σχήμα περιήγησης και αλληλουχία για γρήγορη πλοήγηση.				X		
	Η πρώτη σελίδα δείχνει εμφανώς πώς είναι οργανωμένος ο ιστότοπος και πώς να περιηγηθεί κανείς σε αυτόν.		X				
	Οι σύνδεσμοι κειμένου, οι γραφικοί σύνδεσμοι, γραφικά και ήχοι είναι εύκολο να εντοπιστούν.	X					
	Οι εικόνες έχουν επιλεγθεί, ώστε να αντιπροσωπεύουν τον σύνδεσμο που περιγράφουν.					X	
Αναζήτηση	Ο ιστότοπος έχει τη δική του μηχανή αναζήτησης για αναζήτηση θεμάτων στις σελίδες του ή σε άλλους ιστότοπους.	X					

**Ποσοστό M/O: 2.67**

### 9-Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών.

URL: <http://www.eie.gr/nhrf/institutes/inr/index-gr.html>

Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών. Παρέχει πρόσβαση στο Ινστιτούτο Νεοελληνικών Ερευνών. Ερευνητικό πεδίο μελέτης του Ι.Ν.Ε είναι ο Νέος Ελληνισμός από το 15<sup>ο</sup> αιώνα μέχρι τις μέρες μας. Αποτελείται από τα πιο κάτω προγράμματα: **Πανδέκτης**. Ψηφιακές συλλογές ελληνικής ιστορίας και πολιτισμού από τα Ινστιτούτα Νεοελληνικών Ερευνών, Βυζαντινών Ερευνών, και Ελληνικής και Ρωμαϊκής Αρχαιότητας του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών. Ελληνικά. Σύντομες ψηφιακές συλλογές. (Νεοελληνική Εικονιστική Προσωπογραφία, Ταξιδιωτική Γραμματεία (15ο -19ο αι.).

### ΦΥΛΛΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΙΣΤΟΤΟΠΟΥ

ΚΡΙΤΗΡΙΑ	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΠΕΝΤΑΒΑΘΜΙΑ ΚΛΙΜΑΚΑ LIKERT	1	2	3	4	5	6
<b>ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ</b>							
Μνεία Ευθύνης	Αναφέρεται ο υπεύθυνος/δημιουργός του ιστότοπου ή η ομάδα υπευθύνων/δημιουργών.					X	
Επικαιρότητα-Ακρίβεια	Αναφέρεται το χρονικό διάστημα δημιουργίας του ιστότοπου. Δίνεται η ημερομηνία της τελευταίας ενημέρωσης του ιστοτόπου. Όλες οι πληροφορίες είναι ακριβείς.	X					
Σκοπός	Οι σκοποί και στόχοι της ιστοσελίδας αναφέρονται στον ιστότοπο.					X	
	Οι πληροφορίες είναι					X	

Πληρότητα-Αφθονία-Μοναδικότητα	ολοκληρωμένες χωρίς να είναι υπέρμετρες ή πλεονάζουσες.						
	Οι πληροφορίες είναι ενδιαφέρουσες, ενημερωτικές, οργανωμένες, με σωστή περιγραφή.					X	
	Οι πληροφορίες είναι μοναδικές για μια συγκεκριμένη γνωστική περιοχή. Κάλυψη θέματος. Πρωτογενές υλικό.		X				
Κατανοησιμότητα-Μεστότητα-Αντικειμενικότητα	Σωστή διάρθρωση, γραμματική, ορθογραφία, σύνταξη.					X	
	Το περιεχόμενο του κειμένου και το λεξιλόγιο, είναι κατάλληλα για τους χρήστες που επισκέπτονται τον συγκεκριμένο ιστότοπο.					X	
Επικοινωνία	Ο ιστότοπος προωθεί την ενεργό συμμετοχή των αναγνωστών (υποβολή ερωτήσεων, δυνατότητα σχολιασμού).	X					
	Ο ιστότοπος παρέχει τρόπους επικοινωνίας (e-mail, τηλέφωνο, φαξ, ταχ. Διεύθυνση, chat) με τους συγγραφείς/δημιουργούς.						X
Στερεοτυπικότητα	Έλλειψη στερεοτύπων που αφορά θέματα φύλου, εθνότητας, θρησκείας, φυλών.					X	
<b>ΤΕΧΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ-ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΗ ΣΧΕΔΙΑΣΗ</b>							
Πολυγλωσσία	Ο ιστότοπος είναι κατασκευασμένος σε περισσότερες από μία γλώσσες.		X				
	Ο ιστότοπος έχει μία ακολουθία και μία συγκεκριμένη εμφάνιση σε όλες τις σελίδες του. Η έκταση κάθε σελίδας δεν είναι πολύ μεγάλη, ώστε το scroll down να είναι μεγάλο και κουραστικό.					X	
	Οι υπερσύνδεσμοι (links) του ιστότοπου είναι όλοι ενεργοί και οι εικόνες εμφανίζονται						X



Λειτουργικότητα εφαρμογής	σωστά (δεν υπάρχουν broken images).							
	Στον ιστότοπο διατίθεται η δυνατότητα εκτύπωσης.	X						
	Υπάρχει δυνατότητα τροποποίησης στον τρόπο προβολής του ιστότοπου (π.χ. μέγεθος κειμένου κ.ά.), ώστε να είναι αναγνώσιμος και από άτομα με ειδικές ανάγκες (ΑμεΑ). Οι σύνδεσμοι και οι εικόνες διαθέτουν alternative text, ώστε να είναι αναγνώσιμες και από τα προγράμματα ανάγνωσης ιστότοπων και κατανοητές από άτομα με ειδικές ανάγκες (ΑμεΑ).	X						
	Επιτόπια αξιολόγηση σελίδας-pop up box on screen.	X						
Λειτουργικότητα γραφικών και πολυμεσικών στοιχείων	Τα γραφικά φορτώνουν γρήγορα και χρησιμοποιούνται formats αρχείων που δεν απαιτούν μετατροπή από το χρήστη.					X		
	Γιά εικόνες χρησιμοποιούνται αρχεία gif και jpeg.					X		
	Η γραμματοσειρά των κειμένων είναι ευκρινής (τύπος, μέγεθος, χρώμα) και το χρώμα του φόντου είναι ευχάριστο στην όραση. Οι σελίδες είναι απλά και ελκυστικά σχεδιασμένες, ώστε ο χρήστης να τις αναγνώσει ευχάριστα.					X		
	Ο τρόπος εμφάνισης (τοποθέτηση, μέγεθος) των γραφικών και των άλλων δομικών στοιχείων του ιστότοπου ελκύουν τον αναγνώστη. Η συνολική παρουσίαση είναι ευχάριστη, διατηρεί αμείωτο των ενδιαφέρον του αναγνώστη					X		

	και τον παρακινεί να μείνει στον ιστότοπο.						
<b>ΠΛΟΗΓΗΣΗ</b>							
Ταχύτητα-Αξιοπιστία	Οι σελίδες φορτώνουν γρήγορα.					X	
Οργάνωση	Η πλοήγηση είναι οργανωμένη, ευκρινής. Η πληροφορία της σελίδας διατηρείται σε μορφή που μπορεί να τυπωθεί γρήγορα. Οι σύνδεσμοι οδηγούν σε σχετικό υλικό. Υπάρχει επιστροφή σε προηγούμενο κόμβο.					X	
	Οι σελίδες έχουν ευέλικτο σχήμα περιήγησης και αλληλουχία για γρήγορη πλοήγηση.					X	
	Η πρώτη σελίδα δείχνει εμφανώς πώς είναι οργανωμένος ο ιστότοπος και πώς να περιηγηθεί κανείς σε αυτόν.					X	
	Οι σύνδεσμοι κειμένου, οι γραφικοί σύνδεσμοι, γραφικά και ήχοι είναι εύκολο να εντοπιστούν.					X	
	Οι εικόνες έχουν επιλεγθεί, ώστε να αντιπροσωπεύουν τον σύνδεσμο που περιγράφουν.					X	
Αναζήτηση	Ο ιστότοπος έχει τη δική του μηχανή αναζήτησης για αναζήτηση θεμάτων στις σελίδες του ή σε άλλους ιστότοπους.	X					

**Ποσοστό M/O: 3.92**

### 10-Ορθόδοξη Ψηφιακή Θεολογική Βιβλιοθήκη.

URL: [www.imdlibrary.gr/](http://www.imdlibrary.gr/)

Η Ορθόδοξη Θεολογική Ψηφιακή Βιβλιοθήκη της Ιεράς Μητροπόλεως Δημητριάδος και Αλμυρού. Περιλαμβάνει ελεύθερη πρόσβαση σε βιβλία, επιστημονικά θεολογικά περιοδικά, συλλογικούς τόμους και επετηρίδες, μονογραφίες, θεολογικά δοκίμια και ελληνικούς συνδέσμους διαδικτυακών πυλών καθώς και το κοινωνικό και ποιμαντικό έργο της μητροπόλεως. Η πρόσβαση στις παραπάνω ενότητες είναι δωρεάν.

#### ΦΥΛΛΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΙΣΤΟΤΟΠΟΥ

ΚΡΙΤΗΡΙΑ	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΠΕΝΤΑΒΑΘΜΙΑ ΚΛΙΜΑΚΑ LIKERT	1	2	3	4	5	6
<b>ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ</b>							
Μνεία Ευθύνης	Αναφέρεται ο υπεύθυνος/δημιουργός του ιστότοπου ή η ομάδα υπευθύνων/δημιουργών.					X	
Επικαιρότητα-Ακρίβεια	Αναφέρεται το χρονικό διάστημα δημιουργίας του ιστότοπου. Δίνεται η ημερομηνία της τελευταίας				X		

	ενημέρωσης του ιστοτόπου. Όλες οι πληροφορίες είναι ακριβείς.						
Σκοπός	Οι σκοποί και στόχοι της ιστοσελίδας αναφέρονται στον ιστότοπο.					X	
Πληρότητα-Αφθονία-Μοναδικότητα	Οι πληροφορίες είναι ολοκληρωμένες χωρίς να είναι υπέρμετρες ή πλεονάζουσες.					X	
	Οι πληροφορίες είναι ενδιαφέρουσες, ενημερωτικές, οργανωμένες, με σωστή περιγραφή.					X	
	Οι πληροφορίες είναι μοναδικές για μια συγκεκριμένη γνωστική περιοχή. Κάλυψη θέματος. Πρωτογενές υλικό.		X				
Κατανοησιμότητα-Μεστότητα-Αντικειμενικότητα	Σωστή διάρθρωση, γραμματική, ορθογραφία, σύνταξη.			X			
	Το περιεχόμενο του κειμένου και το λεξιλόγιο, είναι κατάλληλα για τους χρήστες που επισκέπτονται τον συγκεκριμένο ιστότοπο.					X	
Επικοινωνία	Ο ιστότοπος προωθεί την ενεργό συμμετοχή των αναγνωστών (υποβολή ερωτήσεων, δυνατότητα σχολιασμού).			X			
	Ο ιστότοπος παρέχει τρόπους επικοινωνίας (e-mail, τηλέφωνο, φαξ, ταχ. Διεύθυνση, chat) με τους συγγραφείς/δημιουργούς.						X
Στερεοτυπικότητα	Έλλειψη στερεοτύπων που αφορά θέματα φύλου, εθνότητας, θρησκείας, φυλών.					X	
<b>ΤΕΧΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ-ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΗ ΣΧΕΔΙΑΣΗ</b>							
Πολυγλωσσία	Ο ιστότοπος είναι κατασκευασμένος σε περισσότερες από μία γλώσσες.		X				
	Ο ιστότοπος έχει μία ακολουθία και μία συγκεκριμένη εμφάνιση σε					X	

Λειτουργικότητα εφαρμογής	όλες τις σελίδες του. Η έκταση κάθε σελίδας δεν είναι πολύ μεγάλη, ώστε το scroll down να είναι μεγάλο και κουραστικό.						
	Οι υπερσύνδεσμοι (links) του ιστότοπου είναι όλοι ενεργοί και οι εικόνες εμφανίζονται σωστά (δεν υπάρχουν broken images).					X	
	Στον ιστότοπο διατίθεται η δυνατότητα εκτύπωσης.	X					
	Υπάρχει δυνατότητα τροποποίησης στον τρόπο προβολής του ιστότοπου (π.χ. μέγεθος κειμένου κ.ά.), ώστε να είναι αναγνώσιμος και από άτομα με ειδικές ανάγκες (ΑμεΑ). Οι σύνδεσμοι και οι εικόνες διαθέτουν alternative text, ώστε να είναι αναγνώσιμες και από τα προγράμματα ανάγνωσης ιστότοπων και κατανοητές από άτομα με ειδικές ανάγκες (ΑμεΑ).	X					
	Επιτόπια αξιολόγηση σελίδας- pop up box on screen.	X					
Λειτουργικότητα γραφικών και πολυμεσικών στοιχείων	Τα γραφικά φορτώνουν γρήγορα και χρησιμοποιούνται formats αρχείων που δεν απαιτούν μετατροπή από το χρήστη.					X	
	Γιά εικόνες χρησιμοποιούνται αρχεία gif και jpeg.					X	
	Η γραμματοσειρά των κειμένων είναι ευκρινής (τύπος, μέγεθος, χρώμα) και το χρώμα του φόντου είναι ευχάριστο στην όραση. Οι σελίδες είναι απλά και ελκυστικά σχεδιασμένες, ώστε ο χρήστης να τις αναγνώσει ευχάριστα.					X	
	Ο τρόπος εμφάνισης			X			

	(τοποθέτηση, μέγεθος) των γραφικών και των άλλων δομικών στοιχείων του ιστότοπου ελκύουν τον αναγνώστη. Η συνολική παρουσίαση είναι ευχάριστη, διατηρεί αμείωτο των ενδιαφέρον του αναγνώστη και τον παρακινεί να μείνει στον ιστότοπο.							
<b>ΠΛΟΗΓΗΣΗ</b>								
Ταχύτητα-Αξιοπιστία	Οι σελίδες φορτώνουν γρήγορα.					X		
Οργάνωση	Η πλοήγηση είναι οργανωμένη, ευκρινής. Η πληροφορία της σελίδας διατηρείται σε μορφή που μπορεί να τυπωθεί γρήγορα. Οι σύνδεσμοι οδηγούν σε σχετικό υλικό. Υπάρχει επιστροφή σε προηγούμενο κόμβο.					X		
	Οι σελίδες έχουν ευέλικτο σχήμα περιήγησης και αλληλουχία για γρήγορη πλοήγηση.					X		
	Η πρώτη σελίδα δείχνει εμφανώς πώς είναι οργανωμένος ο ιστότοπος και πώς να περιηγηθεί κανείς σε αυτόν.						X	
	Οι σύνδεσμοι κειμένου, οι γραφικοί σύνδεσμοι, γραφικά και ήχοι είναι εύκολο να εντοπιστούν.						X	
	Οι εικόνες έχουν επιλεχθεί, ώστε να αντιπροσωπεύουν τον σύνδεσμο που περιγράφουν.						X	
Αναζήτηση	Ο ιστότοπος έχει τη δική του μηχανή αναζήτησης για αναζήτηση θεμάτων στις σελίδες του ή σε άλλους ιστότοπους.					X		

**Ποσοστό M/O: 3.78**

### **11-Ψηφιακή Βιβλιοθήκη της Μονής Λειμώνος.**

URL: <http://web.pvaigaiou.gov.gr/leimonos/library/index.php>

Η Ψηφιακή Βιβλιοθήκη της Μονής Λειμώνος έχει ως στόχο την προβολή της γραπτής πολιτιστικής κληρονομιάς από το 1526 μέχρι σήμερα. Δημιουργήθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος «Ανάδειξη και προβολή του πολιτιστικού πλούτου της Μονής Λειμώνος Λέσβου με τη χρήση νέων τεχνολογιών». Η Ψηφιακή Βιβλιοθήκη απαρτίζεται από τρία τμήματα: τη συλλογή των Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών χειρογράφων, τη Βιβλιοθήκη των παλαιότυπων βιβλίων και το Αρχείο των ελληνικών και οθωμανικών εγγράφων. Παρουσιάζονται 108 χειρόγραφα και ελάχιστα από τα έγγραφα και τα παλαιότυπα βιβλία της μονής. Το φωτογραφικό υλικό συνοδεύεται από συνοπτικές παρουσιάσεις των επιμέρους χειρογράφων, εγγράφων και βιβλίων.

**ΦΥΛΛΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΙΣΤΟΤΟΠΟΥ**

<b>ΚΡΙΤΗΡΙΑ</b>	<b>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΠΕΝΤΑΒΑΘΜΙΑ ΚΛΙΜΑΚΑ LIKERT</b>	<b>1</b>	<b>2</b>	<b>3</b>	<b>4</b>	<b>5</b>	<b>6</b>
<b>ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ</b>							
Μνεία Ευθύνης	Αναφέρεται ο υπεύθυνος/δημιουργός του ιστότοπου ή η ομάδα υπευθύνων/δημιουργών.					X	
Επικαιρότητα-Ακρίβεια	Αναφέρεται το χρονικό διάστημα δημιουργίας του ιστότοπου. Δίνεται η ημερομηνία της τελευταίας ενημέρωσης του ιστοτόπου. Όλες οι πληροφορίες είναι ακριβείς.	X					
Σκοπός	Οι σκοποί και στόχοι της ιστοσελίδας αναφέρονται στον ιστότοπο.					X	
Πληρότητα-Αφθονία-Μοναδικότητα	Οι πληροφορίες είναι ολοκληρωμένες χωρίς να είναι υπέρμετρες ή πλεονάζουσες.					X	
	Οι πληροφορίες είναι ενδιαφέρουσες, ενημερωτικές, οργανωμένες, με σωστή περιγραφή.					X	
	Οι πληροφορίες είναι μοναδικές για μια συγκεκριμένη γνωστική περιοχή. Κάλυψη θέματος. Πρωτογενές υλικό.					X	
Κατανοησιμότητα-Μεστότητα-Αντικειμενικότητα	Σωστή διάρθρωση, γραμματική, ορθογραφία, σύνταξη.					X	
	Το περιεχόμενο του κειμένου και το λεξιλόγιο, είναι κατάλληλα για τους χρήστες που επισκέπτονται τον συγκεκριμένο ιστότοπο.					X	
Επικοινωνία	Ο ιστότοπος προωθεί την ενεργό συμμετοχή των αναγνωστών (υποβολή ερωτήσεων, δυνατότητα σχολιασμού).		X				
	Ο ιστότοπος παρέχει τρόπους					X	



	επικοινωνίας (e-mail, τηλέφωνο, φαξ, ταχ. Διεύθυνση, chat) με τους συγγραφείς/δημιουργούς.						
Στερεοτυπικότητα	Έλλειψη στερεοτύπων που αφορά θέματα φύλου, εθνότητας, θρησκείας, φυλών.						X
<b>ΤΕΧΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ-ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΗ ΣΧΕΔΙΑΣΗ</b>							
Πολυγλωσσία	Ο ιστότοπος είναι κατασκευασμένος σε περισσότερες από μία γλώσσες.		X				
Λειτουργικότητα εφαρμογής	Ο ιστότοπος έχει μία ακολουθία και μία συγκεκριμένη εμφάνιση σε όλες τις σελίδες του. Η έκταση κάθε σελίδας δεν είναι πολύ μεγάλη, ώστε το scroll down να είναι μεγάλο και κουραστικό.					X	
	Οι υπερσύνδεσμοι (links) του ιστότοπου είναι όλοι ενεργοί και οι εικόνες εμφανίζονται σωστά (δεν υπάρχουν broken images).					X	
	Στον ιστότοπο διατίθεται η δυνατότητα εκτύπωσης.	X					
	Υπάρχει δυνατότητα τροποποίησης στον τρόπο προβολής του ιστότοπου (π.χ. μέγεθος κειμένου κ.ά.), ώστε να είναι αναγνώσιμος και από άτομα με ειδικές ανάγκες (ΑμεΑ). Οι σύνδεσμοι και οι εικόνες διαθέτουν alternative text, ώστε να είναι αναγνώσιμες και από τα προγράμματα ανάγνωσης ιστότοπων και κατανοητές από άτομα με ειδικές ανάγκες (ΑμεΑ).	X					
	Επιτόπια αξιολόγηση σελίδας-pop up box on screen.	X					
	Τα γραφικά φορτώνουν γρήγορα και χρησιμοποιούνται formats					X	

Λειτουργικότητα γραφικών και πολυμεσικών στοιχείων	αρχείων που δεν απαιτούν μετατροπή από το χρήστη.							
	Γιά εικόνες χρησιμοποιούνται αρχεία gif και jpeg.					X		
	Η γραμματοσειρά των κειμένων είναι ευκρινής (τύπος, μέγεθος, χρώμα) και το χρώμα του φόντου είναι ευχάριστο στην όραση. Οι σελίδες είναι απλά και ελκυστικά σχεδιασμένες, ώστε ο χρήστης να τις αναγνώσει ευχάριστα.		X					
	Ο τρόπος εμφάνισης (τοποθέτηση, μέγεθος) των γραφικών και των άλλων δομικών στοιχείων του ιστότοπου ελκύουν τον αναγνώστη. Η συνολική παρουσίαση είναι ευχάριστη, διατηρεί αμείωτο των ενδιαφέρον του αναγνώστη και τον παρακινεί να μείνει στον ιστότοπο.			X				
<b>ΠΛΟΗΓΗΣΗ</b>								
Ταχύτητα-Αξιοπιστία	Οι σελίδες φορτώνουν γρήγορα.					X		
Οργάνωση	Η πλοήγηση είναι οργανωμένη, ευκρινής. Η πληροφορία της σελίδας διατηρείται σε μορφή που μπορεί να τυπωθεί γρήγορα. Οι σύνδεσμοι οδηγούν σε σχετικό υλικό. Υπάρχει επιστροφή σε προηγούμενο κόμβο.					X		
	Οι σελίδες έχουν ευέλικτο σχήμα περιήγησης και αλληλουχία για γρήγορη πλοήγηση.					X		
	Η πρώτη σελίδα δείχνει εμφανώς πώς είναι οργανωμένος ο ιστότοπος και πώς να περιηγηθεί κανείς σε αυτόν.					X		
	Οι σύνδεσμοι κειμένου, οι					X		

	γραφικοί σύνδεσμοι, γραφικά και ήχοι είναι εύκολο να εντοπιστούν.						
	Οι εικόνες έχουν επιλεγθεί, ώστε να αντιπροσωπεύουν τον σύνδεσμο που περιγράφουν.					X	
Αναζήτηση	Ο ιστότοπος έχει τη δική του μηχανή αναζήτησης για αναζήτηση θεμάτων στις σελίδες του ή σε άλλους ιστότοπους.					X	

**Ποσοστό M/O: 3.85**

### **12-Σπουδαστηρίου Νέου Ελληνισμού.**

URL: <http://www.snhell.gr/>

Η ιστοσελίδα του Σπουδαστηρίου Νέου Ελληνισμού. Παρέχει: α) Ανθολόγιο κειμένων της νεοελληνικής λογοτεχνίας, β) Ανθολόγιο αναγνώσεων σε μορφή mp3 και παιδικό Ανθολόγιο, γ) Ανθολόγιο μαρτυριών για το νέο ελληνικό πολιτισμό και την ιστορία

του, δ) Πίνακα χρονολογικό ελληνικής και ξένης λογοτεχνίας και ιστορίας (1801-1981)  
 ε) Κατάλογο φυλλαδίων (κυρίως του 19<sup>ου</sup> αιώνα) από τις βιβλιοθήκες των Κ. Θ. Δημαρά και Γ. Π. Σαββίδη. Βιογραφία και εργογραφία των Κ. Θ. Δημαρά και Γ. Π. Σαββίδη. ζ) Ηλεκτρονική έκδοση του Αρχείου Καβάφη και η) Περιέχει και τα αρχεία των Κ. Θ. Δημαρά και Γ. Π. Σαββίδη. στ) Από θεολογικής πλευράς περιλαμβάνει έργα αναφοράς του Αγίου Νικόδημου του Αγιορείτου, Συναξαριστής των δώδεκα μηνών και ενιαυτού.

### ΦΥΛΛΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΙΣΤΟΤΟΠΟΥ

ΚΡΙΤΗΡΙΑ	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΠΕΝΤΑΒΑΘΜΙΑ ΚΛΙΜΑΚΑ LIKERT	1	2	3	4	5	6
<b>ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ</b>							
Μνεία Ευθύνης	Αναφέρεται ο υπεύθυνος/δημιουργός του ιστότοπου ή η ομάδα υπευθύνων/δημιουργών.					X	
Επικαιρότητα-Ακρίβεια	Αναφέρεται το χρονικό διάστημα δημιουργίας του ιστότοπου. Δίνεται η ημερομηνία της τελευταίας ενημέρωσης του ιστοτόπου. Όλες οι πληροφορίες είναι ακριβείς.	X					
Σκοπός	Οι σκοποί και στόχοι της ιστοσελίδας αναφέρονται στον ιστότοπο.					X	
Πληρότητα-Αφθονία-Μοναδικότητα	Οι πληροφορίες είναι ολοκληρωμένες χωρίς να είναι υπέρμετρες ή πλεονάζουσες.			X			
	Οι πληροφορίες είναι ενδιαφέρουσες, ενημερωτικές, οργανωμένες, με σωστή περιγραφή.				X		
	Οι πληροφορίες είναι μοναδικές για μια συγκεκριμένη γνωστική περιοχή. Κάλυψη θέματος. Πρωτογενές υλικό.		X				
Κατανοησιμότητα-Μεσότητα-Αντικειμενικότητα	Σωστή διάρθρωση, γραμματική, ορθογραφία, σύνταξη.					X	
	Το περιεχόμενο του κειμένου και το λεξιλόγιο, είναι					X	

	κατάλληλα για τους χρήστες που επισκέπτονται τον συγκεκριμένο ιστότοπο.						
Επικοινωνία	Ο ιστότοπος προωθεί την ενεργό συμμετοχή των αναγνωστών (υποβολή ερωτήσεων, δυνατότητα σχολιασμού).		X				
	Ο ιστότοπος παρέχει τρόπους επικοινωνίας (e-mail, τηλέφωνο, φαξ, ταχ. Διεύθυνση, chat) με τους συγγραφείς/δημιουργούς.		X				
Στερεοτυπικότητα	Έλλειψη στερεοτύπων που αφορά θέματα φύλου, εθνότητας, θρησκείας, φυλών.					X	
<b>ΤΕΧΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ-ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΗ ΣΧΕΔΙΑΣΗ</b>							
Πολυγλωσσία	Ο ιστότοπος είναι κατασκευασμένος σε περισσότερες από μία γλώσσες.		X				
Λειτουργικότητα εφαρμογής	Ο ιστότοπος έχει μία ακολουθία και μία συγκεκριμένη εμφάνιση σε όλες τις σελίδες του. Η έκταση κάθε σελίδας δεν είναι πολύ μεγάλη, ώστε το scroll down να είναι μεγάλο και κουραστικό.				X		
	Οι υπερσύνδεσμοι (links) του ιστότοπου είναι όλοι ενεργοί και οι εικόνες εμφανίζονται σωστά (δεν υπάρχουν broken images).					X	
	Στον ιστότοπο διατίθεται η δυνατότητα εκτύπωσης.	X					
	Υπάρχει δυνατότητα τροποποίησης στον τρόπο προβολής του ιστότοπου (π.χ. μέγεθος κειμένου κ.ά.), ώστε να είναι αναγνώσιμος και από άτομα με ειδικές ανάγκες (ΑμεΑ). Οι σύνδεσμοι και οι εικόνες διαθέτουν alternative text, ώστε να είναι αναγνώσιμες και από τα προγράμματα ανάγνωσης	X					

	ιστότοπων και κατανοητές από άτομα με ειδικές ανάγκες (ΑμεΑ).						
	Επιτόπια αξιολόγηση σελίδας-pop up box on screen.	X					
Λειτουργικότητα γραφικών και πολυμεσικών στοιχείων	Τα γραφικά φορτώνουν γρήγορα και χρησιμοποιούνται formats αρχείων που δεν απαιτούν μετατροπή από το χρήστη.					X	
	Γιά εικόνες χρησιμοποιούνται αρχεία gif και jpeg.					X	
	Η γραμματοσειρά των κειμένων είναι ευκρινής (τύπος, μέγεθος, χρώμα) και το χρώμα του φόντου είναι ευχάριστο στην όραση. Οι σελίδες είναι απλά και ελκυστικά σχεδιασμένες, ώστε ο χρήστης να τις αναγνώσει ευχάριστα.				X		
	Ο τρόπος εμφάνισης (τοποθέτηση, μέγεθος) των γραφικών και των άλλων δομικών στοιχείων του ιστότοπου ελκύουν τον αναγνώστη. Η συνολική παρουσίαση είναι ευχάριστη, διατηρεί αμείωτο των ενδιαφέρον του αναγνώστη και τον παρακινεί να μείνει στον ιστότοπο.				X		
<b>ΠΛΟΗΓΗΣΗ</b>							
Ταχύτητα-Αξιοπιστία	Οι σελίδες φορτώνουν γρήγορα.					X	
	Η πλοήγηση είναι οργανωμένη, ευκρινής. Η πληροφορία της σελίδας διατηρείται σε μορφή που μπορεί να τυπωθεί γρήγορα. Οι σύνδεσμοι οδηγούν σε σχετικό υλικό. Υπάρχει επιστροφή σε προηγούμενο κόμβο.					X	
	Οι σελίδες έχουν ευέλικτο					X	

Οργάνωση	σχήμα περιήγησης και αλληλουχία για γρήγορη πλοήγηση.						
	Η πρώτη σελίδα δείχνει εμφανώς πώς είναι οργανωμένος ο ιστότοπος και πώς να περιηγηθεί κανείς σε αυτόν.					X	
	Οι σύνδεσμοι κειμένου, οι γραφικοί σύνδεσμοι, γραφικά και ήχοι είναι εύκολο να εντοπιστούν.					X	
	Οι εικόνες έχουν επιλεγθεί, ώστε να αντιπροσωπεύουν τον σύνδεσμο που περιγράφουν.					X	
Αναζήτηση	Ο ιστότοπος έχει τη δική του μηχανή αναζήτησης για αναζήτηση θεμάτων στις σελίδες του ή σε άλλους ιστότοπους.			X			

**Ποσοστό M/O: 3.71**

### 13-Εργαστήριο Ερευνών Νεοελληνικής Φιλοσοφίας.

URL: <http://www.kenef.phil.uoi.gr/>

Στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων λειτουργεί, στα πλαίσια του Τομέα Φιλοσοφίας του Τμήματος Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας, το Εργαστήριο Ερευνών Νεοελληνικής Φιλοσοφίας, στο οποίο απόκειται πλειάδα εξαιρετικά σπάνιων και πλουσίων αυτοτελών Συλλογών, που συναπαρτίζονται από 40.000 περίπου τεκμήρια χειρογράφων και εντύπων κειμένων και μία σημαντική σειρά Αρχείων. Περιέχει ψηφιακή βιβλιοθήκη, με κείμενα κυρίως του 18<sup>ου</sup> και 19<sup>ου</sup> αι.. Στην ιστοσελίδα του Εργαστηρίου Ερευνών Νεοελληνικής Φιλοσοφίας έχουν ενσωματωθεί 35.000 περίπου εργογραφικές και βιβλιογραφικές εγγραφές που συνοδεύονται από μια πυκνή δέσμη ιστορικοφιλοσοφικής, φιλολογικής και παλαιογραφικής τεκμηρίωσης, στοιχεία για 12.500 συγγραφείς και πάνω από 200.000 ψηφιοποιημένες σελίδες παλαιτύπων κειμένων και άρθρων (σε μορφή pdf), που σχετίζονται με τη Νεοελληνική φιλοσοφία, φιλολογία, θεολογία και ζητήματα της Ηπείρου.

#### ΦΥΛΛΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΙΣΤΟΤΟΠΟΥ

ΚΡΙΤΗΡΙΑ	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΠΕΝΤΑΒΑΘΜΙΑ ΚΛΙΜΑΚΑ LIKERT	1	2	3	4	5	6
<b>ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ</b>							
Μνεία Ευθύνης	Αναφέρεται ο υπεύθυνος/δημιουργός του ιστότοπου ή η ομάδα υπευθύνων/δημιουργών.	X					
Επικαιρότητα-Ακρίβεια	Αναφέρεται το χρονικό διάστημα δημιουργίας του ιστότοπου. Δίνεται η ημερομηνία της τελευταίας ενημέρωσης του ιστοτόπου. Όλες οι πληροφορίες είναι ακριβείς.	X					
Σκοπός	Οι σκοποί και στόχοι της ιστοσελίδας αναφέρονται στον ιστότοπο.					X	
	Οι πληροφορίες είναι ολοκληρωμένες χωρίς να είναι				X		



Πληρότητα-Αφθονία-Μοναδικότητα	υπέμετρες ή πλεονάζουσες.						
	Οι πληροφορίες είναι ενδιαφέρουσες, ενημερωτικές, οργανωμένες, με σωστή περιγραφή.					X	
	Οι πληροφορίες είναι μοναδικές για μια συγκεκριμένη γνωστική περιοχή. Κάλυψη θέματος. Πρωτογενές υλικό.			X			
Κατανοησιμότητα-Μεστότητα-Αντικειμενικότητα	Σωστή διάρθρωση, γραμματική, ορθογραφία, σύνταξη.					X	
	Το περιεχόμενο του κειμένου και το λεξιλόγιο, είναι κατάλληλα για τους χρήστες που επισκέπτονται τον συγκεκριμένο ιστότοπο.					X	
Επικοινωνία	Ο ιστότοπος προωθεί την ενεργό συμμετοχή των αναγνωστών (υποβολή ερωτήσεων, δυνατότητα σχολιασμού).		X				
	Ο ιστότοπος παρέχει τρόπους επικοινωνίας (e-mail, τηλέφωνο, φαξ, ταχ. Διεύθυνση, chat) με τους συγγραφείς/δημιουργούς.		X				
Στερεοτυπικότητα	Έλλειψη στερεοτύπων που αφορά θέματα φύλου, εθνότητας, θρησκείας, φυλών.					X	
<b>ΤΕΧΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ-ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΗ ΣΧΕΛΙΑΣΗ</b>							
Πολυγλωσσία	Ο ιστότοπος είναι κατασκευασμένος σε περισσότερες από μία γλώσσες.		X				
Λειτουργικότητα εφαρμογής	Ο ιστότοπος έχει μία ακολουθία και μία συγκεκριμένη εμφάνιση σε όλες τις σελίδες του. Η έκταση κάθε σελίδας δεν είναι πολύ μεγάλη, ώστε το scroll down να είναι μεγάλο και κουραστικό.					X	
	Οι υπερσύνδεσμοι (links) του ιστότοπου είναι όλοι ενεργοί και οι εικόνες εμφανίζονται σωστά (δεν υπάρχουν broken					X	

	images).							
	Στον ιστότοπο διατίθεται η δυνατότητα εκτύπωσης.	X						
	Υπάρχει δυνατότητα τροποποίησης στον τρόπο προβολής του ιστότοπου (π.χ. μέγεθος κειμένου κ.ά.), ώστε να είναι αναγνώσιμος και από άτομα με ειδικές ανάγκες (ΑμεΑ). Οι σύνδεσμοι και οι εικόνες διαθέτουν alternative text, ώστε να είναι αναγνώσιμες και από τα προγράμματα ανάγνωσης ιστότοπων και κατανοητές από άτομα με ειδικές ανάγκες (ΑμεΑ).	X						
	Επιτόπια αξιολόγηση σελίδας-pop up box on screen.	X						
Λειτουργικότητα γραφικών και πολυμεσικών στοιχείων	Τα γραφικά φορτώνουν γρήγορα και χρησιμοποιούνται formats αρχείων που δεν απαιτούν μετατροπή από το χρήστη.					X		
	Γιά εικόνες χρησιμοποιούνται αρχεία gif και jpeg.					X		
	Η γραμματοσειρά των κειμένων είναι ευκρινής (τύπος, μέγεθος, χρώμα) και το χρώμα του φόντου είναι ευχάριστο στην όραση. Οι σελίδες είναι απλά και ελκυστικά σχεδιασμένες, ώστε ο χρήστης να τις αναγνώσει ευχάριστα.						X	
	Ο τρόπος εμφάνισης (τοποθέτηση, μέγεθος) των γραφικών και των άλλων δομικών στοιχείων του ιστότοπου ελκύουν τον αναγνώστη. Η συνολική παρουσίαση είναι ευχάριστη, διατηρεί αμείωτο των ενδιαφέρον του αναγνώστη και τον παρακινεί να μείνει						X	

	στον ιστότοπο.						
<b>ΠΛΟΗΓΗΣΗ</b>							
Ταχύτητα-Αξιοπιστία	Οι σελίδες φορτώνουν γρήγορα.	X					
Οργάνωση	Η πλοήγηση είναι οργανωμένη, ευκρινής. Η πληροφορία της σελίδας διατηρείται σε μορφή που μπορεί να τυπωθεί γρήγορα. Οι σύνδεσμοι οδηγούν σε σχετικό υλικό. Υπάρχει επιστροφή σε προηγούμενο κόμβο.					X	
	Οι σελίδες έχουν ευέλικτο σχήμα περιήγησης και αλληλουχία για γρήγορη πλοήγηση.	X					
	Η πρώτη σελίδα δείχνει εμφανώς πώς είναι οργανωμένος ο ιστότοπος και πώς να περιηγηθεί κανείς σε αυτόν.	X					
	Οι σύνδεσμοι κειμένου, οι γραφικοί σύνδεσμοι, γραφικά και ήχοι είναι εύκολο να εντοπιστούν.						X
	Οι εικόνες έχουν επιλεγθεί, ώστε να αντιπροσωπεύουν τον σύνδεσμο που περιγράφουν.						X
Αναζήτηση	Ο ιστότοπος έχει τη δική του μηχανή αναζήτησης για αναζήτηση θεμάτων στις σελίδες του ή σε άλλους ιστότοπους.	X					

**Ποσοστό Μ/Ο: 3.28**

#### 14-Πεμπτουσία.

URL: <http://www.pemptousia.gr/>

Ο δικτυακός τόπος ΠΕΜΠΤΟΥΣΙΑ δημιουργήθηκε από την αστική μη κερδοσκοπική εταιρία με την επωνυμία **ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΡΕΥΝΑΣ – ΔΙΑΣΩΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΝ «ΑΓΙΟΣ ΜΑΞΙΜΟΣ Ο ΓΡΑΙΚΟΣ»**, εφεξής **ΤΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ**, το 1993. Το περιεχόμενο της ΠΕΜΠΤΟΥΣΙΑΣ είναι θρησκευτικό, επιστημονικό, πολιτιστικό, εκπαιδευτικό, ενημερωτικό και ψυχαγωγικό. Διαθέτει πλούσιο οπτικοακουστικό υλικό, επίσης εικόνες, γραφικά, σχέδια, κείμενα, καθώς και ελεύθερη πρόσβαση στο περιοδικό **ΑΝΑΛΕΚΤΑ** (σε μορφή pdf).

#### ΦΥΛΛΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΙΣΤΟΤΟΠΟΥ

ΚΡΙΤΗΡΙΑ	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΠΕΝΤΑΒΑΘΜΙΑ ΚΛΙΜΑΚΑ LIKERT	1	2	3	4	5	6
<b>ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ</b>							
Μνεία Ευθύνης	Αναφέρεται ο υπεύθυνος/δημιουργός του ιστότοπου ή η ομάδα υπευθύνων/δημιουργών.					X	
Επικαιρότητα-Ακρίβεια	Αναφέρεται το χρονικό διάστημα δημιουργίας του ιστότοπου. Δίνεται η ημερομηνία της τελευταίας ενημέρωσης του ιστοτόπου. Όλες οι πληροφορίες είναι ακριβείς.	X					

Σκοπός	Οι σκοποί και στόχοι της ιστοσελίδας αναφέρονται στον ιστότοπο.					X	
Πληρότητα-Αφθονία-Μοναδικότητα	Οι πληροφορίες είναι ολοκληρωμένες χωρίς να είναι υπέρμετρες ή πλεονάζουσες.					X	
	Οι πληροφορίες είναι ενδιαφέρουσες, ενημερωτικές, οργανωμένες, με σωστή περιγραφή.					X	
	Οι πληροφορίες είναι μοναδικές για μια συγκεκριμένη γνωστική περιοχή. Κάλυψη θέματος. Πρωτογενές υλικό.			X			
Κατανοησιμότητα-Μεστότητα-Αντικειμενικότητα	Σωστή διάρθρωση, γραμματική, ορθογραφία, σύνταξη.					X	
	Το περιεχόμενο του κειμένου και το λεξιλόγιο, είναι κατάλληλα για τους χρήστες που επισκέπτονται τον συγκεκριμένο ιστότοπο.					X	
Επικοινωνία	Ο ιστότοπος προωθεί την ενεργό συμμετοχή των αναγνωστών (υποβολή ερωτήσεων, δυνατότητα σχολιασμού).		X				
	Ο ιστότοπος παρέχει τρόπους επικοινωνίας (e-mail, τηλέφωνο, φαξ, ταχ. Διεύθυνση, chat) με τους συγγραφείς/δημιουργούς.		X				
Στερεοτυπικότητα	Έλλειψη στερεοτύπων που αφορά θέματα φύλου, εθνότητας, θρησκείας, φυλών.		X				
<b>ΤΕΧΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ-ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΗ ΣΧΕΔΙΑΣΗ</b>							
Πολυγλωσσία	Ο ιστότοπος είναι κατασκευασμένος σε περισσότερες από μία γλώσσες.					X	
	Ο ιστότοπος έχει μία ακολουθία και μία συγκεκριμένη εμφάνιση σε όλες τις σελίδες του. Η έκταση κάθε σελίδας δεν είναι πολύ μεγάλη, ώστε το scroll down					X	

Λειτουργικότητα εφαρμογής	να είναι μεγάλο και κουραστικό.						
	Οι υπερσύνδεσμοι (links) του ιστότοπου είναι όλοι ενεργοί και οι εικόνες εμφανίζονται σωστά (δεν υπάρχουν broken images).					X	
	Στον ιστότοπο διατίθεται η δυνατότητα εκτύπωσης.	X					
	Υπάρχει δυνατότητα τροποποίησης στον τρόπο προβολής του ιστότοπου (π.χ. μέγεθος κειμένου κ.ά.), ώστε να είναι αναγνώσιμος και από άτομα με ειδικές ανάγκες (ΑμεΑ). Οι σύνδεσμοι και οι εικόνες διαθέτουν alternative text, ώστε να είναι αναγνώσιμες και από τα προγράμματα ανάγνωσης ιστότοπων και κατανοητές από άτομα με ειδικές ανάγκες (ΑμεΑ).	X					
	Επιτόπια αξιολόγηση σελίδας-pop up box on screen.	X					
Λειτουργικότητα γραφικών και πολυμεσικών στοιχείων	Τα γραφικά φορτώνουν γρήγορα και χρησιμοποιούνται formats αρχείων που δεν απαιτούν μετατροπή από το χρήστη.					X	
	Γιά εικόνες χρησιμοποιούνται αρχεία gif και jpeg.					X	
	Η γραμματοσειρά των κειμένων είναι ευκρινής (τύπος, μέγεθος, χρώμα) και το χρώμα του φόντου είναι ευχάριστο στην όραση. Οι σελίδες είναι απλά και ελκυστικά σχεδιασμένες, ώστε ο χρήστης να τις αναγνώσει ευχάριστα.					X	
	Ο τρόπος εμφάνισης (τοποθέτηση, μέγεθος) των γραφικών και των άλλων δομικών στοιχείων του					X	

	ιστότοπου ελκύουν τον αναγνώστη. Η συνολική παρουσίαση είναι ευχάριστη, διατηρεί αμείωτο των ενδιαφέρον του αναγνώστη και τον παρακινεί να μείνει στον ιστότοπο.							
<b>ΠΛΟΗΓΗΣΗ</b>								
Ταχύτητα-Αξιοπιστία	Οι σελίδες φορτώνουν γρήγορα.					X		
Οργάνωση	Η πλοήγηση είναι οργανωμένη, ευκρινής. Η πληροφορία της σελίδας διατηρείται σε μορφή που μπορεί να τυπωθεί γρήγορα. Οι σύνδεσμοι οδηγούν σε σχετικό υλικό. Υπάρχει επιστροφή σε προηγούμενο κόμβο.					X		
	Οι σελίδες έχουν ευέλικτο σχήμα περιήγησης και αλληλουχία για γρήγορη πλοήγηση.					X		
	Η πρώτη σελίδα δείχνει εμφανώς πώς είναι οργανωμένος ο ιστότοπος και πώς να περιηγηθεί κανείς σε αυτόν.		X					
	Οι σύνδεσμοι κειμένου, οι γραφικοί σύνδεσμοι, γραφικά και ήχοι είναι εύκολο να εντοπιστούν.						X	
	Οι εικόνες έχουν επιλεχθεί, ώστε να αντιπροσωπεύουν τον σύνδεσμο που περιγράφουν.						X	
Αναζήτηση	Ο ιστότοπος έχει τη δική του μηχανή αναζήτησης για αναζήτηση θεμάτων στις σελίδες του ή σε άλλους ιστότοπους.					X		

**Ποσοστό M/O: 3.92**

### 15-Τράπεζα Ιδεών.

URL: <https://www.tideon.org/>

Η Τράπεζα Ιδεών (Τ.Ι.) είναι μία βάση δεδομένων που περιέχει είτε πρωτότυπη, είτε αναδημοσιευμένη αρθρογραφία, δημοσιεύματα, βιβλιογραφία, ηλεκτρονικά βιβλία που διατίθενται ελεύθερα στο Internet, υλικό multimedia (ντοκουμέντα ή εκπαιδευτικά video, φωτογραφίες, φωνή κλπ.), καθώς και συνδέσμους του Internet. Η Τράπεζα Ιδεών περιέχει δημοσιεύματα και υλικό πολυμέσων για την Ορθοδοξία και τον Ελληνικό πολιτισμό. Τα άρθρα αναφέρονται με το όνομα του συντάκτη τους και εφ' όσον είναι δυνατόν και με την πηγή τους. Περιλαμβάνει οκτώ θεματικές ενότητες 1-Ορθόδοξη πίστη, 2-Εθνικά Θέματα, 3-Παιδεία, 4-Κοινωνία, Θεσμοί, Δίκαιο, 5-Οικογένεια και νέοι, 6-Ιστορική βιβλιοθήκη, 7-Βιοηθική & Ιατρική, και 8-Θρησκευματα και Αιρέσεις.

### ΦΥΛΛΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΙΣΤΟΤΟΠΟΥ

<b>ΚΡΙΤΗΡΙΑ</b>	<b>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΠΕΝΤΑΒΑΘΜΙΑ ΚΛΙΜΑΚΑ LIKERT</b>	1	2	3	4	5	6
-----------------	--	---	---	---	---	---	---



ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ						
Μνεία Ευθύνης	Αναφέρεται ο υπεύθυνος/δημιουργός του ιστότοπου ή η ομάδα υπευθύνων/δημιουργών.					X
Επικαιρότητα-Ακρίβεια	Αναφέρεται το χρονικό διάστημα δημιουργίας του ιστότοπου. Δίνεται η ημερομηνία της τελευταίας ενημέρωσης του ιστοτόπου. Όλες οι πληροφορίες είναι ακριβείς.					X
Σκοπός	Οι σκοποί και στόχοι της ιστοσελίδας αναφέρονται στον ιστότοπο.					X
Πληρότητα-Αφθονία-Μοναδικότητα	Οι πληροφορίες είναι ολοκληρωμένες χωρίς να είναι υπέρμετρες ή πλεονάζουσες.					X
	Οι πληροφορίες είναι ενδιαφέρουσες, ενημερωτικές, οργανωμένες, με σωστή περιγραφή.					X
	Οι πληροφορίες είναι μοναδικές για μια συγκεκριμένη γνωστική περιοχή. Κάλυψη θέματος. Πρωτογενές υλικό.		X			
Κατανοησιμότητα-Μεστότητα-Αντικειμενικότητα	Σωστή διάρθρωση, γραμματική, ορθογραφία, σύνταξη.					X
	Το περιεχόμενο του κειμένου και το λεξιλόγιο, είναι κατάλληλα για τους χρήστες που επισκέπτονται τον συγκεκριμένο ιστότοπο.					X
Επικοινωνία	Ο ιστότοπος προωθεί την ενεργό συμμετοχή των αναγνωστών (υποβολή ερωτήσεων, δυνατότητα σχολιασμού).		X			
	Ο ιστότοπος παρέχει τρόπους επικοινωνίας (e-mail, τηλέφωνο, φαξ, ταχ. Διεύθυνση, chat) με τους συγγραφείς/δημιουργούς.		X			
Στερεοτυπικότητα	Έλλειψη στερεοτύπων που αφορά θέματα φύλου,	X				

	εθνότητας, θρησκείας, φυλών.						
<b>ΤΕΧΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ-ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΗ ΣΧΕΔΙΑΣΗ</b>							
Πολυγλωσσία	Ο ιστότοπος είναι κατασκευασμένος σε περισσότερες από μία γλώσσες.	X					
Λειτουργικότητα εφαρμογής	Ο ιστότοπος έχει μία ακολουθία και μία συγκεκριμένη εμφάνιση σε όλες τις σελίδες του. Η έκταση κάθε σελίδας δεν είναι πολύ μεγάλη, ώστε το scroll down να είναι μεγάλο και κουραστικό.	X					
	Οι υπερσύνδεσμοι (links) του ιστότοπου είναι όλοι ενεργοί και οι εικόνες εμφανίζονται σωστά (δεν υπάρχουν broken images).					X	
	Στον ιστότοπο διατίθεται η δυνατότητα εκτύπωσης.	X					
	Υπάρχει δυνατότητα τροποποίησης στον τρόπο προβολής του ιστότοπου (π.χ. μέγεθος κειμένου κ.ά.), ώστε να είναι αναγνώσιμος και από άτομα με ειδικές ανάγκες (ΑμεΑ). Οι σύνδεσμοι και οι εικόνες διαθέτουν alternative text, ώστε να είναι αναγνώσιμες και από τα προγράμματα ανάγνωσης ιστότοπων και κατανοητές από άτομα με ειδικές ανάγκες (ΑμεΑ).	X					
	Επιτόπια αξιολόγηση σελίδας- pop up box on screen.	X					
	Τα γραφικά φορτώνουν γρήγορα και χρησιμοποιούνται formats αρχείων που δεν απαιτούν μετατροπή από το χρήστη.					X	
	Γιά εικόνες χρησιμοποιούνται αρχεία gif και jpeg.					X	
	Η γραμματοσειρά των	X					

Λειτουργικότητα γραφικών και πολυμεσικών στοιχείων	κειμένων είναι ευκρινής (τύπος, μέγεθος, χρώμα) και το χρώμα του φόντου είναι ευχάριστο στην όραση. Οι σελίδες είναι απλά και ελκυστικά σχεδιασμένες, ώστε ο χρήστης να τις αναγνώσει ευχάριστα.						
	Ο τρόπος εμφάνισης (τοποθέτηση, μέγεθος) των γραφικών και των άλλων δομικών στοιχείων του ιστότοπου ελκύουν τον αναγνώστη. Η συνολική παρουσίαση είναι ευχάριστη, διατηρεί αμείωτο των ενδιαφέρον του αναγνώστη και τον παρακινεί να μείνει στον ιστότοπο.	X					
<b>ΠΛΟΗΓΗΣΗ</b>							
Ταχύτητα-Αξιοπιστία	Οι σελίδες φορτώνουν γρήγορα.					X	
Οργάνωση	Η πλοήγηση είναι οργανωμένη, ευκρινής. Η πληροφορία της σελίδας διατηρείται σε μορφή που μπορεί να τυπωθεί γρήγορα. Οι σύνδεσμοι οδηγούν σε σχετικό υλικό. Υπάρχει επιστροφή σε προηγούμενο κόμβο.					X	
	Οι σελίδες έχουν ευέλικτο σχήμα περιήγησης και αλληλουχία για γρήγορη πλοήγηση.					X	
	Η πρώτη σελίδα δείχνει εμφανώς πώς είναι οργανωμένος ο ιστότοπος και πώς να περιηγηθεί κανείς σε αυτόν.					X	
	Οι σύνδεσμοι κειμένου, οι γραφικοί σύνδεσμοι, γραφικά και ήχοι είναι εύκολο να εντοπιστούν.					X	
	Οι εικόνες έχουν επιλεγθεί, ώστε να αντιπροσωπεύουν τον σύνδεσμο που περιγράφουν.					X	

Αναζήτηση	Ο ιστότοπος έχει τη δική του μηχανή αναζήτησης για αναζήτηση θεμάτων στις σελίδες του ή σε άλλους ιστότοπους.	X				
-----------	---	---	--	--	--	--

**Ποσοστό M/O: 3.21**

### **16-Ορθόδοξη Χριστιανοσύνη στο διαδίκτυο.**

URL: <http://www.orthodoxos-christianismos.com/>

Πρόκειται για ιστότοπο, όπου η πρώτη στήλη περιέχει πληροφορίες για την Εκκλησία της Ελλάδος, του Οικουμενικού Πατριαρχείου και τα παλαίφατα και νεοπαγή πρεσβυγενή Πατριαρχεία (επισκοπές, ενορίες, μοναστήρια, οργανισμοί, εκπαιδευτικά ιδρύματα, ΜΜΕ). Η δεύτερη στήλη δίνει πληροφορίες για την ορθόδοξη πίστη και λατρεία, κουλτούρα τέχνη και επιστήμη, εκκλησιαστικό βίο και κοινωνία. Στόχος είναι ο ιστότοπος αυτός να προσφέρει στο πλήρωμα της Ορθοδόξου Εκκλησίας, μέσα από τον διαρκώς αυξανόμενο και εξελισσόμενο χώρο του διαδικτύου, έγκυρη και έγκαιρη

ενημέρωση, όσο αυτό είναι ανθρωπίνως δυνατό, για το ευρύ φάσμα των πνευματικών ευκαιριών της ζωής της εκκλησίας.

### ΦΥΛΛΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΙΣΤΟΤΟΠΟΥ

ΚΡΙΤΗΡΙΑ	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΠΕΝΤΑΒΑΘΜΙΑ ΚΛΙΜΑΚΑ LIKERT	1	2	3	4	5	6
<b>ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ</b>							
Μνεία Ευθύνης	Αναφέρεται ο υπεύθυνος/δημιουργός του ιστότοπου ή η ομάδα υπευθύνων/δημιουργών.	X					
Επικαιρότητα-Ακρίβεια	Αναφέρεται το χρονικό διάστημα δημιουργίας του ιστότοπου. Δίνεται η ημερομηνία της τελευταίας ενημέρωσης του ιστοτόπου. Όλες οι πληροφορίες είναι ακριβείς.	X					
Σκοπός	Οι σκοποί και στόχοι της ιστοσελίδας αναφέρονται στον ιστότοπο.	X					
Πληρότητα-Αφθονία-Μοναδικότητα	Οι πληροφορίες είναι ολοκληρωμένες χωρίς να είναι υπέρμετρες ή πλεονάζουσες.			X			
	Οι πληροφορίες είναι ενδιαφέρουσες, ενημερωτικές, οργανωμένες, με σωστή περιγραφή.			X			
	Οι πληροφορίες είναι μοναδικές για μια συγκεκριμένη γνωστική περιοχή. Κάλυψη θέματος. Πρωτογενές υλικό.	X					
Κατανοησιμότητα-Μεστότητα-Αντικειμενικότητα	Σωστή διάρθρωση, γραμματική, ορθογραφία, σύνταξη.					X	
	Το περιεχόμενο του κειμένου και το λεξιλόγιο, είναι κατάλληλα για τους χρήστες που επισκέπτονται τον συγκεκριμένο ιστότοπο.					X	
Επικοινωνία	Ο ιστότοπος προωθεί την ενεργό συμμετοχή των αναγνωστών (υποβολή	X					

	ερωτήσεων, δυνατότητα σχολιασμού).						
	Ο ιστότοπος παρέχει τρόπους επικοινωνίας (e-mail, τηλέφωνο, φαξ, ταχ. Διεύθυνση, chat) με τους συγγραφείς/δημιουργούς.		X				
Στερεοτυπικότητα	Έλλειψη στερεοτύπων που αφορά θέματα φύλου, εθνότητας, θρησκείας, φυλών.			X			
<b>ΤΕΧΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ-ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΗ ΣΧΕΔΙΑΣΗ</b>							
Πολυγλωσσία	Ο ιστότοπος είναι κατασκευασμένος σε περισσότερες από μία γλώσσες.					X	
Λειτουργικότητα εφαρμογής	Ο ιστότοπος έχει μία ακολουθία και μία συγκεκριμένη εμφάνιση σε όλες τις σελίδες του. Η έκταση κάθε σελίδας δεν είναι πολύ μεγάλη, ώστε το scroll down να είναι μεγάλο και κουραστικό.					X	
	Οι υπερσύνδεσμοι (links) του ιστότοπου είναι όλοι ενεργοί και οι εικόνες εμφανίζονται σωστά (δεν υπάρχουν broken images).					X	
	Στον ιστότοπο διατίθεται η δυνατότητα εκτύπωσης.	X					
	Υπάρχει δυνατότητα τροποποίησης στον τρόπο προβολής του ιστότοπου (π.χ. μέγεθος κειμένου κ.ά.), ώστε να είναι αναγνώσιμος και από άτομα με ειδικές ανάγκες (ΑμεΑ). Οι σύνδεσμοι και οι εικόνες διαθέτουν alternative text, ώστε να είναι αναγνώσιμες και από τα προγράμματα ανάγνωσης ιστότοπων και κατανοητές από άτομα με ειδικές ανάγκες (ΑμεΑ).	X					
	Επιτόπια αξιολόγηση σελίδας-pop up box on screen.	X					

Λειτουργικότητα γραφικών και πολυμεσικών στοιχείων	Τα γραφικά φορτώνουν γρήγορα και χρησιμοποιούνται formats αρχείων που δεν απαιτούν μετατροπή από το χρήστη.					X	
	Γιά εικόνες χρησιμοποιούνται αρχεία gif και jpeg.					X	
	Η γραμματοσειρά των κειμένων είναι ευκρινής (τύπος, μέγεθος, χρώμα) και το χρώμα του φόντου είναι ευχάριστο στην όραση. Οι σελίδες είναι απλά και ελκυστικά σχεδιασμένες, ώστε ο χρήστης να τις αναγνώσει ευχάριστα.					X	
	Ο τρόπος εμφάνισης (τοποθέτηση, μέγεθος) των γραφικών και των άλλων δομικών στοιχείων του ιστότοπου ελκύουν τον αναγνώστη. Η συνολική παρουσίαση είναι ευχάριστη, διατηρεί αμείωτο των ενδιαφέρον του αναγνώστη και τον παρακινεί να μείνει στον ιστότοπο.					X	
<b>ΠΛΟΗΓΗΣΗ</b>							
Ταχύτητα-Αξιοπιστία	Οι σελίδες φορτώνουν γρήγορα.					X	
Οργάνωση	Η πλοήγηση είναι οργανωμένη, ευκρινής. Η πληροφορία της σελίδας διατηρείται σε μορφή που μπορεί να τυπωθεί γρήγορα. Οι σύνδεσμοι οδηγούν σε σχετικό υλικό. Υπάρχει επιστροφή σε προηγούμενο κόμβο.					X	
	Οι σελίδες έχουν ευέλικτο σχήμα περιήγησης και αλληλουχία για γρήγορη πλοήγηση.					X	
	Η πρώτη σελίδα δείχνει εμφανώς πώς είναι οργανωμένος ο ιστότοπος και					X	

	πώς να περιηγηθεί κανείς σε αυτόν.						
	Οι σύνδεσμοι κειμένου, οι γραφικοί σύνδεσμοι, γραφικά και ήχοι είναι εύκολο να εντοπιστούν.					X	
	Οι εικόνες έχουν επιλεγθεί, ώστε να αντιπροσωπεύουν τον σύνδεσμο που περιγράφουν.	X					
Αναζήτηση	Ο ιστότοπος έχει τη δική του μηχανή αναζήτησης για αναζήτηση θεμάτων στις σελίδες του ή σε άλλους ιστότοπους.					X	

**Ποσοστό M/O: 3.39**

### **4.3. Κριτική Διαδικτυακών Θεολογικών Πηγών.**

Αρχικώς, τα εν λόγω κριτήρια συμβάλλουν αποφασιστικά στη χρήση αναζήτησης, μετάδοσης επίκαιρων και αξιόπιστων πληροφοριών, παρακολούθηση των τρεχουσών



εξειλίξεων, προβολή της πληροφορίας διαθεματικά, δυνατότητα επικοινωνίας και συνεργασίας, καθώς και ανταλλαγής απόψεων, αλλά και εργασιών. Επίσης, βοηθούν καίρια τους χρήστες να κάνουν διάκριση μεταξύ αυθεντικών και αμφίβολων πληροφοριών. Κατά την παρούσα αξιολόγηση έγινε μια διερεύνηση της σχέσης μεταξύ των αξόνων της χρησιμότητας και της χρηστικότητας του μοντέλου, ούτως ώστε να φανεί η ενότητα, που πρέπει να διέπει αξιολογήσεις αυτού του τύπου, καθώς και των σημαντικότερων χαρακτηριστικών του συστήματος και του περιεχομένου, που επιδρούν στη διάδραση και διεπαφή με τους χρήστες. Από την αξιολόγηση διεφάνη ότι υπάρχει συσχέτιση των δύο αξόνων και ότι τα ευρήματα της συνιστούν τη στενότερη συνεργασία μεταξύ των φορέων υλοποίησης των πληροφοριακών πηγών, προκειμένου να αναπτύσσονται ομοιόμορφα και ισότιμα όλα τα στοιχεία που επηρεάζουν τη διάδραση.

Η παρουσίαση των διαφόρων προσεγγίσεων στον πίνακα κριτηρίων έγινε προκειμένου να φανεί η πολυκλαδικότητα τους, που απαιτείται για το σχεδιασμό. Από τα παραπάνω μπορεί κανείς να συναγάγει ότι η καθιέρωση ειδικών και αντικειμενικών κριτηρίων και προδιαγραφών αξιολόγησης και η σωστή εκτέλεση τους, μπορούν να βελτιώσουν σε ικανοποιητικό βαθμό τη γόνιμη αξιοποίηση των διαδικτυακών πηγών. Η παρούσα αξιολόγηση προτείνει ένα χρηστοκεντρικό μοντέλο, που να λαμβάνει υπ' όψιν του τη διεγκυστίνδα μεταξύ βασικών λειτουργιών, πρόσθετων υπηρεσιών των ηλεκτρονικών πηγών πληροφόρησης και ικανοτήτων χρηστών.

Αναφορικά με την αξιολόγηση των πληροφοριακών πηγών, μετά τη χρήση των κριτηρίων αξιολόγησης οι παραπάνω ιστότοποι κρίνονται ικανοποιητικά επαρκής συμπληρώνοντας μέσος όρο των πηγών 3.50 στα 5. Δεν παύει, όμως, κάποια κριτήρια να χρήζουν βελτίωση και να υπάρχουν ελλείψεις. Πιο ειδικά, φαίνεται από τη διερεύνηση τα αποτελέσματα, που προέκυψαν μετά την εφαρμογή του μοντέλου αξιολόγησης σε κάθε μια από τις πηγές που επιλέχθηκαν, να δείχνουν ότι σε κανένα ιστότοπο δεν παρέχεται καμία πληροφορία για την συχνότητα ανανέωσης καθώς και τον χρόνο της πρώτης τους εμφάνισης. Το γεγονός αυτό όμως αυτό δεν προσφέρεται πουθενά σαν πληροφορία για τον χρήστη, δεν υπάρχει δηλαδή κανένα link που να αναφέρει την συχνότητα ανανέωσης. Σε όλες τις περιπτώσεις τα άρθρα και τα κείμενα δημοσιεύονται ανυπόγραφα. Μειονέκτημα αποτελεί και το γεγονός ότι ορισμένοι ιστότοποι δεν διαθέτουν υποστήριξη της Αγγλικής γλώσσας, γεγονός που το περιορίζει

στα στενά όρια του Ελληνικού κοινού [Πηγές 2, 7, 15]. Στα παραπάνω μπορούμε να προσθέσουμε ως αρνητικό στοιχείο το γεγονός ότι υπάρχουν κάποιες πηγές, όπου η συνολική αισθητική τους και ο σχεδιασμός τους δεν είναι αρκετά φιλικός προς τον χρήστη [Πηγές: 1, 2, 8, 16]. Ένα ακόμη σημαντικό εύρημα, που προέκυψε από την εφαρμογή του μοντέλου αξιολόγησης, ήταν ότι δεν υπήρχε σε καμία πηγή σελίδα επιτόπιας αξιολόγησης. Ειδική αναφορά πρέπει να γίνει για το κριτήριο της δυνατότητας τροποποίησης στον τρόπο προβολής του ιστότοπου (π.χ. μέγεθος κειμένου κ.ά.), ώστε να είναι αναγνώσιμος και από άτομα με ειδικές ανάγκες (ΑμεΑ). Το συγκεκριμένο κριτήριο πρόκειται κυρίως για πρόταση του γράφοντα προς μελλοντική μέριμνα και εφαρμογή των ειδικών σχεδιασμού ιστοσελίδων.

Σε γενικές γραμμές τα κριτήρια, τα οποία καλύπτονται από μεγάλη πλειοψηφία πηγών είναι εκείνο της μνείας ευθύνης [Πηγές 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 14, 15]. Ομοίως, αρκετοί ιστότοποι περιγράφουν επαρκώς το σκοπό της δημιουργίας τους [Πηγές 3, 4, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 14, 15]. Το τελευταίο μαζί με την μνεία ευθύνης αποτελούν τα βασικότερα κριτήρια για την αξιοπιστία μια ηλεκτρονικής πηγής. Σύμφωνα με τη αξιολόγηση οι πλειοψηφία των παραπάνω πηγών φαίνεται να καλύπτει άλλα εξίσου σημαντικά κριτήρια, που συμβάλουν στην ποιότητα της αξιοπιστίας, όπως αυτό της ακρίβειας, πληρότητας, αντικειμενικότητας και ενημέρωσης των πηγών, προσβασιμότητα, γραφικών-πολυμεσικών στοιχείων, ταχύτητας και οργάνωσης της πληροφορίας Πλοήγηση. Πιο ειδικά, κάθε ιστότοπος δημοσιεύει έναν ικανοποιητικό αριθμό θεμάτων, άρθρων και ειδήσεων. Τα κείμενα, που προβάλλονται, είναι απαλλαγμένα από γραμματικά, και συντακτικά λάθη. Επίσης, και δομή και οργάνωση της θεματολογίας είναι αρκετά σωστή, καθώς η κατηγοριοποίηση των άρθρων διατηρείται στην πλειοψηφία των ιστότοπων. Οι ενότητες ταξινομούνται σε κατηγορίες σε όλες τις πηγές, πράγμα που διευκολύνει το χρήστη στην εύρεση των θεμάτων που τον ενδιαφέρουν ανά πάσα στιγμή τα θέματα που τον ενδιαφέρουν χωρίς να χρειάζεται να επιστρέψει στην αρχική σελίδα. Ένα ικανοποιητικός αριθμός ιστότοπων παρέχει δυνατότητα περαιτέρω αναζήτησης πέραν των βασικών πληροφοριών, όπου ο χρήστης με απλή αναζήτηση μπορεί να εισάγει τους όρους που επιθυμεί είτε στην τρέχουσα έκδοση, είτε και στο διαδίκτυο [Πηγές 1, 2, 3, 4, 5, 8, 10, 11, 12, 14, 16]. Επιπλέον, δεν εντοπίζονται banners με διαφημιστικά μηνύματα, στοιχείο μάλλον ενοχλητικό για τους περισσότερους χρήστες του διαδικτύου.

Πέραν του περιεχομένου τους οι πλειοψηφία των πηγών παρουσιάζουν αρκετά καλή σχεδίαση του ιστότοπου, χωρίς δεν έχουν παρατηρηθεί σχεδιαστικές υπερβολές. Τα κείμενα παρουσιάζονται σε άσπρο φόντο με μαύρα γράμματα ικανοποιητικού μεγέθους, κάτι που τα κάνει αρκετά ευανάγνωστα. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα κάθε ιστότοπος να «κατεβαίνει» αρκετά γρήγορα, και η πλοήγηση να είναι ιδιαίτερα εύκολη ακόμη και για τους αρχάριους. Όλοι οι σύνδεσμοι κάθε ιστότοπου είναι ενεργοί, και όλα τα γραφικά στοιχεία, λίγα σε αριθμό, λειτουργούν και εκτελούν τη λειτουργία τους και δεν επιβαρύνουν την πλοήγηση του χρήστη. Στους τρόπους επικοινωνίας ανάμεσα στη πηγή και τους χρήστες οι πηγές, όπως φάνηκε και από την αξιολόγηση τους, ακολουθούν όλες την ίδια γραμμή όπου η επικοινωνία γίνεται μέσω αποστολής ηλεκτρονικών μηνυμάτων.

#### **4.4. Πίνακας Αξιολογικής Κατάταξης Θεολογικών Πηγών Πληροφόρησης.**

<b>A/ A</b>	<b>Διαδικτυακή Θεολογική πηγή</b>	<b>Μέσος Όρος</b>
1	Orthodoxwiki	4.32
2	Thesaurus Linguae Graecae (TLG)	4.28
3	Ανέμη	4.14
4	Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών	3.92
5	Πεμπτουσία	3.92
6	Αποστολική Διακονία	3.89
7	Ψηφιακή Βιβλιοθήκη της Μονής Λειμώνος	3.85
8	Ορθόδοξη Ψηφιακή Θεολογική Βιβλιοθήκη	3.78
9	Σπουδαστηρίου Νέου Ελληνισμού	3.71
10	Ορθόδοξη Χριστιανοσύνη στο διαδίκτυο	3.39
11	Μυριόβιβλος	3.35
12	Αγιορείτικη Μνήμη	3.32
13	Εργαστήριο Ερευνών Νεοελληνικής Φιλοσοφίας	3.28
14	Τράπεζα Ιδεών	3.21
15	Οι 12 Τόμοι της Θρησκευτικής και Ηθικής εγκυκλοπαίδειας	3.10
16	Έλλοπος	2.67

## **Περιορισμοί-Μελλοντική Έρευνα**

Αρχικώς να σημειωθεί ότι για τη μελέτη επιδίωξα να εξετάσω την εφαρμογή του συγκεκριμένου μοντέλου σε ένα σύνολο πηγών. Τα συμπεράσματά είναι απολύτως συμβατά με το μοντέλο, πράγμα που σημαίνει ότι εκπληρώθηκε ο στόχος της εργασίας σε κάποιο βαθμό. Ωστόσο, κρίνεται αναγκαίο να επισημανθεί ότι τα αποτελέσματα της έρευνας πρέπει να ερμηνευθούν υπό το φως κάποιων περιορισμών. Ο αρχικός περιορισμός σχετίζεται με την εξέταση των πηγών, που βασίζονται σε σχετικά μικρά δείγματα. Δεύτερον, η κριτική αξιολόγηση των συγκεκριμένων θεολογικών πηγών

στηρίχθηκε μόνο από τον γράφοντα. Στηριζόμενος στην κρίση του πιθανότατα το αποτέλεσμα, που καταγράφηκε, ήταν σε κάποιο βαθμό υποκειμενικό.

Για να αυξήσουμε τη γενικευσιμότητα των ευρημάτων, τα αποτελέσματα της μελέτης πρέπει να συγκριθούν προσεκτικά με αυτά που βασίστηκαν σε αντικειμενικά δεδομένα μέσω της διεξαγωγής έρευνας. Για το λόγο αυτό, η μελλοντική έρευνα θα μπορούσε να ωφεληθεί από τη χρήση μεγαλύτερων και πιο ποικίλων δειγμάτων, όπου θα ήταν χρήσιμο να εφαρμοστούν πιλοτικές δοκιμές και να συλλεχτούν πρόσθετα δεδομένα από σπουδαστές-χρήστες θεολογικών σπουδών (π.χ. ερωτηματολόγιο ή συνεντεύξεις). Ο στόχος της έρευνας θα είναι να προσφέρει ένα πλήρως λειτουργικό, πειραματικά δοκιμασμένο εργαλείο κριτηρίων, το οποίο μπορεί να υιοθετηθεί από τους εκπαιδευτές-ειδικούς πληροφορίας, για να διδάξει δεξιότητες αξιολόγησης αξιοπιστίας σε χρήστες για την περιήγηση και επιλογή πηγών στο διαδίκτυο. Αυτές οι πληροφορίες θα μπορούσαν να είναι ιδιαίτερα πολύτιμες για την διδασκαλία και μάθηση αξιολόγησης διαδικτυακών πηγών πληροφόρησης των σπουδαστών-χρηστών και των εκπαιδευτών-ειδικών πληροφόρησης.

## **Συμπεράσματα**

Καταληκτικά, στην παρούσα εργασία επιχειρήσαμε μια προσεγγιστική προσπάθεια ερμηνείας, καταγραφής και εφαρμογής ορισμένων βασικών κριτηρίων αξιολόγησης. Η συνεχής εξάπλωση και η αυξανόμενη πολυμορφία της ηλεκτρονικής πληροφορίας προσφέρει αρκετές επιλογές για ευρύ αναζήτηση πληροφόρησης. Η σχεδίαση και η χρησιμοποίηση των σύγχρονων εργαλείων με αποτελεσματικό τρόπο δεν είναι απλή διαδικασία. Η αξιολόγηση των ιστοτόπων είναι μια διαδικασία, που απαιτεί τη δημιουργία ειδικών αξιόπιστων και αντικειμενικών κριτηρίων και προδιαγραφών, καθώς αποτελεί ένα ανοικτό πεδίο προβληματισμού, το οποίο χαρακτηρίζεται αφενός

από συγκεκριμένες πρακτικές και αφετέρου από ζητήματα προς διερεύνηση. Πρέπει, δηλαδή, να ληφθούν υπόψη οι πολυπλοκότητες του σχεδιασμού, της πληροφόρησης και της αλληλεπίδρασης μεταξύ χρηστών και πληροφοριών και να αποτελέσουν μέρος της αξιολόγησης της δοκιμής χρηστικότητας, της ανάλυσης δεδομένων και των συστάσεων για την αλλαγή σχεδιασμού. Προϋποθέτουν γνώσεις, ενώ απαιτείται μακρόπνοος και καινοτόμος σχεδιασμός. Δεν αποτελεί έκπληξη το γεγονός, ότι η αντιμετώπιση της χρηστικότητας των σύνθετων συστημάτων απαιτεί συνεχή και επαναληπτική προσέγγιση (Albers, 2011: 14).

Η θέσπιση συγκεκριμένων κριτηρίων αξιολόγησης και η ορθολογική εφαρμογή τους μπορούν να βελτιώσουν καθοριστικά τη γόνιμη αξιοποίηση του Διαδικτύου διευρύνοντας περαιτέρω τη γνώση του χρήστη. Η αξιολόγηση της αξιοπιστίας των πληροφοριών πρέπει να αποτελεί πρόκληση για τους χρήστες. Απαιτείται η ανάπτυξη δεξιοτήτων και διαδικασιών για την επιλογή και παρουσίαση πληροφοριών στο Διαδίκτυο. Είναι σαφές ότι είναι απαραίτητο να σχεδιαστούν διδακτικές δραστηριότητες, που προωθούν την ανάπτυξη ενός από τα καθήκοντα του σημερινού αναγνώστη: να διακρίνει ποιες πληροφορίες είναι αξιόπιστες στο πλαίσιο της αναζήτησης του Διαδικτύου με πολλούς σκοπούς, ιδίως με εκείνους που καταπιάνονται με την εκπαίδευση-έρευνα (Kriscautzky and Ferreira, 2014: 932). Οι χρήστες είναι ωφέλιμο να διδαχθούν εποικοδομητικά τα μοντέλα αξιολόγησης πληροφοριακών πηγών σε καταστάσεις, όπου επιδιώκουν την απόκτηση αξιόπιστων πληροφοριών υψηλής ποιότητας. Όπως έδειξε και η πρόσφατη μελέτη των Hahnel et al. (2018) οι εξειδικευμένοι αναγνώστες είναι σε θέση να καταναείμουν τους διαδικτυακούς πόρους τους πιο αποτελεσματικά από τους λιγότερο εξειδικευμένους αναγνώστες κατά την αξιολόγηση των διαδικτυακών πληροφοριών. Η κριτική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων για την εύρεση χρήσιμων πηγών πληροφόρησης είναι απαραίτητη, όταν ο χρήστης προβαίνει σε αναζήτηση στο διαδίκτυο.

Η αξιολόγηση, λοιπόν, είναι εκείνη που θα διευκολύνει τον χρήστη να εντοπίζει τις πληροφοριακές πηγές του, οι οποίες ταιριάζουν στις ανάγκες του. Η προσέγγιση αξιολόγησης ηλεκτρονικών πηγών πληροφόρησης βασίζεται σε έναν μηχανιστικό τρόπο αξιολόγησης, που έρχεται σε πλήρη συμφωνία με την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης στην προσπάθειά του να παράσχει εναλλακτικούς τρόπους αξιολόγησης. Από τα παραπάνω μπορεί κανείς να επισημάνει ότι το Διαδίκτυο δεν έχει αλλάξει τόσο

πολύ τις δεξιότητες που απαιτούνται για την αξιολόγηση της αξιοπιστίας των πληροφοριών, έχει αλλάξει την ανάγκη των ανθρώπων να γνωρίζουν πότε και πώς να ασκήσουν αυτές τις δεξιότητες. Η διαδικασία αυτή ασφαλώς θα οδηγήσει τον ερευνητή-χρήστη σε σοφή και ηθική χρήση της πληροφορίας, βοηθώντας τον την ίδια στιγμή να αναπτύξει με επιτυχία μια συνεχή διά βίου μάθηση.

Οι τομείς υπηρεσιών των κέντρων πληροφόρησης είναι εκείνοι που καθορίζουν τους λόγους και τους τρόπους αξιολόγησης της πηγής. Κύρια μέριμνα από πλευράς βιβλιοθηκών θα είναι λοιπόν η ανάπτυξη δεξιοτήτων κριτικής σκέψης αξιολόγησης των διαδικτυακών πηγών στους χρήστες, καθώς οι τελευταίοι στρέφονται ολοένα και περισσότερο σε ηλεκτρονικές πηγές για πληροφορίες, που χρησιμοποιούν για να καθοδηγήσουν τις αποφάσεις τους. Οι ειδικοί πληροφόρησης είναι υπεύθυνοι να ενημερώσουν τους χρήστες σχετικά με τις αρνητικές συνέπειες και να τους βοηθήσουν να αποφύγουν την παραπλάνηση, τη χειραγώγηση και την πειθώ με παραπληροφόρηση στο σύγχρονο περιβάλλον ενημέρωσης και πληροφορίας που ζουν. Χωρίς καθοδήγηση, ωστόσο, είναι πιθανό να αντιμετωπίσουν πολλές δυσκολίες στη διεξαγωγή αξιολόγησης αξιοπιστίας. Η πρόχειρη διαδικασία αναζήτησης και η έλλειψη γνώσης των παραδοσιακών μορφών αξιολόγησης κάνει την όλη διαδικασία της έρευνας μια δύσκολη και συχνά επισφαλή διαδικασία. Και αυτό διότι η χαώδης φύση του διαδικτύου μπορεί να καταστεί υπεύθυνη για την πολυποίκιλη κατάσταση που επικρατεί στη μορφολογία των ηλεκτρονικών πηγών πληροφόρησης. Η διαδικασία αυτή θα οδηγήσει και τους χρήστες να είναι σε θέση να αξιολογούν και να επιλέγουν έγκυρες πηγές, οι οποίες θα ανταποκρίνονται στις πληροφοριακές τους ανάγκες.

Τέλος, αναφορικά με τους σχεδιαστές-δημιουργούς κριτηρίων αξιολόγησης καλό θα είναι να υιοθετούν τη χρηστικότητα των κριτηρίων αξιολόγησης και να εξασφαλίσουν ότι η ευελιξία θα ανταποκρίνεται στις ανάγκες των χρηστών. Η ραγδαία ανάπτυξη της ηλεκτρονικής πληροφόρησης δίνει τη δυνατότητα σε κάθε μη ειδήμονα να αναρτήσει άκριτα και ασυλλόγιστα σε αυτό τις δημοσιεύσεις του. Οι χρήστες στις μέρες μας έχουν πληθύνει και έχουν ενδυναμωθεί, και εκφράζουν με στεντόρειο τρόπο τις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες τους και καλούν τους σχεδιαστές των ψηφιακών πηγών να τους λαμβάνουν υπ' όψιν τους κατά τον σχεδιασμό και την υλοποίησή τους. Άλλωστε, η αξιοπιστία του ιστού έχει γίνει ακόμη πιο σημαντική και απαιτητή από ό, τι ήταν.

Εν κατακλείδι, η συγκεκριμένη εργασία προσέφερε χρήσιμες γνώσεις σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο οι χρήστες αντιμετωπίζουν την πρόκληση αξιολόγησης της αξιοπιστίας στο διαδίκτυο. Αυτή η μελέτη δείχνει ότι, κάτω από συγκεκριμένες συνθήκες, οι χρήστες μπορούν να χρησιμοποιούν στρατηγικές που μεγιστοποιούν το κέρδος τους σε πληροφορίες. Ο εντοπισμός και η απογραφή των κριτηρίων, που χρησιμοποιούν οι χρήστες κατά τη διάρκεια της αξιολόγησης αξιοπιστίας στο διαδικτυακό περιβάλλον είναι ένα σημαντικό πρώτο βήμα για την ανάπτυξη εξειδικευμένων θεωρητικών εξηγήσεων σχετικά με την ηλεκτρονική συμπεριφορά αξιολόγησης πληροφοριών. Επιπλέον, η κατανόηση των κριτηρίων, που χρησιμοποιούνται στην αξιολόγηση των πληροφοριών μπορεί να βοηθήσει τους ειδικούς πληροφόρησης, εκπαιδευτικούς και άλλους να σχεδιάσουν στρατηγικές παρέμβασης για την αύξηση του πληροφοριακού γραμματισμού των χρηστών του Διαδικτύου. Τα ευρήματά παρέχουν ένα πρώτο βήμα στην κατανόηση των παραγόντων, που επηρεάζουν την αξιοπιστία της πληροφορίας, ώστε οι δημιουργοί και οι χρήστες πληροφοριών να μπορούν να αξιολογούν την αξιοπιστία της πληροφορίας πιο αποτελεσματικά. Ευχής έργο η συγκεκριμένη έρευνα να αποτελέσει εφαλτήριο δύναμη και θα παρακινήσει τη διεξαγωγή άλλης αντίστοιχης έρευνας για τους παράγοντες, που επηρεάζουν την επεξεργασία πληροφοριών.

## Βιβλιογραφία

### Ελληνική

Αβούρης, Ν., Κατσάνος, Χ., Τσέλιος, Ν., Μουστάκας, Κ. (2015). *Εισαγωγή στην αλληλεπίδραση ανθρώπου-υπολογιστή*. [ηλεκτρ. βιβλ.] Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. Διαθέσιμο στο: <http://hdl.handle.net/11419/4213>

Δημούλας, Χ. (2015). *Τεχνολογίες συγγραφής και διαχείρισης πολυμέσων*. Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. Διαθέσιμο στο: <http://hdl.handle.net/11419/4343>



- Καπιδάκης, Σ. (2014). *Εισαγωγή στις ψηφιακές βιβλιοθήκες*. Θεσσαλονίκη: Δίσιγμα.
- Καραμανώλη, Ε. (2015). Η αξιοποίηση της σχολικής βιβλιοθήκης στην εκπαιδευτική διαδικασία και τον πληροφοριακό γραμματισμό: Ένα διδακτικό παράδειγμα στο μάθημα της Ιστορίας. *Hellenic Academic Libraries Journal*. 1:23-36.
- Κλαψόπουλος Γ., Μπαλατζάρας Μ., Ζαπουνίδου Σ., Πατρινός, Δ. (2016). Ελληνικές ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες και υπηρεσίες Πληροφοριακής Παιδείας: η ανάπτυξη της διαδικτυακής εκπαιδευτικής πλατφόρμας. ILSEAB. *Hellenic Academic Libraries Journal*. 2(1):29-46.
- Κορομπίλη, Σ., Τόγια, Α. (2015). *Πληροφοριακός γραμματισμός*. [ηλεκτρ. βιβλ.] Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. Διαθέσιμο στο: <http://hdl.handle.net/11419/2701>
- Μαυροσκούφης, Δ. (2016). *Αναζητώντας τα ίχνη της ιστορίας: ιστοριογραφία, διδακτική μεθοδολογία και ιστορικές πηγές*. Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη.
- Μάνεση, Δ.Κ., Κουλούρης, Α. (2015). *Διαχείριση Ψηφιακού Περιεχομένου*. [ηλεκτρ. βιβλ.] Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. Διαθέσιμο στο: <http://hdl.handle.net/11419/2496>
- Μπουγατζέλη, Ε., Σουλιώτη, Α., Τόγια Α. (2015). Πληροφοριακός Γραμματισμός και εκπαίδευση φοιτητών/τριών παιδαγωγικών τμημάτων: η περίπτωση του ΠΤΔΕ της Παιδαγωγικής Σχολής του ΑΠΘ. *Hellenic Academic Libraries Journal*. 2:15-27.
- Μυρίδης, Νικόλαος. (2012). *Πληροφορία και Πληροφορική*. Θεσσαλονίκη: Αφών Κυριακίδη.
- Μυρίδης, Νικόλαος. (2012). *Ψηφιακή Επεξεργασία Συλλογών Κειμένων*. Θεσσαλονίκη: Τζιόλα.

Μυρίδης, Α. (2013). *Εφαρμογές της Πληροφορικής στην Θεολογία και τον Πολιτισμό*. χ.ο.

Παπαδάκης, Σ., Παρασκευάς, Α., Φατσέα, Α., Κερκίρη, Τ., Μπίτσης, Χ., Τζιμόπουλος, Ν. (2015). Αξιολόγηση εκπαιδευτικών ιστότοπων: Η περίπτωση του 6ου Διαγωνισμού Ελληνόφωνων Εκπαιδευτικών Ιστότοπων. *Θέματα Επιστημών και Τεχνολογίας στην Εκπαίδευση*. 8(1-2):107-121.

Παρασκευάς, Μ., Ασημακόπουλος, Γ., Τριανταφύλλου, Β. (2015). *Κοινωνία της πληροφορίας*. [ηλεκτρ. βιβλ.] Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. Διαθέσιμο στο: <http://hdl.handle.net/11419/378>

Τζιμογιάννης, Α. (2017). *Ηλεκτρονική μάθηση-Θεωρητικές προσεγγίσεις και εκπαιδευτικοί σχεδιασμοί*. Αθήνα: Κριτική.

Χατζηλία, Μ., Μολέ, Β., Παρασκευόπουλος, Κ., Γαρουφάλλου, Ε. (2013). Πλοηγός Πληροφοριακού Γραμματισμού: ένα Web εργαλείο που ηγείται της διαδρομής. Στο Τσάκωνας, Γ. επ., *22ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. Επιστροφή στο μέλλον: οι αξίες του παρελθόντος οδηγοί για το μέλλον*. Πάτρα: Βιβλιοθήκη & Κέντρο Πληροφόρησης.

## **Ξενογλώσση**

Aggarwal, S., Oostendorp, H.V., Reddy, Y. R., Indurkha, B. (2014). Providing Web Credibility Assessment Support. *Proceedings of the 2014 European Conference on Cognitive Ergonomics*. 29:1-9. DOI: 10.1145/2637248.2637260

Albers, J.M., (2011). Usability of Complex Information Systems. In Albers, J.M., Still, B. eds. *Usability of complex information systems: evaluation of user interaction*. FL: Taylor and Francis Group.

- Angell, K., Tewell, E. (2017). Teaching and Un-Teaching Source Evaluation: Questioning Authority in Information Literacy Instruction. *Communications in Information Literacy*. 11(1):95-121.
- Brandt, D. S. (1996). Evaluating information on the Internet. *Computers in Libraries*. 16(5):44-46.
- Borrelli, S. and Covey, M. (2012). Information evaluation instruction: A three term project with a first year experience course. *Communications in Information Literacy*, 6(2):173-190. DOI: 10.758/cil.v6i2.193.
- Carmichael, E. και Helen Farrell, H. (2012). Evaluation of the Effectiveness of Online Resources in Developing Student Critical Thinking: Review of Literature and Case Study of a Critical Thinking Online Site. *Journal of University Teaching & Learning Practice*. 9(1):1-17.
- Colepicolo, E. (2015). Information reliability for academic research: review and recommendations, *New Library World*. 116 (11/12):646-660.
- December, J. (1994). Challenges for web information providers. *Computer-Mediated Communication*. 1:8-24.
- Estellés-Arolas, E., González Ladrón-de-Guevara, F. (2012). Towards an integrated crowdsourcing definition. *Journal of Information Science*. 38(2):189-200. <https://doi.org/10.1177/0165551512437638>
- Fidel, R. et al. (1999). A visit to the information mall: Web searching behavior of high school students. *Journal of the American Society for Information Science*. 50(1):24-37.
- Fritch, J.W., Cromwell, R. L. (2001). Evaluating Internet resources: Identity, affiliation, and cognitive authority in a networked world. *Journal of the American Society for Information Science and Technology*. 52(6):499-507. <https://doi.org/10.1002/asi.1081>.

- Fusch, I.P., Ness, L.R., Booker, M.J., Fusch, E.G., (2017). The Ethical Implications of Plagiarism and Ghostwriting in an Open Society. *Journal of Social Change*. 9 (1):55-63. DOI: 10.5590/JOSC.2017.09.1.04
- Garoufallou, E., Mystakopoulos, F., Siatiri, R., Balatsoukas, P., and Zafeiriou, G. (2013). Usability evaluation of the digital archive of the Hellenic Broadcasting Corporation (ERT). *Qualitative and Quantitative Methods in Libraries (QQML)*. 1:17-26.
- George, J.F., Mirsadikov, A., Mennecke B.E. (2016). Website Credibility Assessment: An Empirical-Investigation of Prominence-interpretation Theory. *Transactions on Human-Computer interaction*. 8(2):40-56.
- Hahnel, C. Goldhammer, F. Krohne, U. Naumann, J. (2018). The role of reading skills in the evaluation of online information gathered from search engine environments. *Computers in Human Behavior*. 78:223-234 <https://doi.org/10.1016/j.chb.2017.10.004>
- Head A. and Eisenberg M. (2009). What today's college students say about conducting research in the digital age. *Project information literacy progress report*, [http://projectinfolit.org/pdfs/PIL\\_ProgressReport\\_2\\_2009.pdf](http://projectinfolit.org/pdfs/PIL_ProgressReport_2_2009.pdf) (2009, accessed June 2018), 1-14.
- Hjørland, B. (2012). Methods for evaluating information sources: An annotated catalogue. *Journal of Information Science*. 38(3):1-11. DOI: 10.1177/0165551512439178.
- Holbeck, R., Greenberger, S., Cooper, L., Steele, J., Palenque, S.M., Koukoudeas, S. (2015). Reporting Plagiarism in the Online Classroom. *Journal of Online Learning and Teaching*, 11(2):202-209.
- Horton, F.W. (2014). Career and Professional Opportunities and Challenges for Librarians and Other Information Professionals Specializing in Information Literacy and Lifelong

Learning. In Chuanfu Chen ed. *Library and Information Sciences: Trends and Research*. Heidelberg, Dordrecht, London, New York: Springer.

Kakol, M., Nielek, R. (2015). What affects web credibility perception? An analysis of textual justifications. *Computer Science*. 16 (3):295-310. <http://dx.doi.org/10.7494/csci.2015.16.3.295>

Kakol, M., Nielek, R., Wierzbicki, A. (2017). Understanding and predicting Web content credibility using the Content Credibility Corpus. *Information Processing and Management*. 53:1043-1061. <http://dx.doi.org/10.1016/j.ipm.2017.04.003>

Katz, W.A. (2002). *Introduction to Reference Work Volume I: Basic Information Sources*. 8th ed. New York: McGraw-Hill.

Kaushik, A. (2012). Evaluation of Internet Resources: A Review of Selected Literature. *Brazilian Journal of Information Science*. 6(2):61-83.

King, A. (1997). Caveat surfer: End-user research on the web. *Journal of Interlibrary Loan, Document Delivery, and Information Supply*. 8(1):53-60.

Konstantinidis, A., Theodosiadou, T. and Pappos, C. (2013). Plagiarism: Examination of Conceptual Issues and Evaluation of Research Findings on Using Detection Services. *Contemporary Educational Technology*. 4(3):212-221.

Kovacs, D. et al. (1994). A model for planning and providing reference services using Internet resource. *Library Trends*. 42:638-647.

Kriscautzky, M., Ferreiro, E. (2014). The credibility of information on the Internet: criteria stated and criteria used by Mexican students. *Educ. Pesqui.*, São Paulo. 40(4):913- 934. <http://dx.doi.org/10.1590/s1517-97022014121511>

Leeder, C. (2014). Pilot-testing an Online Credibility Evaluation Learning Tool. In *iConference 2014 Proceedings*. 140-152. DOI:10.9776/14058.

- Li, R., Suh, A. (2015). Factors Influencing Information credibility on Social Media Platforms: Evidence from Facebook Pages. *Procedia Computer Science*. 72:314-328. DOI: 10.1016/j.procs.2015.12.146.
- Low, H. (2017). Defining plagiarism: Student and staff perceptions of a grey concept. *South African Journal of Higher Education*. 31(5):116-135. <http://dx.doi.org/10.28535/31-5-580>.
- Mandalios, J. (2013). RADAR: An approach for helping students evaluate Internet sources. *Journal of Information Science*. 39(4):470-478. DOI: 10.1177/0165551513478889
- Marques F.J. (2012). Moving from trance to think: Why we need to polish our critical thinking skills. *International Journal of Leadership Studies*. 7(1):87-95.
- Metzger, M.J. (2007). Making sense of credibility on the Web: models for evaluating online information and recommendations for future research. *J. Am. Soc. Inform. Sci. Technol.* 58(13):2078-2091.
- Metzger, M.J., Flanagin, A.J. (2013). Credibility and trust of information in online environments: The use of cognitive heuristics. *Journal of Pragmatics*. 59:210-220.
- Notess, G. R. (1998). Tips for evaluating web databases. *Database*. 21(2):69-72.
- Nyström, V., Sjögren, L. (2012). *An Evaluation of the Benefits and Value of Libraries*. Chandos, Oxford: UK.
- Pertile, S.L., Moreira, V.P., Rosso, P. (2016). Comparing and Combining Content- and Citation-Based Approaches for Plagiarism Detection. *Journal of the Association for Information Science and Technology*. 67(10):2511-2526. DOI: 10.1002/asi.

Sarlauskiene, L., Stabingis, L. (2014). Understanding of plagiarism by the students in HEIs of Lithuania. *Social and Behavioral Sciences*. 110:638-646.

Sbaffi, L., Rowley, J. (2017). Trust and Credibility in Web-Based Health Information: A Review and Agenda for Future Research. *Journal of Medical Internet Research*. 19(6):1-25. DOI: 10.2196/jmir.7579.

Shah, A.A., Sri Devi Ravana, S., Hamid, S., Ismail, M.A., (2015). Web credibility assessment: Affecting factors and assessment techniques. *Information Research*. 20 (1):1-28.

Wright, A.J. (2014). So What's the Big Deal With Information Literacy in the United States?. In Chuanfu Chen ed. *Library and Information Sciences: Trends and Research*. Heidelberg, Dordrecht, London, New York: Springer.